

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה (ישעי' ה')

תקבלו **אולפן חרדי"ת** בחדוא

מבחירי צדיקיא (תרגום)

קובץ חדשי בנוי לתלפיות מיוסד על אדני פו
ספרי נחל גובע מקור חכמה רבינו הק' והנורא
אדמו"ר מוהר"ן זצוק"ל מברסלב זי"ע ועכ"י

- ביאורים
-
- חדושים
-
- רמזים
-
- קיים - חרוזים
-
- ספורים
-
- שיחות
-
- מאמרים
-
- מכתבים
-
- פנינים
-
- ושילתא דרבי

יו"ל ע"י חסדי ברסלב
פעיה"ק ירושלים תוכבי"א

התוכן

המערכת	בשער
אחד מאנ"ש ירושלים	חזושים בענין פורים עפ"י מאמר י"ג וכ"ג בלקו"א
הרה"ח ר' נתן צבי קניג	ביאור מאמר קנ"ט בלקו"א
הרה"ח ר' משה קרמר	פרפראות לתורות הנמ"ח זיע"א
הרה"ח ר' בצלאל פרידמן	ביאור שני מאמרי הז"ל עפ"י מאמר ו' בלקו"א
אחד מאנ"ש	חד"ת על מאמר א' בלקו"א <small>08.01.2022</small>
הר"ש הלוי הורוץ ז"ל	שיחה ומאמר לקיום התורה וכו'
הרה"ח ר' ב. פרידמן	מאמר השפעת הצדיק והשארות לדורות
ני"ב ירושלים	שיחות ורמזים
שמא"י	רמזים
יצחק אייזיק בן רבקה	רמזים
יצחק אייזיק בן רבקה	פנינים
המערכת	ספורים
ב. פ.	שירים
אחד מאנ"ש ירושלים	מכתבים
המאסף המו"ל.	שושילתא דרבי

בשער

התורה

התורה

הפעם שוב נודה לשמו ית' על שזכינו להוציא לאור בשלישית גליון זה אחרי הפסקה ממושכת, מנסיון המעט שלנו נוכחנו לדעת ולראות במד עינינו עד מה רבו הקשיים והעיכובים הבלתי צפויים מראש בהוצאת הגליונות, כל גליון וגליון עם בעיותיו וחבלי לידה משלו, אין צורך ואין כאן המקום להרחיב הדיבור בזה ולהאריך בפרוטרוט מה שעבר עלינו בנידון הוצאת גליון זה, — העיקר שסוף כל סוף אחרי תלאות ויגיעות מרובות כאלו, עלתה בידינו וזכינו בעזרתו ית' לקצור פרי עמלנו, ולא יגענו לדיק ח"י, והצלחנו לא מעט לרכו בגליון שלפנינו חומר מגוון ומעניין, המכיל ביאורים חידושים נאים ונפלאים והמשך המאמרים והסיפורים מגליון הקודם, כאשר יחזה הקורא בעצמו ויתענג בדשן נפשו וימצא בהם סיפוק רב — וכן יפיק מהם תועלת מרובה להיזק ועידוד רוחני בשקידת יתר על עמלה של תורה ויגיעה של עבודה תמה — וידע איך להחזיר בלבו ודעתו ביתר שאת שרשי האמונה והבטחון והתקווה והשמחה בו ית' — וכן יבין וישכיל מהם ללכת בדרכי ישרים ובארחות צדיקים לשמור את דרך עץ החיים אשר הורו הצדיקים האמיתיים, וגילו עצות עמוקות ודרכים נפלאים לכל איש ואיש מישראל מגדול ועד קטן באשר הוא שם ובכל מיני מצבים שנקלע בהם — שיוכל ע"י הלימודים האלו להחזיק מעמד מול פגעי הזמן שבכל דור ודור, בפרט בדור האחרון הזה של עוקבתא דמשיחא — ולבלי לשוב אחור ולהתרחק חלילה מאביו שבשמים.

ועתה הקודא, צלח רכב על דבר אמת, הסתכל היטב בעין האמת, פוק חזי גבורתא דמרך דאנהיר אורייתא ע"י אור האורות אור שבעת הימים אדמו"ר מוהר"ן זצוק"ל שהשאיר לנו ברכה להורות אוצרי אוצרות מלאים כל טוב לחיותנו כהיום הזה בזה ובבא לנצח נצחים, ולאורו נסע ונלך עד דייתי מלכא משיחא בבי"א.

המערכת

חדושים וביאורים

06/01/2020תש"ס

חדושים בענין פורים ע"פ ההקדמות של אדמו"ר הנמ"ח זי"ע א בסה"ק לקוטי מוהר"ן

מלכותו וכו' וע"י עשרו של המן צוה להשתחות לו ולכן כל מחשבתו הי' להפיל את כלל ישראל לתאוות ממון ע"י ע"ז — וכולם יכנעו וישתחוו לע"ז שעשה המן על לבו דייקא כנ"ל — וכל זה היה העיקר ע"י שנכשלו בנשים ובכריות בחי' פגם הברית כי אחד תלוי בחבירו כמ"ש בסי" כ"ג, ועיין בליקוטי הלכות אבן העזר מבאר באריכות כי עיקר הנסיון הוא בתאוות משגל — אבל כשאינו זוכה לעמוד בנסיון נופל ח"ו אח"כ לתאוות ממון שנקרא בור אין מים בו וכו' שא"א להנצל משם כ"א ע"י תקון הברית בבחי' גם בדם ברייתך שלחתי אסיריך מבור וכו', וכל זמן שיש ע"ז של ממון בעולם חרון אף בעולם, ולכן איתא במדרש "ברבות צדיקים ישמת העם ובמשול רשעים יאנת עם" בשעה שהצדיקים נוטלים גדולה תודה ושמחה בעולם והיה בעולם והמלך דוד והמלך שלמה וה שמלך שלמה וכו' ובשעה שהרשעים נוטלין גדולה וי ואנתה וחרון אף בעולם וכו' והיה בימי אחשורוש וי"שמלך אחשורוש כי מלכות אחשורוש הוא בחי' תאוות ממון ע"ז חרון אף — ומלכות שלמה הוא מלכות דקדושה שונא בצע בחי' אין כסף נחשב כמובא בסי' ל'. ולכן במשול צדיקים "ישמת עם" תודה ושמחה בעולם בחי' חדוה דנגונא דלואי, שמת בחלקו, היפך בעצבון תאכלנה ובמשול רשעים יאנת עם "חרון אף בעולם" כנ"ל. — וזה שאיתא במדרש והיה בימי

עיין היטב מאמר י"ג. וכ"ג. בליקוטי"א — ובוה יכולים להבין ענין פורים והמצות הנוהגות בו — כי המן עמלק הוא זוהמת הנחש הקדמוני כמ"ש חז"ל המן מה"ת מנין שנאמר המן העץ וגו' כי הנחש הסית לחוה והייתם כאלקים וגו' בחי' כפירה וע"ז — ולכן עשה עצמו ג"כ — ע"ז והעיקר ע"י רוב עשרו — וזה עשה עצמו דייקא בחי' כחי ועוצם ידי — כדאי' במדרש ב' עשירים עמדו בעולם אחד לישראל ואחד לאות"ע ולא עמד להם ממנום אלא לרעתם קרה בישראל וכו' והמן באומה"ע וכו' וזכיון שראה המלך את עשרו וכו' עמד וגדלו וכו' וצוה המלך שיהיו כורעים ומשתחויים לו מה עשה המן עשה לו צלם על לבו וכל מי שהשתחוה להמן השתחוה לע"ז — כי תאוות ממון הוא ע"ז כלולה מכל ע' אומות ולכן כתוב אצל עמלק: ראשית גוים עמלק שהוא כלליות ע' אומות והמן זוהמת הנחש שנתקלל ב"ועפר תאכל כל ימי חייך" עפרות זהב המכלה כל חייו וכו' ולכן עשה ע"ז מרוקם על לבו דייקא כי החמימות בלב — בחי' חמימא דליבא וכן מבואר להדיא בליקוטי"א סי' נ"ו כי מלכות המן עמלק מלכות הרשעה הוא בחי' מאסף ממון כי הוא מתגבר בתאוות ממון וכו' עיי"ש כי מלכות דקדושה הוא בחי' שונא בצע עיין בהתו' ל' מישראל דסכינא עיי"ש — וכן אחשורוש הוא בחי' מלכות הרשעה תאוות ממון כמו שמספר בתחילת המגילה בהראותו את עושר כבוד

רשעים תאבד" כמובן בליקוט"ת סי' פ"ח עיי"ש ולכן יעץ ג"כ לבטל בנין הביהמ"ק כנ"ל כי רצה להפיל כל ישראל לתאוות ממון והפיל פור בירח שמת בו משה ושמת כי משה משית הוא עוסק בכל התיקונים המבוארים בסי' י"ג שעיי"ז משכת אלילי כסף וכו' והוא גמטרי" שכתה שהוא משכך וכו' גמטרי" חרון אף כי מבטל החרון אף של העי"ז כמובא בסי' י' עיי"ש ואצלו נאמר "כי טוב הוא" שגולד מהול ואין טוב אלא "צדיק" "כרית" "אור" עיי"ש סי' כ"ג בחי' טוב לפני האלקים ימלט ממנה בגין דאית ליה דעת לאשתזבא מיניה וכו' — וע"כ היתה אז עת צרה וכו' אבל השי"ת חמל עלינו והופיע על העולם אורו של מרדכי שהוא בחי' משיח שהיה לו ג"כ זה הכח לעסוק בכל התיקונים הנ"ל — להכניע העבודה זרה של תאוות ממון ולהכניס האמונה שהעיקר הוא בממון בבחי' ואמונה "מאד" כמ"ש ובכל מאורף ולכן כתיב אצל מרדכי "יהי אומן את הדסה" ובאסתר כתיב "כאשר היתה באמנה אתו" כמ"ש בסי' י' עיי"ש ומפרש רבינו ז"ל שם "אומן" לשון אמונה ולדרכינו נאמר כי אין מקרא יוצא מידי פשוטו ג"כ — כי שבירת תאוות ממון הוא עיי' צדקה ואי' במדרש "עושה צדקה בכל עת" זה מרדכי שגדל יתומה בתוך ביתו כמ"ש ויהי אומן את הדסה — וזה תלוי בזה שדייקא עיי' שהיה אומן את הדסה שגדל יתומה בתוך ביתו בחי' צדקה בכל עת שלימות הצדקה עיי"ז וזה לבטל תאוות ממון עיי' ולהמשיך אמונה מאד בעולם לכל הכלל ישראל בבחי' ויהי אומן את הדסה שהמשיך אמונה לכלל ישראל שמעלין ריח טוב כהדס היא אסתר כי עכשיו הם בתוקף ההסתרה בחי' ואנכי הסתר אסתיר וע"כ רצה המן לבטל כח הצדקה של ישראל כמ"ש ועשרת אלפים ככר כסף אשקול וכו' כי ידע שעיקר הכנעתו הוא על ידי צדקה בחי' וצדקה תציל ממות בחי' מיתה עיי' והשי"ת הפיר עצתו ונתן כח

אחשורוש אריב"ק שהשחיר פניהם של ישראל כשולי קדירה ור' לוי אמר שהשקה אותן ראש ולענה ור' יודא בר' סימון אמר שביקש לקעקע ביצתן של ישראל כשולי קדירה ור' בב"ת אמר שהיה אחיו של ראש, אחיו של נבוכדנצר שזה החריב ביהמ"ק וזה ביטל מלאכת ביהמ"ק וכו', וכולם לדבר אחד נתכונו — ח"א שהשחיר פניהם של ישראל כי תאוות ממון הוא אנפין חשוכין מרת שחורה — וח"א שהשקה אותן ראש ולענה כי הוא בחי' מרירותא דעלמא, וח"א שביקש לקעקע ביצתן כי אל אחר אסתרס ולא עביד פירין — וח"א שביטל מלאכת ביהמ"ק כי עיי' שבירת תאוות ממון גסתלק החרון אף ונמשך חסד ונמשך בחי' בנין ביהמ"ק בחי' דעת עיי"ש סי' י"ג, והוא היה ההיפוך מזה ולכן דרשו רז"ל "כל רוהו יוצא כסיל" זה אחשורוש וכן "כסיל יפרוש אולת" זה אחשורוש כי תאוות ממון הוא בחי' שחוק הכסיל, אל אחר היפך הדעת בחי' בנין ביהמ"ק. ולכן בתחילת מלכותו כתבו שטנה וכו' וע"כ צוה להביא ושתי ערומה אשר לא נשמע כזאת — כי עיי' תאוות ממון באים לפגה"ב כי זה תלוי בזה ולכן סיבב השי"ת שנהרגה ושתי בבחי' חייבת בהון בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת להון ודייקא אשתו בבחי' ומוצא אני מר ממות את האשה וכו' עיי"ש בחי' תאוות ממון — כי רשת"י פגמה ג"כ בבנין ביהמ"ק כדאיתא במדרש ולמה עלתה לה כך לפי שלא היתה מנחת לאחשורוש ליתן רשות לבנות הביהמ"ק ואמרה: שהחריבו אבותי אתה רוצה לבנות — ומו"מ באמונה נקרא אור הפנים כמ"ש בסי' כ"ג ולכן פרהה בה צרעת כי מצורע דא סגירו דנהורא עילאה בחי' אור הפנים כמ"ש בסי' כ"א עיי"ש — והמן גזר להשמיד להרוג ולאבד בחי' תאוות ממון ופגה"ב כי תאוות ממון בוני' שמד כמ"ש בסי' כ"ג עה"פ ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד — והוא בחי' להרוג בחי' חייבת בהון ולבתר קטילת להון — ולאבד בחי' פגה"ב שעיי"ז אובדים אבידות הרבה בבחי' "תאוות

בצדקת ישראל להכניע ולבטל כחו כשארז"ל רשע כבר קדמו שקליהו לשקליך רשע דייקא בחי' רשע בפני עצמך הנאמר שם ס"כ כ"ג — והכל בכח מרדכי שהיה שלימות הצדקה כנגד המן ממש כי במרדכי נאמר ג"כ "טוב" ודורש טוב לעמו" בחי' אמרו צדיק כי טוב בחי' ברית, בחי' אור ודובר שלום לכל זרעו" בחי' "ברית שלום" וזה דאיתא בגמרא " ע"ב כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמהה זה מרדכי "ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס" זה המן מכוון ממש כהז"ק המובא בס"ג כ"ג "וטוב לפני האלקים ימלט ממנה בגין דאית ליה דעת לאשתזבא מינא" וחוטא ילכד בה כי צריך חכמה ודעת גדול וכו' וזה פירוש לאדם שטוב לפניו זה מרדכי דכתיב ביה "טוב לפניו" דייקא, בחי' פנים דקדושה נתן חכמה היפך כסיל אל אחר — ושמהה היפך מבעצבון תאכלנה ודעת בחי' דעת לאישתזבא מיני' ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה המן תאוות ממון ע"ז — ולכן אי' במדרש ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי והמת המלך שככה שלא נשתכך חמתו של מלכו של עולם עד שנתלה המן כי כ"ז שיש ע"ז של ממון בעולם חרון אף בעולם ובכוחו של מרדכי גשתכך כנ"ל כי מרדכי הוא בחי' משה משיה כנ"ל,, בשמים ראש מר דרור" מרי דכיא בחי' ריה בחי' משיה,, והריחו ביראת ה" כמ"ש במדרש,, איש יהודי" מלמד שהיה מרדכי שקול בדורו כמשה בדורו דכתיב בי' והאיש משה וגו' מה משה עמד בפרץ דכתיב,, ויאמר להשמידם לולי משה בתירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית אף מרדכי כן דכתיב,, דורש טוב לעמו" מה משה למד תורה לישראל וכו' אף מרדכי כן דכתיב,, דברי שלום ואמת,, ואמת היינו תורה,, אמת קנה" וכו' עיי"ש נמצא שהמדרש השוה מרדכי למשה ודייקא באלו הענינים בשכיכת החימה — בלימוד התורה לישראל,, — עוד במדרש מה,, מור" ראש לכל הבשמים אף מרדכי ראש לכל

הצדיקים שבדורו ולכן מרדכי בגמטרי' רב חסד (עיין בהתורה ס' בליקו"א) בחי' רוח אפינו משיח ה' בחיגת,, ועושה חסד למשיחו" וע"י חסד נמשך דעת בחי',, ומרדכי ידע". וזה בחי' התגלות התורה של לעתיד לבא וכו' בחי' אורייתא דעתיקא סתימאה דעתידה להתגליא לעתיד לבא ועיקר קבלת התורה הוא ע"י השכל שהוא משה משיח כמו שכתוב,, עיר גיבורים עלה חכם" ומי שיש לו בחינה זו יוכל לקבל תורה ויכול להמשיך הארת התורה ללמד שאר בני אדם עיי"ש ולכן תמצא שבימי מרדכי קבלו התורה מחדש כמו שכתוב קימו וקבלו (שבת) ולמד ג"כ עם שאר בני אדם כמו שכתוב במדרש הנ"ל דברי שלום ואמת וכו' והתגלות התורה באה מיתודא דקודשה בריך הוא ושכינתו" וכו' ויחודם ע"י העלאת נפשות ישראל בבחינת מ"ג וכו' וזה שאיתא במדרש איש יהודי יחידי לפי שיחד שמו של הקב"ה כנגד כל באי עולם. כשצוה אחשוורוש להשתחוות להמן וחקק ע"ז על לבו וכשראה המן שאין מרדכי משתחוה לו נתמלא חמה ומרדכי אמר יש לי אדון המתגאה על כל גאים והאיך אני מגיחו ומשתחוה לע"ז ולפי שיחד שמו של הקב"ה נקרא יהודי לומר יהודי יחידי עוד שם אל תקרא יהודי אלא יהודי — ולדרכינו נאמר יהודי יחידי פ"י שעשה יחודא זקב"ה ושכינתו" — וזה שיחד שמו של הקב"ה —,, כי שמו הוא מלכות" סוד שכינה הקדושה יחד להקב"ה כנגד כל באי עולם דייקא בחי' העלאת נפשות והרצונות של כל אלו בני אדם הבאים לתכס הדור שהוא בחי' צדיק יסוד עולם ומרדכי היה אז החכם הדור כנ"ל והעלה נפשותם ורצונותם ועשה יחודא דקב"ה ושכינתו" — שזה השכל של בחי' ולוקח נפשות חכם" נמשך ע"י החסד שנמשך ע"י ביטול החרון אף של ע"ז ע"י צדקה כנ"ל.

ולפיכך נקרא יהודי אל תקרא יהודי אלא יהודי וכו' ואו נקרא יהודי בשלמות שמרמו על בטול ע"ז כי כל הכופר בע"ז נקרא

יהודי או דייקא כשעושה יהודא דקודשא בריך הוא ושכינתו כנ"ל. כי זה תלוי בזה. וע"י היחוד נתגלה ונולד התורה בחי אורייתא דע"ס וכו' וזה הוא ענין המגילה הקדושה שנמשך ע"י הארת מרדכי, כי מרדכי הוא רב חסד כנ"ל בחי הדרת פנים בחי זקן בחי עתיק כמבואר בהתורה ס' עיי"ש ואיתא במגילה: מ"ח נביאים עמדו לישראל ולא פתחו ולא הותרו על מה שכתוב בתורה הו"ך ממקרא מגילה — כי מרדכי דייקא בחי משה משיח רב חסד בחי עתיק כנ"ל הוא יכול להמשיך אורייתא דעתיקא סתימאה בחי המגילה הקדושה דעתיקא לאיתגלייא לעתיד לבוא ולכן נקראת מגילת אסתר שעכשיו היא נסתרת וסתום בחי ע"ס ועתיקא לאתגלייא וזה "מגילת אסתר" התגלות הסתרה וזה שדרשו רז"ל "תחת הנעצוץ יעלה ברוש" תחת המן שעשה עצמו ע"ז כמ"ש "ובכל הנעצוצים יעלה ברוש" זה מרדכי ראש לכל הבשמים וכו', מר דרור ומתרגמין מרי דכיא כי זה לעומת זה, המן הוא ע"ז תאוות ממון פגה"ב ומרדכי המכניעו כנ"ל "תחת הסרפד יעלה הדס" תחת ושתי הרשעה בת בנו של נבוכדנצר ששרף רפידת בית ה' וכו' יעלה הדס זו אסתר הדסה וכו' כי אסתר בחי חסד, הוט של חסד משוך עליה כמוש"כ "ותשא הן וחסד" וגו' ו"הדסה" עם התיבה כמנין "חסד" עם הג' אותיות, וע"י חסד נמשך הדעת, בחי בנין ביהמ"ק היפך ושתי הרשעה חורבן ביהמ"ק כנ"ל "והיה לך לשם" זו מקרא מגילה כנ"ל כי ע"י יהודא דקב"ה ושכינתו בחי הויה — לשם זו שכינה נמשך אורייתא דעתיקא סתימאה דעתיקא לאתגלייא כנ"ל בחי מגילת אסתר כנ"ל "לאות עולם לא יכרת" אלו ימי הפורים כי בפורים נכנעת מלכות הרשעה המן עמלק ואחשורוש בחי ע"ז של תאוות ממון הממרת היוו של אדם ע"י כח מרדכי הצדיק בחי ברית מלח ברית עולם. וזה "לאות" ע"י בחי ברית "עולם" לא יכרת, כי אלמלא מילחא לא הוי עלמא יכיל למסבל

מרירותא וע"י ברית בחי אות עי"ז עולם לא יכרת וזה "לאות" — עולם לא יכרת — אלו ימי הפורים, וזהו ויהי אומן את הדסה היא אסתר בת דודו כי אין לה אב ואם, "אומן" לשון המשכה פי' שמרדכי דייקא היה לו זה הכח להמשיך חסד בעולם כי הוא רב חסד בחי "רוח אפינו משיח ה'" בחי "יעושה חסד למשיחו" וזה: את הדסה כנ"ל כי הדסה בגמטרי' חסד כנ"ל היא אסתר בחי אורייתא דע"ס שהוא סתום ונסתר כנ"ל כי ע"י החסד נמשך הדעת והשכל לקבלת התורה הנ"ל "בת דודו" כי התורה הקדושה היא ברתא דמלכא כמו שכתוב במדרש פר' תרומה משל למלך שהיה לו בת יחידה בא אחד מהמלכים ונטלה וכו' כך אמר הקב"ה נתתי לכם את התורה וכו' "כי אין לה אב ואם" פירש שלא היה בדורו וזלתו שיהיה בבחי' משה משיח שיוכל לעשות יהודא דקב"ה ושכינתו הנצרך להמשכת התורה הנ"ל כי אב ואם הוא קוב"ה ושכינתו כמ"ש שמע בני מוסר אביך דא קב"ה תורת אמך דא שכינתו עיין שם סי' י"ג וע"י המשכת התורה נמשך השגחה שלימה, כי התורה הוא מ'נ'ת'א' תלת גוונים דעינא ובת עין וכו' עיי"ש כי המן ימ"ש הוא בחי ע"ז ממון אשר עי"ז מסלקין ח"ו ההשגחה העליונה ולכן איתא במדרש על מה שאמר "ויאמר המן ישנו עם אחד" אותו שנאמר בו ד' אחד ישן לו מעמו בחי הסתרת פנים כמ"ש עורה למה תישן ה' ואמר לו הקב"ה אני אין לפני שינה שנאמר הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל וכו' הייך שמתוך שינה אני מתעורר על אותו איש ומאבדו מן העולם שנאמר ויקץ כישן ד' ויך צריו אחר וכל זה היה בזכות מרדכי שהמשיך התורה ועי"ז נמשך ההשגחה ולכן איתא במדרש שהשמן הלשין לפני הקב"ה על ישראל, ואמר הקב"ה תורה מה תהא עליה וכו' מיד יצתה התורה בבגדי אלמנות ונתנה קולה בבכי לפני הקב"ה וכו' אם ישראל בטילין מן העולם אנו למה צריכין בעולם, התורה דייקא כי התורה הוא מ'נ'ת'א' כח

הראות של השי"ת ואם הקב"ה יסלק ח"ו השגחתו מישראל למה צריכים להתורה שהוא בחי' כח הראות — באותה שעה רץ אליהו הנביא ז"ל בבהלה לפני אבות העולם ואצל משה בן עמרם ואמר להם עד מתי אבות העולם רדומים בשינה ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרוים בה וכו', א"ל משה כלום יש אדם כשר באותו דור א"ל יש ושמנו מרדכי א"ל לך והודיעו כדי שיעמוד הוא משם בתפילה ואני מכאן ונבקש רחמים עליהם מלפני הקב"ה וכו' עיי"ש כי האבות ומשה דבינו ע"ה הם המעוררין כח הראות והשגחת השי"ת עלינו, כי כח הראות הוא התורה בראשית תמן ראשי תמן בת בחי' ראשי בית אבותם תלת גוינא דעינא, ובת דא בת עין, תלת גוינא דעינא הם האבות בת עין הוא משה רבינו כמ"ש "וירא ה' אליו בלבת אש" דא בת עין (זה"ק) מובא בלקי"א סי' ל' נמצא שהם הם הכת הראות של השי"ת בחי' השגחה ולכן רץ אליהם דייקא ושאלם ג"כ למה אי אתם משגיחים, משגיחים דייקא בחי' השגחה, וזה בחי' תיקווא דמרכבתא עילאה וכו' ארי' שבבחי, נפש בחי' אריתי מורי עם בשמי "מורי" זה בחי' מרת נפש, פגם הנפש, פגם הרצון, כשרוצה דבר תאוה, זה הרצון הוא פגם ומרה להנפש. וכשבא זה האדם לחכט הדור עם נפשו ורצונו והחכם לוקח כל הרצונות ולקט אותם אחד לאחד כדי להעלות אותם, ואז מלקט גם כל הרצונות והנפשות שנפלו וכו' עיי"ש ולכן נאמר אצל משה רבינו "קח לך בשמים ראש" עם "מר דרור", היינו בחי' הנ"ל אריתי מורי עם בשמי. ולכן מרומז שם ג"כ מרדכי מרי דכיא להורות שהיו לו ג"כ זה הכת לקבץ הרצונות ולהעלותם כנ"ל ולכן אמרו חז"ל "חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" היינו שחייב אדם כפורים להשתוקק ולהתגעגע להשי"ת ברצונות טובים שהם בחי' בשמים שמעלים ריח טוב וז"פ לבשומי לשון בשמים, עד דלא ידע וכו' הילנו שעייז יתתקנו ג"כ

הרצונות פגומים בבחי' אריתי מורי עם בשמי כי בכל שנה מאיר הארת מרדכי שעסק אז בתיקונים האלו והמשיך הארה זו לדורות שבכל ימי הפורים בכל שנה יוכלו להמשיך תיקונים הללו כנ"ל וזה "עד דלא ידע בין ארור המן" היינו רצונות פגומים חמימות תאוות ממון — לברוך מרדכי בשמים ראש רצונות טובים היינו שיתתקנו כולם ויהיה עלייה גם להרצונות הנפולות. ונשר שבבחי' נפש זה החידוש שנתחדש הנפש בעלייתה בבחי' עיבור עבריו "עב" הוא שיכוד בגמטרי' "חסד" "ריו" הוא בבחי' חמימות גמטרי' "גבורה" וזה בחי' נשר "תתחדש כנשר נעורכי" עיי"ש. ולכן איתא במדרש כל מי שנאמר הי' ראה עולם חדש וכו' מרדכי אתמול וילבש שק ואפר ועכשיו יצא מלפני המלך בלבוש מלכות — פי' עולם חדש ראה שעיי' העלותם בבחי' עיבור חדש אותם לטובה לעורר אחד להבירו בבחי' הברתי מי שבקת מידי בעלמא דלא שטפתי וכו' שמא שבקת איזה מידה רעה וכו' — וזהו אתמול וילבש שק ואפר — לבישת שק הוא בחי' לקיחת הנפשות להעלותם שהם מכונים בשם שק כי מתעדינים משקי' דנחלא כמ"ש רבינו ז"ל על ר' יונה והוה מיכסי שקא עיי"ש — ואפר המה הרצונות הפגומים שאינם נחשבים לכלום כמו אפר ואפר היינו עפר כמ"ש חז"ל בחי' עפרות זהב בחי' תאוות ורצונות ממון — היינו שהעלה גם הרצונות פגומות ועכשיו יצא מלפני המלך מלכו של עולם בלבוש מלכות כי כל הנפשות נעשין לבושין לנפש החכם שנתכסה כמ"ש שם וכלם נעשו בחי' לבוש מלכות בחי' שונא בצע מסטרא דמלכות כי העלה אותם בעיבור עבריו בחי' שיכוד חמימות כנ"ל וגם נעשו בחי' מלכות למשול על המדה רעה שהי' מושלת מתחילה עליהם ולא יכלו להתגבר עליהם וכעת מעוררין זל"ז בבחי' וניתי' אנא ונחברי' עיי"ש וגם מכונים בשם לבוש מלכות כי על ידיהם נמשך התורה שהוא בחי' מלכות פה תורה שבע"פ — בי

מלכים ימלוכו — וע"ש כי גם החכם בעצמו
א"א שיעשה זאת בשכל אחד, כי קיבוץ
הנפשות הוא שכל אחד — ומה שמעלה
אותם ומוריד עו מבתחה הוא שכל אחר
זה בחי' שני שינין שני שכליים ע"ש —
וזה נרמז בתיבת בשושן בחי' שני שינין.
כי שושן אותיות שין שין, ומקושר הפסוק
היטב "איש" בחי' משה "האיש משה"
"יהודי" יהודא דקושב"ה ושכינתו "כי", בחי'
עולם חדש ראה "בשושן" ע"י בחי' שין
שין ב' שכליים כנ"ל — וזהו ומרדכי ידע
את כל אשר נעשה כפירש"י שהסכימו
בשמים ע"ו וילבש שק ואפר כנ"ל ויזעק
זעקה גדולה ומרה כי עיקר הנס של פורים
הי' ע"י מרדכי ע"י ריבוי הצעקות והכניס
בישראל גם "לצעוק הרבה להשי"ת כי עיקר
העצה להנצל מגזירת שמד תאוות ממון
כנ"ל צריכין לצעוק ק"מ קלין כמובא
בהתורה סי' כ"ג ובהעלות הנפשות בבחי'
עיבור עב"ריו שיכוך חמימות כנ"ל בחי'
לבישת שק ואפר כנ"ל — כמובא בסי'
י"ג — וזה מרמו בפסוק "והמלך קם בחמתו
ממשתה היין" כי ע"י שתיית היין שלא
בקדושה בחי' לא זכה נעשה רש בחי'
פגה"ב בחי' מאן דזריק פירורין עניות
רדיף אבתרי' וע"ו נעשה רש בחי' תאוות
ממון היפך מבחי' עשיר שמה בחלקו וע"ו
נעשה חרון אף בעולם ח"ו ואזי השכינה
צווחת ב' פעמים קלני מראשי קלני מזרעי
וזהו "והמלך מלכו של עולם קם ר"ת קלני
מראשי קלני מזרעי וג"כ גמטרי' קם קלין
בחי' צווחת קם קלין בחמתו ממשתה היין"
בשביל החרון אף שנמשך ע"י שתיית היין
שלא בקדושה — השכינה צווחת ק"ם קלין
כנ"ל וזהו "כי שבע יפול צדיק וקם" אם
האדם נופל ח"ו לתאוות ממון שבע בחי'
ע"ו (סי' י"ד) כלליות כל הע"ו — "וקם"
יצעוק קם קלין, ומרדכי שזכה לצעוק
צעקות גדולות ומרות בחי' קם קלין —
זכה להכניע קליפת המן עמלק בבחי' ולא
קם ולא זע ממנו לא קם דייקא מדה כנגד
מדה וזה שאמרה אסתר להשיב אל מרדכי

לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן
פירוש שיאסוף את כל הנפשות ויעלה
אותם לבחי' עיבור עב"ריו — שיכוך
חמימות תאוות ממון ע"ו וע"ו יסתלק
החרון אף קליפת המן עמלק, אח"כ כתוב
"ויעבור מרדכי ויעש ככל אשר צותה עליו
אסתר" ויעבור אותיות עיבור פירוש שעשה
כנ"ל, ואיתא בגמרא ויעבור דעבר עורקמא
דמיא ופירש רש"י לאסוף אותם היהודים
שבעבר השני, עורקמא פרש"י שלולית, דמיא
הוא בחי' האדם שנתהווה ממ"ד ומ"נ (עיין
בהתור' י"א) פירוש שהעלה בבחי' עיבור
אף אנשים כאלו שנשללו מהקדושה לבין
הס"א ע"י הרצונות פגומים ח"ו — וזה
שפירש רש"י לאסוף היהודים שבעבר השני
בחי' סטרא אחרא ח"ו ומי שהוא במדרגה
פחותה כזאת בודאי לית דעבר כמ"ש שם
אבל מרדכי הצדיק הי' יכול להביא לבחי'
עיבור אף אנשים כאלו — כי הי' כוחו
גדול בבחי' פוק חזי גבורתא דמריך ראה
כמה כוחו גדול יע"ש דמריך אותיות מרדכי
(בגמטרי' איתא דמריך ביד) וזהו שדרשו
זו"ל ליהודים היתה אורה אורה זו תורה
וכן הוא אומר "נר מצוה ותורה אור" ושמחה
זה יום טוב שנאמר משתה ושמחה ויום
טוב, וששון זה מילה וכח"א שש אנכי על
אמרתך כמוצא שלל רב ויקר זה תפילין
וכח"א וראו כל עמי הארץ כי שם הי' וכו'
אורה זו תורה בחי' המשכת התורה שנוולד
ע"י ביטול תאוות ממון בחי' אמת אור
הפנים ע"ש שנאמר ותורה אור — התורה
שנתגלה ע"י בחי' אור, שמחה זה יום טוב
היינו בחי' יום בחי' טוב היפך מעצבות
בחי' לילה בחי' רע, ששון זה מילה בחי'
תיקון הברית, כי ע"י דם ברית נתתקן
תאוות ממון וכן להיפך וכח"א שש אנכי
על אמרתך בחי' מילה, כמוצא שלל רב
דייקא כי ע"י דם ברית נתתקן תאוות ממון.
ויקר אלו תפילין, הוא בחי' כסא שבבחי'
נפש בחי' יקרה היא מפנינים, כי מחמת
שופש החכם היא יקרה הוא מתכסא לפני
ולפנים וכל הנפשות נעשין לבושין אצלה

עיי"ש וזה בחי' תפילין הנקראים פאר כלליות הגוונים בחי' ישראל אשר בך אתפאר כי הם כלולין מגוונים סגיאין (עיין בהתור' ל"ה בלקוט"א) וע"י העלאת הנפשות ישראל שכלולין מגוונים סגיאין נעשה בחי' תפילין וכה"א וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך אלו תפילין שבראש — שם הוי' הוא בחי' יחוד קב"ה ושכינתו כנ"ל ע"י העלאת הנפשות ועי"ז נעשה בחי' תפילין בחי' פאר כלליות הגוונים ישראל אשר בך אתפאר כנ"ל — ואי' במדרש ויאמר המלך הכסף נתון לך הכסף גמטרי' העץ, פי' הכסף גרם לו שנתלה על העץ, בחי' הייכת בהון בעותרא ולבתר קטילת לתון גם מרומו שהכסף גמטרי' העץ היינו בחי' תאוות ממון ע"ז שלו נמשך מחטא עץ הדעת וזהמת הנהש כמ"ש המן מה"ת מניין שנאמר המן העץ וגו' — ולכן איתא במדרש מאיזהו עצים היה העץ וכו' תאנה אמר וכו' גפן אמר וכו' אמר הקוץ לפני הקב"ה אני נקרא שמי קוץ והוא קוץ מכאיב ונאה שיתלה קוץ על קוץ וממנו מצאו ועשאו עיי"ש וזהו מדה כנגד מדה כי רצונו היה להפיל כולם לתאוות ממון בעצבון תאכלנה קוץ ודרדר וכו' וע"כ היה הנס דייקא ע"י נידוד שנת המלך כי הם רצו להפיל לבחי' מיתה חושך לילה וכן להסתיר ח"ו ההשגחה העליונה שהוא ג"כ בחי' שינה בחי' למה תישן ה' והנס היה ע"י מרדכי בחי' צדקה שכירת תאוות ממון נידוד השינה — והמשיך התורה והשגחה כנ"ל בחי' נידוד השינה — בחי' ויקץ כישן ה' ויך צריו אחר כנ"ל — וזה פי' כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשוורוש וגו' — משנה אותיות משנה בפתח. כי אחשוורוש השחיר פניהם של ישראל בחי' פנים דסט"א אנפין חשוכין ועש"ז נקרא אחשוורוש כנ"ל ומרדכי היה משנה הפנים לאנפין נהורין אור הפנים, וגדול ליהודים פי' שהיה כוחו גדול כנ"ל בבחי' פוק הוי גבורתא דמריך ראה כמה כוחו גדול כנ"ל ובמה היה כוחו גדול ויצוי לרב אחיו רצוי

דא רצון עיי"ש בס"י י"ג היינו שהיה יכול להעלות כל זה אף הרצונות של רב בני ישראל אשר יש להם גם רצונות מרים בבחי' מרת נפש כי בני עלי' המה מועטים אעפ"כ העלה אותם ג"כ. וזהו ורצוי לרב אחיו אף הרצונות של רב אחיו העלה ג"כ בבחי' "עיר גבורים עלה חכם" ועי"ז דורש טוב לעמו בחי' המשכת התורה הנקראת ציב "כי לקח טוב" והעלה אותם לבחי' אור כי טוב אנפין נהורין פנים דקדושה, ועי"ז דיבר שלום לכל זרעו כי ע"י הכלליות נתוסף אהבה ושלום זה לזה — ולכן איתא ברמ"א שאלו הד' פסוקים, איש יהודי ומרדכי יצא, מלפני המלך, — ליהודים היתה אורה — כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשוורוש — אומרים בקול רם, כי באלו הד' הפסוקים מרומו כל הענין של תיקוני מרדכי הצדיק האיך עסק להכניע קליפת המן עמלק. ועמלק בגמטרי' מר ואומרים אותו בקול רם היפך עמלק מר, ולכן איתא בגמרא שברתי' דהמן שקלה עציצא דבית הכסא ושדי ארישא דאבוה, כי איתא בסיפורי מעשיות מבעל תפילה שמדבר שם מעולם התקון ומספר שם שהרגישו גודל הסרחון של הממון שהי' מסרית כמו צואה ממש עיי"ש ובהתור' כ"ג ג"כ מילחא כי סריא שנפל לסרחון של תאוות ממון עיי"ש וכיון שמרדכי המשיך בחי' התגלות משית מצא מין את מינו, וכד דלי עינא ותוי דאבוה הוא גפלה מאיגרא ומתה הוא בחי' מה שמספר שם בהמעשה הנ"ל שכשהרגישו הסרחון של ממון קברו את עצמם מחמת בושה עיי"ש וזה שאיתא שפורים הוא בחי' יום הכיפורים כי ביום הכפורים או נמתק החרון אף של העגל "ויאמר ה' סלחתי כדברייך" וכמו כן בפורים וחמת מלכו של עולם שככה כנ"ל. וזה בחי' שעסק רבינו ז"ל לתקן פגם קרה בפורים דייקא כי פגם קרה היה ע"י עשירות כמ"ש במדרש הנ"ל ואלו זכה להתקרב למשה ע"ה היה בבחי' ברכת ה' היא תעשיר וגו' אבל ע"י מחלקותו נפל לתאוות ממון בבחי' "יגרש מפניך

האהבה והשלום שנעשה ע"י כלליות הנפשות בבחי' עיבור — וצריכין לשלוח מנות שאין צריכין עוד שום תיקון וראוי לאכלו כך. זהו בחי' תיקון הנפשות אחר העלותן בבחי' עיבור — ע"י הצדיק שאינו צריך עוד שום תיקון לע"ע רק יאמינו באמונה שלימה שנתתקנו בכח הצדיק בחי' משה משיח — מתנות לאביונים בחי' צדקה כנ"ל — ומצוה להרבות בסעודת פורים וצריכין להיות מאד כשמחה ולהרבות בניגונים כי אז יוצאין מבחי' בעצבון תאכלנה וזכו לבחי' תדוה דניגונא דלואי ולבחי' שובע שמחות את פניך. ואם אכלה בלילה לא יצא ידי חובתו כי לילה הוא בחי' חשך בעצבון תאכלנה. ועוד טעם כי מתנות לאביונים הוא בחי' אדם שבנפש בחי' בצלמינו כדמותינו מסכני ועתירי עיי"ש ולכך צריך העשיר לגמול עם האביון שעיי"ז נעשה בחי' אדם שבנפש — וסעודת פורים הוא בבחי' שור שבנפש האור המצוחצח שנתוסף בנפש ע"י קיבוץ פורי הנפש זכו' ואז מאיר הנפש בבחי' ונפש רעבה מלא טוב בחי' והשביע בצחצחות נפשך ולכן מצוה להרבות בחי' והשביע בצחצחות זכו' ובלילה לא יצא ידי חובתו כי הוא בחי' שור הסתכלות מראה עינים עיי"ש — וזה שנוהגין ללבוש פרצופין בפורים המובא ברמ"א — כי אז זכו לפשוט הפנים דס"א של המן ואחשורוש וללבוש פנים דקדושה ע"י מרדכי.

אויב ויאמר השמד" ולכן ותפתח הארץ את פי' ותבלע בחי' ועפר תאכל כל ימי חיך ובפורים נמתק החרון אף של ע"ז זאת ולכן עסק רבינו ז"ל דייקא בפורים לתקן את קרח ומרמוז דייקא בפסוק ואם מפאת פניו ימרט ראשו קרח הוא ר"ת פורים כי אי' בליקוטי הלכות הלכות שבת על מאמר רישך בכמה בפלגה דזוזה שהעיקר המחשבות רעות שבראש כל אדם הוא בתאוות ממון. וזה מרמוז ואם מפאת פניו ימרט ראשו קרח הוא היינו קרח שנמרט ונתקלקל ראשו מחשבות שבראשו מפאת פניו מסיבת פניו שנפל לאנפין חשוכין פנים דס"א — התיקון לזה הוא פורים הנרמז בר"ת שלו וז"ש רבינו ז"ל שפורים הוא הכנה לפסח להיות נזהר ממשוהו חמץ — כי מחמצת אותיות חמץ מת בחי' מיתה תאוות ממון ע"ז ואיסורו במשהו. כי ע"ז במשהו כזבוב בעל עקרון (שבת פ' א"ר עקיבא) ובפסח נתתקן תאוות ממון כמ"ש בלקו"ת סי' א' ולכן פורים הכנה לפסח — וזה ענין מחצית השקל כי שקלים בחי' צדקה שעיי"ז ניצולין מתאוות ממון שהוא בחי' אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ונותנין מחצית דייקא שעיי"ז ניצולין מבחי' לא יחצו ימיהם: "ובאחד באדר משמיעין על השקלים" כמו וישמע שאול את העם פירוש אסיפה כי ע"י הצדקה זוכין לשכל של קיבוץ הנפשות וזה משמיעין "על השקלים" דייקא — ולכן צריכין לשלוח מנות איש לרעהו — וזה בחי'

ביאור מאמר קנ"ט בליקו"א

התורה ומעלה להש"י, ונמשך מזה שפע היינו שפע רוחניות ושפע גשמיות, וכו' אך לא כל אדם זוכה לזה שיהי' לימודו עולה להשכינה וכו' וכשאין לימודו עולה להשכינה אזי כשהתורה יוצאת ואי אפשר לה לעלות אל מקום מכונה, וטבעה היא להגביה א"ע ולעלות, ובתוך כך נעשה

(א) מבואר בדברי אדמו"ר זצוק"ל בליקו"א סי' קנ"ט בענין חילוקי הדרגות בלימוד התורה והעלאתה ע"י השכינה וז"ל ידוע שיש חילוק בין לימוד התורות שלא כל אדם ואדם לומד בבחי' אחת, ומי שזוכה ללמוד להשכינה שלימודו עולה להשכינה אזי השכינה מקבלת הלימוד

ג) והוא כי אדמו"ר מציין למשנה פ"ה דסוטה (דף כ"ג ע"ב) דאמרו בו ביום דרש ר' עקיבא וכ' א"ר יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית אומר עתיד דור אחר לטהר ככר שלישי שאין לו מקרא מן התורה שהוא טמא והלא ר' עקיבא תלמידך מביא לו מקרא מן התורה וכ' וכן לקמן במתני' והלא יהושע תלמיד תלמידך וכ'.

וערש"י ד"ה בו ביום דרש וז"ל במס' ברכות כ"ת ע"א אמרינן דכל היכא דתני בו ביום הוא יום שהושיבו את ר"א בן עזרי' לנשיאות שנתרבו תלמידים שנתנו רשות ליכנס לכל שה"י רבן גמליאל אומר כל תלמיד חכם שאין תוכו ככרו אל יכנס לבהמ"ד, ורבתה תורה בו ביום ולא היתה הלכה תלויה בבית המדרש שלא פירשוהו וכ' ע"כ.

ד) והנה הא דאמר ריב"ז עתיד דור אחר וכ' שאין לו מקרא מן התורה וכ' לכאורה נראה דאזיל בהא כדעת רבותינו שנכנסו לכרם ביבנה (שבת קל"ח ע"ב) שאמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל שנאמר (עמוס ה) הגה ימים באים וכ' והשלחתי רעב וכ' ואמרינן התם ר' שמעון בן יוחאי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר (דברים ל"א) כי לא תשכח מפי זרעו אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו שלא ימצאו הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד. ע"כ, ולכאורה דעת ריב"ז נוטה לדעת רבותינו שבכרם.

ה) ועיין בדברי אדמו"ר בתחלת הספר "בהתגלות נפלא מסוד גדולת התנא רשב"י". וז"ל ר' שמעון בן יוחאי הבטיח שלא תשתכח תורה מישראל על ידו כמובא בדברי רז"ל וכ' ואמר רשב"י שלא תשתכח וכ' עיי"ש ויש להבין לשון קדשו שכתב רשב"י "הבטיח" כי לכאורה מסוגיית הגמרא נראה שהם דעות חלוקות בביאור הפסוק הנה ימים באים וכ' ישוטטו לבקש את דבר ה' וכ' דלדעת רבותינו שבכרם תשתכח התורה

לילה ואזי יוצאין כל גרדיני גמוסין וכ' המבוארים בזה"ק (מקץ ד' ר"ג ע"ב) והם מכים עלי' ונופלת למטה ומתפזרת למטה לכל העולם, וכל בני עולם שואבים מהאוויר, וכולם שואבים מוזאת התורה שנתפזרה למטה באוויר וכ' ולפי מהות האדם שמגיע לו מהתורה הזאת כן נעשה ממנה כי אדם כשר ויר"ש וכ' כשמקבלין מהתורות אלו שנתפזרו אזי נעשה אצלו מזה טל תורה ומגיע להם מזה התעוררות חדש והשק להתורה וכ' אך כשמגיע לבני אדם שאינם כשרים, אזי נעשה היפך מזה שנעשה אצלו מאלו התורות ל"ט מלאכות שמגיע לו אדרבה חשק נמרץ והתעוררות חדש ליגיעות וטרחת ועבודת העוה"ז שהוא ההיפך ממש מט"ל תורה וכ' וכ'.

אחר שאמר תורה הזאת ענה ואמר אבל לא מצאתי מקרא או איזהו מארז"ל למצוא בו דברים אלה, אפשר ימצא אחד שיוכל למצוא דברים אלה באיזה מקרא או מארז"ל והזכיר אז מה שאמר ר' יהושע (סוטה פ"ה) מי יגלה עפר מעיניך ריב"ז שהיית אומר עתיד דור א' וכ' שאין לו מקרא מן התורה והלא עקיבא תלמידך מוצא לו מקרא מן התורה עכ"ל.

ב) והנה אחרי שגילה אדמו"ר כי אפשר למצוא מקור לדבריו הק' עתה בוא וראה נפלאות דברי תורתו הק' וסודותי הטמונים ורמוזים בין השיטין כי אם נעמיק דבר נמצא כי בזה המארז"ל שדלה לנו אדמו"ר כי יש בחי' כזו שגדולי החכמים לפעמים נעלם מהם למצוא ולהראות שורש דברי התורה עד שחששו ואמרו עתיד דור אחד וכ' עד שהאור זורח ובא ונגלה עיי' התלמיד, כ"ז שורשו בגבהי מרומי גסתרות תורתנו הק'. וביסוד דברים אלו תבין מה שאדמו"ר לא ציין מקורו אך מהו לנו במהוג כי כאן הוא שורש הדבר ועפ"י דברים אלו תבין מקור דברי אדמו"ר נ"ע לדברי תורתו שגילה לנו שבעצם ראיתו שיש דברים שאין למצוא מקור, שם הוא מקורו.

יהושע שאמר, רבן יוחנן בן זכאי מי יגלה
"עפר" מעיניך, כי לכאורה נראה שאין זה
מליצת דברים על העפר שהוא על העינים,
שבפשוטו הכונה כי הדברים מתהוים אחרי
סילוקו מהאי עלמא וגם אינו מרמו
על בחי' עפר על העינים שלא הזה
אחרית דבר מראשיתו, אלא שהוא מדבר
בשורש העפר המכסה אור העינים שהם
החכמה המתגלית שהוא אור התורה הבוקע
דרך העינים ויש עפר שהוא רוצה לסתום
ולכסות אור העינים.

(ח) והנה להצעת הדברים נקדים כמה
הקדמות הכרחיות והוא להבין שורש דבר
השכחה, ואשר חזו חז"ל שהשכחה תכסה
בחש"ק אור התורה, והוא כי אמרו רז"ל
(עירובין נ"ד ע"א) א"ר אלעזר מאי דכתיב
(שמות ל"ב) הרות על הלוחות אלמלי לא
נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה
תורה מישראל ע"כ. נראה מזה כי גרם
שכחת התורה הוא שבירת לוחות הראשונות,
וא"כ דעת רבותינו שבכרם שעתידה תורה
שתשכח נובעת ג"כ כי חזו ששבירת
הלוחות גרמו שכחת התורה בין בפרט ובין
בכלל עד שחזו שהשבירה תגרום ברבות
הימים לשכחת התורה לגמרי ח"ו.

(ט) והנה שבירת הלוחות שורשו משבירת
הכלים דו' מלכין דמיתו כמבואר בקה"י
ערך שכחה ובקבלת התורה נתעלו כל
המאנין תבירין ונתקן כל השבירה וע"כ
גתרפאו כולם מכל מום כי זה הכל מסוד
השבירה וכי עיי"ש ועיין בדברי אדמו"ר
ליקו"א סי' ל"ז אות ב' שמבואר שם כי
היים ומיתה מכונים בשם זכרון ושכחה
ומפרש שם מאמרז"ל (אבות פ"ג) השוכח
דבר אחד ממשנתו חייב מיתה עיי"ש.

(י) נמצא מבואר כי השכחה שהיא בחי'
מיתה שורשה מהשבירה הראשונה המכונה
בשם מיתת מלכין קדמאין אשר נשתלשלה
אח"כ בשבירת הלוחות וע"ז רמזו רז"ל
אלמלי לא נשתברו הלוחות לא נשתכחה
תורה מישראל, והוא ג"כ החירות ממלאך
המות כמארז"ל (תנחומא פ' תצא) הרות

ולדעת רשב"י לא תשכח אלא שלא ימצאו
הלכה ברורה וכי במקום אחד. אבל מדברי
אדמו"ר נשמע שיש בדעת רשב"י שהביא
ראי' מהפסוק כי לא תשכח וכי ג"כ משום
הבטחה שלא תשכח והוא ע"י כחו הגנוז
המורמו בפסוק כי לא תשכח וכי שהוא
הבטחת הש"י כי התורה לא תשכח מפי
זרעו. וזה רשב"י הבטיח רצונו לומר כי מה
שהש"י הבטיח שלא תשכח התורה יקיים
ע"י רשב"י.

(ו) עוד יש להבין בדברי אדמו"ר מה
שצירף לזה דברי רשב"י (בוהר נשא קכ"ד
ע"ב) בהאי חיבורא דאיהו ספר הוהר יפקון
ב"י מן גלותא, עיי"ש כי כפי הנראה
בהשקפה ראשונה הוא כעין חיווק להבטחתו
שלא תשכח, אכן לכאורה מה זה לעצם
ההתגלות מסוד גדולת התנא רשב"י כי
הרי זה תוספת גילוי מסוד גדול קדושת
כוחו של התנא האלקי הרשב"י ז"ל שע"י
הוהר הק' יפקון מן גלותא. וענין שכחת
התורה והבטחתו שלא תשכח הוא דבר העומד
בפני עצמו בזמן הגלות ולא בא כעת ללמדנו
שבכוחו נצא מהגלות אלא מלמדנו שבכוח
נחזיק עצמנו שלא תשכח התורה בזמן הגלות.
ואם כי עפ"י פשוט יש לבאר ששכחת
התורה דין גרמא דהגלות שלא עמד טעם
הדעת כמבואר בדברי רז"ל ליקו"א סי'
ל"ה עפ"י מאמרז"ל (מנחות ק"ס) הביאו
בני מרחוק וכי ובנותי אלו גליות שבשאר
ארצות שדעתן אינם מיושבת עליהם כבנות
וכי עיי"ש ולפ"ז י"ל שע"י כחו דרשב"י
שהוא הוהר הק' יפקון מן גלותא ויתגלה
ויתפורר אז הדעת, הן אמת שכך הם הדברים
שאורו הק' של הרשב"י מאיר וזורה ויאיר
ויורה הן בגלות והן בכה דעתו יפקון מן
גלותא ויתגלה הדעת. אלא שפשוטן של
דברים נראה שאדמו"ר מביא ראי' מזה
שע"י כח הוהר הק' יעשה שלא תשכח
התורה כעת בגלות ויש להבין מה ראייתו
בזה שלא תשכח התורה ומה יש בזה כדי
לחזק הבטחתו שלא תשכח. (ועיין לקמן).
(ז) עוד יש להבין לשונו הזהב של ר'

על הלוחות הירות ממלאך המות ועיין (ע"ז ה' ע"א) כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן וכ'.

(יא) והנה השבירה היתה באור העינים כידוע והלוחות הראשונות הם בחי' נ"ה דבינה כמבואר בקה"י ערך לוחות, כי גם העינים יש בהם בחי' נ"ה. ולענינינו הוא בחי' מה שארז"ל (ע"ז כ"ח ע"ב) שוריינא דעינא בלבי' תלי.

(יב) ועיין בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' ל"ד כי הלוחות נקראין לב ועיי"ש שמבאר כי שבירת כלי החסד נפלו אל בינה דבריאה היינו בינה לבא והאור החסד נשאר ביסוד דאצילות שהוא בחי' צדיק יסוד עולם, ועיי' נקודת הצדיק שמקשר לבו לבחי' צדיק עיי' נתתן עיי"ש ולפ"ז יש לפרש מאתו"ל הנ"ל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו שנאמר (דברים ד') רק השמר לך וכ' אשר ראו עיניך, יכול אפילו תקפה עליו משנתו ת"ל ופן יסורו מלבבך כל ימי חיידך הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו.

כי שאלת חז"ל יכול אפילו תקפה עליו משנתו היתה, דהרי השכחה שורשה בשבירה אשר היתה באור העינים וא"כ איך יכולים להיחייב גפשו בזה אשר שכח מה שראו עיניו דהרי שם היתה השבירה, וא"כ הרי זה לא מצד בחירתו כעת כי השבירה כבר היתה. (ואע"פ שאדם חייב גם על השבירה הזאת כי היא מצד שורש הגיאות וכמבואר מזה בליקו"ה ועכ"פ הוא חייב לתקן את חלקו בזה מ"מ הבחירה בזה לכ"א היא קשה שנחייב אותו בזה בנפש) וזה כלול בשאלת חז"ל יכול אפילו תקפה עליו משנתו, וזה מה שאמרו ת"ל ופן יסורו מלבבך כל ימי חיידך כוונתם דהא תינה דעל אשר ראו עיניו א"א להיחייב דהרי היתה בהם השבירה, אבל הרי יכול לתקן את הלוחות שהוא לבו עיי' שיקשר לבו לאור נקודת הצדיק ועי"ז יתתקן שברי לוחותיו שהם לבו.

(יג) ועיין בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' נ"ד אות ד' כי השכחה לא עיי' רע עין עיי'

מיתת הלב כי רע עין זמיתת הלב הם בחי' אחת וכ' זמיתת הלב הם בחי' שברי לוחות וכ' עיי"ש נמצא לפ"ז מבואר כמין חומר כי עיי' תיקון הלב שהוא עיי' נקודת הצדיק עיי' יתתקן בחי' רע עין שגרם שברי לוחות, שהוא גרם שכחת התורה.

(יד) ובקדמה זו נמצינו למדים כי דעת חז"ל בענין שכחת התורה הוא אשר דברו באיך אנפין יתתקנו השבירה באור העינים הגורמת מיתת הלב שהיא השכחה וזו איך תתגבר בנפילתה עד אשר הוקשה להם שיגלה כ"א אצלו נקודת הצדיק להתתקן עיי'. (טו) כי הנה יש המכונים בשם שוכני עפר והם הנפשות התלושות שצריך לעוררם ולהקיצם שלא יתיאשו עצמן כמבואר בליקו"ת סי' ז' עיי"ש. בהרגישם גודל השבירה שבאור העינים שלהם שמרמו על גודל ריחוקם מאור התורה עד אשר ממילא נהלשים ולא שמים לחוק לבם לנער העפרוריות וממילא נשכח נקודת האחיזה שלהם שתלוי בתיקון הלב וע"כ חששו חז"ל לשכחת התורה.

(טז) והנה שורש נפילת נפשות אלו הוא כי "עפר" מרמו על בחי' הסיגים דז' מלכין דמיתו שהוא השבירה עיין קה"י ערך עפר ועיי"ש שעפר מרמו על שכחה. והנה העפר הזה מתגבר על הנפשות להמשיך עליהם שכחת התורה מכל זכל ועל זה חששו חז"ל משכחת התורה כי חוץ מעצם השבירה נוסף על זה יכסה העפר נקודת האור מבלי יכולת ח"ו לנערה ולהתנער מזה.

(יז) ועיין בסידור הר"י קאפיל בברכת התחי' שמפרש על ומקיים אמונתו לישני עפר שהם כניצוצות הו' מלכים דמיתו שנפלו בקליפת נוגה שנקראת עפר.

(יח) ולפ"ז מבואר לשון קדשם של דחו"ל שאמר ר' יהושע מי יגלה "עפר מעיניך" ריב"ז. כי דברי רבי יהונן בן זכאי שאמר עתיד דור אחר וכ' שהוא שכחת התורה. אמר כן מפני שדיבר מבחי' העפר אשר הוא על העינים שהוא סוד השבירה שהוא גרמא דשכחת התורה.

(יט) והנה ר' יהושע טען, ריב"ז מי יגלה עפר מעיניך כי הנה מבואר בדברי אדמו"ר ב"ע בליקו"ת סי' ז' וז"ל כי יש שוכני עפר שהם בני אדם המוגחים במדריגה התחתונה, ונדמה להם שהם רחוקים מאד ממנו ית' וצריך הצדיק לעוררם ולהקיצם בבחי' (ישעי' כו) הקיצו ורגנו שוכני עפר ולגלות להם שה' עמם והם סמוכים אליו ית' כי מלא כל הארץ כבודו ולהזקם ולעוררם שלא יהיו מייאשין עצמן ח"ו כי עדיין הם אצל הש"י וקרובים אליו וכי ומבואר שם לקמן כי בחי' זו נעשית ע"י התלמיד שהוא בחי' ה"הו"ש"ע כי ה"הו"ש"ע הוא ר"ת יחיו מתוך גבלתי י'קומן הקיצו ורגנו שוכני עפר עיי"ש.

(כ) נמצא כי ע"כ דוקא ר' יהושע אמר דברים אלו להראות שע"י בחינתו שהוא מקיץ ומרנן אותם השוכני עפר עיי"ז מביאין מקרא מן התורה ונתחקן השכחה שנגרמה ע"י העפר.

(כא) והנה מבואר שם בדברי אדמו"ר כי יש בחי' בן ותלמיד ועל בחי' בן לא חלקו שיתגבר עליו שכחת התורה אך שאלת התלמידים היתה איך לנער אותם מן העפר וע"כ ר' יהושע שהוא בחי' תלמיד אמר שהרי ר' עקיבא תלמידך וכן לקמן במתני' והלא יהושע בן הורקנס תלמיד תלמידך וכי להראות לדעת שע"י בחינתו זכה לנער את העפר ולהמשיך התורה ולבטל שכחת התורה.

(כב) עכשיו נבאר סוגיין דבן כיום ועיי"ז יתבאר אשר החילונו בחסדו ית"ש להראות מקור נאמן לדברי אדמו"ר בתחילת המאמר. כי אמרו רז"ל ברכות כ"ז ע"ב ת"ר מעשה "בתלמיד" אחד שבא לפני ר' יהושע א"ל תפלת ערבית רשות או חובה א"ל רשות, בא לפני ר"ג וכי א"ל חובה, א"ל והלא ר' יהושע אמר לי רשות א"ל המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש כשוכנסו בעלי תריסין עמד השואל ושאל תפלת ערבית רשות או חובה, א"ל רבן גמליאל חובה אמר להם ר"ג להכמים כלום יש אדם שחולק בדבר זה אמר לי ר' יהושע לאו, א"ל והלא

משמך אמרו לי רשות, אמר לו יהושע עמוד על רגליך ויעידו בד' עמד ר' יהושע על רגליו ואמר אלמלי אני חי והוא מת יכול החי להכתיש את המת, ועכשיו שאני חי והוא חי איך יכול החי להכתיש את החי וכי עד שרגנו כל העם ואמרו לחוצפית המתורגמן עמוד ועמד וכי.

(כג) ולתבין שורש הדברים במאי קעסקי נקדים דברי אדמו"ר מוהרנ"ת ז"ל בליקו"ת או"ת הל' תפלת ערבית ה"ב וז"ל ענין ג' תפילות ביום, דהיינו ב' ביום וא' בלילה זה בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום שהיא בחי' שניים מקרא ואחד תרגום כמבואר במאמר תפלה לחבקוק לקוטי ת"א סי' י"ט כי התפלה היא בחינת מלכות כמובא בחי' חוה אשה בחי' שלימות לה"ק וע"כ מתפללין ב' תפלות ביום וא' בלילה. בבחי' שנים מקרא וא' תרגום כי שנים מקרא זה בחי' תורה שככתב שהוא בחי' יום כמובא בדברי רבינו"ל סי' ג' וכנגד זה מתפללין ב' תפלות ביום, ואחד תרגום זה בחי' לילה שהיא בחי' שיבה תרדמה בחי' תרגום כמבואר היטב במאמר הנ"ל והיא בחי' תורה שבע"פ כי התרגום הוא פ"י התורה והוא בכלל תורה שבע"פ, גם רוב תורה שבע"פ דהיינו התלמוד נתקן בלשון תרגום וכי וזה בחי' תפלת ערבית כי תרגום הוא בחי' רשות בחי' היתר שהוא בחי' עץ הדעת נוגה בחי' תרגום כמובא, כי חיוב מצוה ואיסור הם בבחי' קודש והיפוכו, אבל היתר ורשות הם בחי' תרגום עץ הדעת כמובא וע"כ תפלת ערבית רשות וכי ע"כ.

(כד) כי הנה קדושי מצוקי ארץ תו"ל דגו במעמד העלאת המלכות שהיא התפלה בדורם ובדורות הבאים, ושאלת השואל בתפלת ערבית אי הוי רשות או חובה. מרומז בזה סוד מעמד ומצב עליית המלכות והגפשות שנפלו לבחי' תרגום אם כבר העלום לבחי' תובה והוא רמוז על מצב השכינה או שעדיין היא בבחי' רשות, או אפשר שהלוקתם אם מחויבים אנו להעלותם או שישארו עד עת קץ ואז יתעוררו בתיקון

העולם בקץ הימין דלמעלה שמרומו בתחלת הפסוק (ישעי' כ"ו) 'חיו מתיך גבלתי קומון.

(כה) כי רבן גמליאל סבר תפלת ערבית חובה הוא כי מבואר בדברי אדמו"ר בליקו"א סי' כ"ב אות י"א וז"ל בימי רבן גמליאל ה"י הדור שהיתה תורתם בחי' נשמע בחי' תפלה וז"ש רז"ל (סוטה כ"א) בימי רבן גמליאל היו לומדים תורה בעמידה עמידה הוא בחי' תפלה וע"כ משמת רבן גמליאל בטל כבוד התורה כשארז"ל (סוטה מ"ט) נמצא מבואר שרבן גמליאל העלה את התפלה בחי' מלכות לדרגתא ע"כ סבר שגם תפלת ערבית היא חובה כי בזמן שהמלכות בתיקונה תפלת ערבית היא חובה וכמו שיתבאר להלן אי"ה.

(כו) אכן ר' יהושע סבר כי תפלת ערבית הוא רשות, כי ר' יהושע עיקר כונתו הוא לתקן אלו הנשמות שהם בבחי' שוכני עפר שנפלו לקליפת נוגה כנ"ל והמרומים בשמו שהוא ע"י בהינתן יתקנם שהוא בחי' קומון הקיצו ורגנו שוכני עפר, וא"כ ר' יהושע סבר שאין הכי נמי שרבן גמליאל העלה את התורה שבע"פ שבימיו כבוד התורה בשלימות כנ"ל ותיקון שלימות התפלה. ועי"ז נתתקנה ג"כ תפלת ערבית שתהא תפילת חובה, (וע"כ כששאל רבן גמליאל כלום יש חולק בדבר אמר לו ר' יהושע לאו כי ר' יהושע התכוין שלא יתחלש דעתו של ר"ג אם ישמע שיש מי שסובר כי עדיין תפלת ערבית רשות המרמו שעדיין לא העלו את המלכות) אבל דעתו שמכיון שרוב העולם עדיין לא זכו לבידור ותיקון התרגום ועדיין הוא אצלם בבחי' רשות, ע"כ א"א לעשות תפלת ערבית שתהא חובה דעי"ז ידחו ולא יבואו על תיקונם מצד בחירתם כל הנפשות שעדיין לא העלו את התרגום ע"כ ס"ל תפלת ערבית רשות.

(כז) ושורש חלוקתם הוא בענין שאמרו שם חז"ל שרבן גמליאל העמיד שומר הפתח וביום שסילקוהו סילקו גם את שומר הפתח כי רבן גמליאל סבר כל תלמיד שאין

תוכו כבדו אל יכנס וע"כ הושיב שומר הפתח ועיין בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' קנ"ב כי שומר הפתח הוא כדי שלא יכנסו אלו שאינם ראויים, אבל לפעמים עי"ז נדחין ג"כ אלו הראויים להיכנס אל הקדושה ואינם יכולים ליכנס עי"ש.

(כח) כי רבן גמליאל חשש שע"י שיכנסו אלו שאינם ראויים שאין לימודם עולה להשכינה ועי"ז יתפור לימודם מכיון שאינו יכול לעלות להשכינה כמבואר בתחילת המאמר מדברי אדמו"ר ז"ע ועי"ז יתהפכו דברי תורתם ויגרם התעוררות לל"ט מלאכות היפך מט"ל תורה ע"כ העמיד שומר הפתח לבל יכנסו.

(כט) והנה מכיון ששמע רבן גמליאל שר' יהושע חולק בדבר וסבר תפלת ערבית רשות פחד שמא לא תיקן ר' יהושע אצלו את בחי' תפלת ערבית, וע"כ הוא סובר שהוא רשות, וזה שאמר רבן גמליאל לר' יהושע עמוד על רגליך ויעידו בך וכי' כי הוא רצה לבחון את בחי' התפלה של ר' יהושע וזה עמוד על רגליך כי רגל הוא בחי' תפלה כמ"ש אדמו"ר בליקו"א סי' ט' (ובכ"מ) וזה ויעידו בך ג"כ מרמו על תפלה כמ"ש אדמו"ר שם כי אין עדות אלא בעמידה (שבועות ל') ועמידה זו תפלה שאנו מעידין על אחדותו. ובוזה רצה לבחון דרגת תפלתו.

(ל) וזה עמד ר' יהושע על רגליו ואמר אלמלי אני חי והוא מת יכול החי להכחיש את המת, רצונו לומר דר' יהושע השיב אלמלי אני חי והוא מת הייתי יכול להבינכם כי יש לתקן אלו הנשמות שהם בחי' שוכני עפר שהם באים מרפ"ח ניצוצין שנפלו מבחי' השבירה שהיא בחי' מיתה בחי' מ"רח"פ"ת בחי' רפ"ח מ"ת, ועי"ז לא היה קשה לכם מה שאמרת תפלת ערבית רשות מכיון שברצוני להחיות אלו שנפלו לבחי' רשות בחי' נוגה כנ"ל. אבל עכשיו שאני חי והוא חי אין החי יכול להכחיש את החי, זאת אומרת שכוונת ר' יהושע שאם נדון על אלו הנקראים חיים דעתי ג"כ שתפלת

ערבית חובה אבל אם נדון על אלו שנקראים מתים להם תפלת ערבית רשות כי עדיין לא תיקנו את בחי' התרגום שלהם.

(לא) וזה עד שרננו כל העם ואמרו להוצפית התורגמן עמוד ועמד, כי מכיון שראו העם שזה מרמז על כלליות ההמון המכונים בשם עם שהם האנשים שעדיין לא העלו דרגתם, ראו שר"ג רצה להשפיל כבוד ר' יהושע שהוא מקיץ ומעורר אותם שהם שוכני עפר. מכיון שדעת ר"ג שכיון שהחכמים תיקנו את התרגום שלהם שזכו לתפלת ערבית הובה והעלו כבוד התורה בשלימות כנ"ל פחדו העם שחלק התרגום שלהם לא יתקון וזה ואמרו להוצפית "התורגמן" בחי' תרגום עמוד ועמד, שהם לא גתנו לתקן ולהעלות חלק התרגום של החכמים עד שיעלו ג"כ חלק התרגום שלהם והוא ע"י שיכבדו דעת ר' יהושע שהוא מקיץ את השוכני עפר בחי' הנופלים לבחי' נוגה לבחי' תרגום שאצלם תפלת ערבית היא עדיין רשות.

(לב) וזה שאמרו עד כמה נצער' וניזיל, בר"ה אשתקד צערי' וערש'י בד"ה בר"ה כ"ה ע"א שאמר לו גזור אני עליך שתבא אצלי במקלך ובמעוטיך ביום הכפורים שחל להיות בחשבונך. כי הנה מבואר בדברי אדמו"ר בליקו"ת סי' מ"ז במאמר סכנה גדולה לומר תורה עיי"ש שמבאר כי כ"א כשבא אל הצדיק לשמוע תורה בא עמו גם הרע שלו דהיינו הקליפות שהם רוצים לינק מהתורה וכי והצדיק האמת יש לו אימה גדולה כשאומר תורה יותר מאימת ר"ה ויוהכ"פ ע"כ והנה ר"ג שלא הכניס תלמידים רק אלו שתוכם כברם ז"א שהכניעו את חלק האדם רע שהיא הקליפה של כ"א ג"כ פחד מהרע שבסתר סתרים, ועכשיו שראה שר' יהושע תולק עמו בר"ה מתי חל יוה"כ חשש שמא מתוך שר' יהושע עסקו עם הנפשות שהם בבחי' שוכני עפר אולי זה בא ע"י יניקת הקליפות שהטעו אותו בחשבון יוהכ"פ, כי הצדיק בשעה שאומר תורה אימתו יותר מאימת יוהכ"פ ע"כ חשש שהרע של הקליפות

הטעה חשבון יוהכ"פ ע"כ אמר לו גזורני שתבא ביוהכ"פ שחל להיות בחשבונך.

(ג) וזה בבכורות במעשה דר' צדוק צערי' והוא (בבכורות ל"ו ע"א) דאמרינן התם רבי צדוק היה ל"י בוכרא רמא ל"י שערי בסלי וכי בהדי דקאכיל איבוע שפתי' אתא לקמי' דר' יהושע אמר ל"י כלום חילקנו בין חבר לעם הארץ א"ל ר' יהושע הן אתא לקמי' דרבן גמליאל וכי אמר ל"י לא.

כי הנה מבואר בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' ב' כי בכור מרמז על עבודת התפלה שצריכה להיות בשלימות, והנה ר' צדוק שראה שנפגם הבכור שלו שלא במתכוון ע"י שאיבוע שפתי' חשש שמא פגם בעבודת התפלה כי ראה שאיבוע שפתי' שהוא רמז על התפלה כמבואר בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' ז' עיי"ש והשיב לו ר"י שלא צריך לחשוש כי חילקנו בין חבר לעם הארץ כי עם הארץ שתפלתו אינה בשלימות היישינן שמא ע"י שנתיר לו את הבכור ע"י שקרה לו שנפגם ממילא יפגום במכוון ממילא תקולקל תפלתו לגמרי, אבל חבר שלא חיישינן שיפגום במכוון אם נפגם בשפתיים אין לו לחשוש שע"י כך נפגם הבכורה שהיא התפלה. כי ר"י חילק בין שני הדרגות של חבר ועם הארץ. גם כי מבואר בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' ל' כי לפעמים באים מחשבות זרות להתתקן בתוך התפלה ואפשר שבוזה שאל ר' צדוק אם ע"י שנפגם בכורו בשפתיים עיי"ש שמבואר כי ע"י דרגת התורה יכולים לידע דרגת התפלה וזה מה שהשיב ר"י חילקנו בין חבר לעם הארץ.

אבל רבן גמליאל שהוא הי' תיקון התפלה בשלימות כמ"ש לעיל וכמו שאמרו (תענית כ"ט ע"א) על רבן גמליאל בעל החוטם מתבקש ועיין ליקו"א סי' ב' כי חוטם מרמז על תיקון התפלה ע"כ לא רצה לחלק בין חבר לעם הארץ וחשש על פגם התפלה אפילו בשוגג.

(לד) וזה שאמרו תא ונעברי' מאן נוקים ל"י נוקמיה לרבי יהושע בעל מעשה. כי

אע"פ שהפצו ברעת ר' יהושע על כי הוא מתקן את השוכני עפר חששו כי מכיון שר' יהושע עיקר עסקו הוא לתקן את בחי' התלמיד בחי' שוכני עפר, אם יעמידהו במקום רבן גמליאל יתפרש הדבר כאילו העיקר הוא בחי' התלמיד, ולא בחי' ^{08.01.2020}בן ועיין בדברי אדמו"ר ליקו"ת סי' ז' כי צריכין ב' הבחינות בחי' בן ובחי' תלמיד עיי"ש.

לח) אלא לר' אלעזר בן עזרי' דהוא חכם והוא עשיר והוא עשירי לעזרא, והנה בכל הדברים שמנו כאן על הסכמתם למנות את ר"א בן עזרי' הכל מרמז על דרגתו בתיקון תפילת ערבית, וזה מרמז במה שהשיב להם אויל אמליך בדבתה"ו כי תיקון התפלה הוא ע"י שלימות לה"ק בחי' חוה אשה כמ"ש לעיל מדברי אדמו"ר מוהרנ"ת ועיין ליקו"א סי' מ"ט אות ה' שמבאר מאמרם ז"ל (ב"מ נ"ט) אתהך גוצא גחין ולתייש לה פרש"י שמע עצתה כי באמת אשה יראת ה' היא בחי' עצה כשהתפלה היינו בחי' מלכות בשפלות וקטנות בחי' אתהך גוצא וכי צריך להקים אותה וכי עיי"ש, וזה שאמר להם ר"א בן עזרי' אלך לבחון להקים את התפלה.

לו) וזה שאמרו הוא חכם דאי מקשי ל"י מפרק כי מבואר בליקו"ה או"ח תפלת ערבית ה"א בד"ה וע"כ יעקב תיקן תפלה ערבית, כי או בלילה הזמן מסוגל ביותר להשנות והתבוננות כמ"ש בש"ט שרוב חידושי תורה זוכין בלילה, וכי עיי"ש נמצא שראו ע"י שזכה לפרק הקושיות שזה השגת התורה כמ"ש אדמו"ר בליקו"א סי' כ"ז אות ח' ששלום בתורתו הכונה בלא קושיות ומכיון שזכה לשלימות תורה שבע"פ ע"כ שזכה לתיקון בחי' תפלת ערבית שמרמות על תורה שבע"פ וכמ"ש לעיל.

לז) וזה דהוא עשיר כי מבואר שם בליקו"ה כי ע"י העשירות זוכין להתבוננות התורה כמ"ש בליקו"א סי' ס', נמצא עיי"ו זכה לתורה שבע"פ שהוא בחי' תיקון תפע"ר. לח) וזה דהוא עשירי לעזרא דאית לי זכות אבות כי עיין בליקו"ה שם הל' ג'

מבואר הא דיעקב דוקא תיקן תפלת ערבית ולא אברהם ויצחק, כי מאברהם ויצחק עדיין לא נתבררו נפשות ישראל, ויעקב הוא בירר נשמות ישראל וכי וע"כ הוא תיקן תפע"ו שהוא בחי' רשות (עיי"ש כי מוהרנ"ת כתב שם שהוא ענין עמוק מאד עד שכתב בסופו וה' הטוב יכפר) עכ"פ גראה מבואר מדבריו שם שתפלת ערבית קשורה לזכות אבות ועיין בליקו"ת סי' ה' כי זכות אבות נתגלה ע"י אמונה ואמונה הוא תפלה, נמצא שבוזה שיש לר"א בן עזרי' זכות עיי"ו הוא אוחז בתיקון התפלה ע"כ מינו אותו.

לט) וזה תנא אותו היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות לתלמידים ליכנס וכי כי מבואר בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' קנ"ב כי שומר הפתח שמעמידין שלא יכנסו אלו שאינם ראויים שע"י באים ג"כ הקליפות הוא רק לפי שעה, ור"ג מרוב חששו שלא ינקו הקליפות מהורתו העמיד שומר הפתח, ובאותו היום סלקוהו לשומר הפתח כי דעתם הי' מכיון ששומר הפתח מעמידין רק לפי שעה בשעת ההתגברות יניקת הקליפות, אבל או שר' יהושע תיקן את בחי' התלמיד לא חששו יותר שינקו הקליפות כיון שר' יהושע הוא המתקן את הנשמות של שוכני עפר ועיי"כ ממילא נדחין הקליפות מכל וכל.

מ) וזה ההוא יומא אתוספו כמה ספסלי א"ר יוחנן וכי חד אמר אתוספו ארבע מאה ספסלי וחד אמר שבע מאה ספסלי וכי והוא כי ע"י עליית התלמידים עלו כל דרגות הקדושה שנפלו לחיצונים וזה חד אמר ארבע מאה ספסלי הוא מרמז על ד' ספירות נהי"ם שמכונים בשם ארבע ועיין בפרפראות להכמה ליקו"ת סי' ז' מה שפירש על דברי אדמו"ר שהזכיר שם בחי' תינוק בן ד' ימים, שכתב שמרמז על מדריגות התחתונות של הקדושה שהם בחי' נהי"מ או שהוא בבחי' מלכות לבד העומדת נגד נהי"ם או רק בבחי' נהי"ם שבבחי' מלכות לבד כידוע ע"כ, וע"ז רמזו באמרם חד אמר ארבע מאה ספסלי לרמז שהעלו את בחי' גוה"ם.

וזה יחד אמר שבע מאה ספסלי לרמו על כל הו' ספירות, שהעלו כל הנפשות מו' מלכין דמיתו וגם י"ל ע"י שהעלו את בתי המלכות שהוא בתי' שבע, ע"י ממילא נתעלו כל הו' בתי'.

מא) וזה תנא עדיות בו ביום נשנית וכ' והוא כי מבואר בדברי אדמו"ר בתחילת המאמר שעליו מוסבין דברינו כי כשלומדין אלו שאינם ראויים ואין תורתם עולה ונתפזרת למטה ואח"כ כשמגיע התורות הפזורות האלו לאנשים כשרים יש שמגיע להם התעוררות חדש וחשק להתורה ויש שמגיע להם מזה חידושין דאורייתא והכל לפי מדרגת המקבל עיי"ש והנה כעת שניתנה רשות להכל ליכנס ממילא ע"י שלמדו הגיע לחכמים חידושין דאורייתא ואז נשנית עדיות, ולא היתה הלכה שלא פירשוה.

מב) ועיין שבת ט"ו ע"א שמאי אומר תשעה קבין וכ' עד שבאו ב' גרדיים משער האשפה שבירושלים והעידו משום שמעי' ואבטליון וכ' וערש"י ד"ה שני גרדיים וז"ל במסכת עדיות מפרש למה הוזכר שם אומנתם ושם מקומם לומר שלא ימנע אדם עצמו מבית המדרש, שאין לך אומנות פחותה מגרדי שאין מעמידן ממנו לא כה"ג ולא מלך כדאמריון בקדושין פ"ב ע"א ואין שער בירושלים פחות משער האשפות והכריעו חכמי ישראל, ע"כ. ולפ"ז מבואר כי בו ביום העלו את הניצוצות המונחים באומנות פחותות ומשוקעים באשפות אפילו מהמקומות האלו העלו ג"כ את התורה עד שעדותן הכריע כל חכמי ישראל,

מג) וזה לא היתה הלכה שהיתה תלוי בבית המדרש שלא פירשוה וכ' והוא כי בהא דפליגי רבותינו שבכרם שאמרו עתידה תורה שנתשכח ור"ש ס"ל שלא תשכח אלא שלא תהי' הלכה ברורה במקום אחד, עיי"ש אבל בו ביום שהעלו כל בתי התלמידים וכו' לברר כל ההלכות עד שלא היתה הלכה שלא פירשוהו, וערש"י מתוך שרבו התלמידים רב ההידוד והפילפול ע"כ.

מד) וזה בו ביום בא יהודא גר עמוני לפניהם בבית המדרש אמר להם מה אני לבא בקהל א"ל ר"ג אסור אתה לבא בקהל א"ל ר' יהושע מותר אתה לבא בקהל, א"ל ר"ג והלא כבר נאמר (דברים כ"ג) לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה', א"ל רבי יהושע וכי עמון ומואב במקומן הן יושבין כבר עלה סנחריב ובלבל את כל האומות וכי א"ל ר"ג והלא כבר נאמר (ישעי' מ"ה) ואחרי כן אשיב את שבות עמי ישראל ועדיין לא שבו מיד התיירו לבא בקהל ע"כ. והנה פלוגתתם בזה יתבאר כי הנה ידוע כי נפשות הגרים הם הנפשות שנפלו בטיקלא בין הקליפות והחיצונים והנה גרים משאר אומות הם שנפלו בו' תחתונות שבקליפה, וע"כ מקבלין גרים מהם כשנבררת נשמה השייכת לצד הקדושה אבל עמון ומואב הם מצד הקליפות ושג' ראשונות שהם קליפות קשות שא"א להעלות משם הניצוצות. וע"כ כשבא יהודה גר עמוני לא רצה לקבלו אבל ר' יהושע סבירא ל' כי מכיון שעלה סנחריב ובלבל את עמון ומואב ממילא הכניע קליפת עמון ומואב וכשבא נפש ועולה אנו דנים אותה כמאן דפריש מרובא שאפשר משם להעלות הניצוצות דקדושה. ועל זה השיב לו ר"ג דהא חזרו למקומן וא"כ אין באפשרות לקבלם, ותשובת ר' יהושע היתה כי מכיון שעדיין לא שבו ישראל למקומן ולא העלו כל הניצוצות שבעמקי הקליפות, ע"כ שעדיין עמון ומואב ג"כ לא חזרו למקומן כי מעת שהוכנעו ע"י אשור שבא ובלבל את עמון ומואב אז נתבלבלו כל הנפשות ויעקב בירר חבל נחלתו נשמות מכוררות ועמון ומואב הם רע הגמור אך יש שנפלו שם פרידות טובות שהם ניצוצות הקדושה שבעמקי הקליפות שקשה וא"א להוציאם אך אחרי שבא סנחריב ובלבל את הקליפות והפיצן מחדש אין מונע מבעד הנקודה דקדושה שנפלה שם מלצאת כי אנו דנים אותה כמאן דפריש מרובא ואין היא שייכת לחלק עמון ומואב, אך אחרי שישבו ישראל ויתבררו כל

הנפשות או יתפרדו כל פועלי און להשמדם עדי עד.

(מה) וזה אמר ר"ג הואיל והכי איזיל ואפייסה לר' יהושע וכי כי אז בירר לו ר' יהושע עבודתו בבירור הנפשות המונחות בעמקי הקליפות שהם השוכני עפר שעסק ר' יהושע להעלותם וכנ"ל.

(מו) וזה כי מטא לביתו וכי א"ל מכותלי ביתך אתה גיכר שפחמי אתה, א"ל אוי לו לדור שאתה פרנסו שאי אתה יודע בצערן של ת"ח כמה הם מתפרנסים ובמה הם נזונים ע"כ.

כי הנה מבואר לעיל בדברי אדמו"ר כי כשלומדין באופן שלימודו עולה להשכינה נמשך מזה שפע רוחניות ושפע גשמיות, והנה ר"ג לא הרשה ליכנס אלא אלו שלימודם עולה להשכינה והעמיד שומר הפתח כנ"ל, ושען לו ר' יהושע כי אם הנכון כדרכך הרי אוי לדור שאתה פרנסו שא"א יודע בצערן של ת"ח כמה הם נזונים ובמה הם מתפרנסין כי הרי מכותלי ביתי אתה רואה צער פרנסתי ומוזה אתה רואה שלא נמשך שפע הגשמי ע"י הלימוד, והוא ע"כ מכיון שהעמידו שומר הפתח עי"ז ממילא גמנע אפילו מאלו שהיו ראויים להיכנס כמ"ש אדמו"ר בליקו"א סי' קנ"ב וכנ"ל וממילא עי"ז גמנע מהת"ח שפע הגשמי שלהם.

(מז) וזה אמר לו בעניתי לך מחול לי וכי עשה בשביל כבוד אבא פייס, כי ר"ג הזכיר לו שכל מה שעשה הוא רק לתקן את בחי' המלכות שזה כבוד אבא שהוא מזרע דוד שהוא תיקון המלכות ע"כ פייס.

(מח) וזה אמרו מאן ניזיל ולימא להו לרבנן אמר להו ההוא כובס אנא אוילגא שלח להו ר' יהושע מאן דלביש מדא ילבש מדא וכי וזה שהשליח הי' הכובס ור' יהושע שלח להם מליצתם בענין הלבושים, שמרמו על תיקון הלבושים שהוא תיקון המלכות כמ"ש אדמו"ר בליקו"א סי' כ"ט, ועיין בליקו"א סי' י"ד בענין קירוב הגרים והבעלי תשובה ע"י אור התורה ומבאר שם מענין הפשטת והשלכת הבגדים הצואים שעי"ז

נתבטלים כל המניעות המבדילים בינם לבין הקדושה, ורמזו בזה שהשליח היה כובס לרמז על רחיצת הלבושים ועי"ז יתקנו ויעלו הנפשות הגרים וזה שכל ההתמרות שיפייס רבן גמליאל את ר' יהושע היה ע"י יהודה גר עמוני שמרמו שהעלו לא רק נפשות החלושות אלא אפילו נפשות הגרים ג"כ.

(מט) וזה א"ר יהושע מוטב דאיקום ואיזול אנא לגבייהו אתא טרף אבבא. וכי ויתבאר כי ידוע כי נפלו הרפ"ח ניצוצין ור' יהושע עסק כל ימיו להעלות אלו השוכני עפר שהם הרפ"ח ניצוצין, והנה סוד עליית אלו הנפשות הוא בלילה שאז המלכות יורדת ומלקטת הניצוצות ובאור יום עולה המלכות ואתה עמה עולים גם הנפשות והנה כתיב לא ישכב עד יאכל טרף (במדבר כ"ג) וערש"י לא ישכב בלילה על מטתו עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק הבא לטרפו כיצד קורא את שמע על מטתו ומפקיד רוחו ביד המקום בא מחנה וגייס להזיקם הקב"ה שומרם ונלחם מלחמתם, ומפילם חללים וכי ע"כ.

(נ) והנה טרף הוא רפ"ח עם הכולל ועיין בקה"י ערך טרף שכתב שה"ס הברורים שהמלכות מבררת מרפ"ח ניצוצין שגפלו לקליפות ומן הברורים האלו משפעת פרנסה לכל העולמות עי"ש והוא כי בעת שהמלכות יורדת בסתר המדרגה נראה כאילו הממשלה הוא ביד הסט"א ונראה כאילו חוץ מהרפ"ח ניצוצין נפל אליהם עוד אור וניצוץ אבל האמת שהניצוץ היורד או הוא כדי לכלות את הקליפות הסובבים את הרפ"ח ניצוצין ועי"ז עולים הרפ"ח ונעשה מזה טרף ועי"ז נחקיים ונתן טרף לביתה, וזה מה שבא ר' יהושע "וטרף" אבבא להראותם שלא יחששו שלא יתעסק עוד בעליית הרפ"ח שהם השוכני עפר אלא אדרבה "טרף" שעוד ימשיך שפע לכל העולמות.

(נב) ואמרינן במתני' ברכות י' ע"ב ב"ש אומרים בערב כל אדם יטה ויקרא ובבקר יעמוד שנאמר ובשכבך ובקומך וב"ה אומרים

הפקר שמרמו על גשמות ישראל שהם נראים כהפקר שנפלו בין התיצונים אבל כשתפסו זה לר' טרפון שירד במקומם ומלקט משם את התאנים שהם הנפשות רצה למשד"י לנהרא להפיל הלילה את ר' טרפון עצמו זאת אומרת לא רק את הרפ"ח אלא גם ניצוץ הנוסף עד שראה ר' טרפון שמוכרח לגלות כחו מי הוא ונשתמש בכתרה של תורה וממילא עיי"ז נתפרדו כי ברגע שמגלים להם ממילא נופלים, אבל הוא סכנה גדולה שלא יתגברו ח"ו יותר ועבור זה הצטער שנשתמש בכתרה של תורה שלא ינקו הלילה מתורתו. (נה) וזה שמסקו חז"ל בסוף סוגיין דברכות ואותו תלמיד (ששאל תפ"ע רשות או חובה) ר' שמעון בן יוחאי הוה, ע"כ. ויתבאר כי ר' שמעון בן יוחאי אמר ח"ו שתשתכח תורה מישראל, ע"כ הוא עורר ענין שאלת תפלת ערבית אי הוי רשות או חובה כי בנה תלוי אם תשתכח תורה כי בתפלת ערבית תלוי תיקון תורה שבע"פ וכמ"ש לעיל בליקו"ה ועיי' נתעורר חיבור מס' עדיות שהוא בחירתא דכולא ש"ס שהוא תיקון תורה שבע"פ, ועיין בליקו"ה חו"מ.

(נו) ועיין בתיקו"ז תיקון המישאה דמבואר שם דבשבת תפלת ערבית חובה עיי"ש וכ"כ ר"י עמדין בסידורו, וע"פ הנ"ל מבואר כי בזמן תיקון ועליית המלכות אז תפילת ערבית חובה אך בזמן הגלות שצריכין להעלות הנפשות היוצאות מעולם המלכות אז הוא בבחי' רשות עד שיתבררו ויעלו כולם.

(נז) והנה בהא דמביא אדמו"ר בתהלת הספר לחזק הבטחת הרשב"י כי בזהר דא יפקון מן גלותא נראה דמבואר שם בזה"ק (נשא קכ"ד ע"ב) דאמר רעיא מהימנא בהאי היבורא דילך דאיהו "ספר הזוהר" וכי יפקון מן גלותא עיי"ש שמבואר שעיי"ספר הזוהר באה הפרנסה לישראל מסטרא דאילנא דחיי וכי וא"כ הוא מקושר עם מה שמבואר כי שכחת התורה הוא בחי' שברי לוחות בחי' השבירה שנפלו הרפ"ח ניצוצין,

כל אדם קורא כדרכו וכי א"ר טרפון אני הייתי בא בדרך והטתי לקרות כדברי ב"ש וסכנתי בעצמי מפני הלסטים אמרו לו כדי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי ב"ה ויתבאר כי הנה ידוע שכשהמלכות יורדת לברר ניצוצות היא מכונה בשם שכיבה בחי' שכבי עד הבוקר (רות ג') והנה ב"ש ס"ל כי מכיון שהשכינה היא בבחינת שכיבה בלילה שאז מלקטת נפשות ע"כ אנו צריכים לעשות דוגמתה בשעה שאנו קורין ק"ש שע"י הורגים את המזיקין ומעלים הנפשות ע"כ אמרו בערב כל אדם יטה ויקרא אבל ב"ה ס"ל שאה"נ שהשכינה יורדת לברר למקומם ולהעלותם אלא יקרא ק"ש כדרכו והניצוצות ממילא יעלו כי אנו אין ביכלתינו לרדת ולעלות ודי' לסמיכה שלא נפול והשכינה לבד תעלה הניצוצות דקדושה ע"י התעלמותה בסתר המדריגה.

(ג) וזה א"ר טרפון אני הייתי בא בדרך וכי וסכנתי בעצמי מפני הלסטים וכי כי ר' טרפון שורשו מבחי' "טרף" שעסק להעלות הנפשות ע"י בחי' טרף וזה שסיפר שהיה בדרך שמרמו על ענין המלכות כמ"ש בתיקו"ז וסכנתי עצמי והשכנתי עצמי במקום הלסטים להעלות משם את הטרף וכי וזה שאמרו לו כדי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי ב"ה כי ב"ה ס"ל שכל אדם קורא כדרכו והניצוצות ממילא יעלו כי אין ליכנס במקומם להעלותם כי רק השכינה יכולה ליכנס ולעלות אבל אנו צריכין לקרות כדרכינו והי' ילחם מלחמתינו, וכנ"ל.

(נד) ועיין נדרים ס"ב ע"א דאמרו ר' טרפון אשכחי' זהו גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאכיל אחתי' בשקא ושקלי' ואמטי' למשד"י בנהרא אמר אוי לו לטרפון שזה הרגו, ועיי"ש דאמרו דאצל ההוא גברא היו גונבים התאנים וחשב שר' טרפון גונבם תמיד, ור' טרפון נשתמש אז בכתרה של תורה ועל זה הי' מצטער כל ימיו עיי"ש כי הנה תאנה מרמו על גשמות ישראל כמבואר בקה"י ערך תאנה ע"פ המדרש, והנה ר' טרפון ליקט אלו התאנים שהם

וע"י רשב"י שהוא תיקון תורה שבע"פ
שהוא תיקון ועליית הנפשות וע"י נתחבר
עדות שהוא בירור העדיית אפילו משער
האשפות שמרמו על הנפשות המתגוללות
באשפות וע"י כוחו והתעוררותו נתתקנו.
וע"כ נמשך על ידו גם השפע הרוחני ושפע
הגשמי.

נה"י ^{הגדלת} דזה מה שכינו כאן הו"ל מעשה
ב"תלמיד אחד" ובסוף אמרו ואותו תלמיד
רשב"י הכל כדי להורות כי כל הדו"ד שעורר
רשב"י הוא נוגע לתיקון התלמידים.

נט) ובוזה יתבאר כמין חומר כי כל
הפלוגתא בין ר"ג ור"י הוא נוגע לתיקון
אלו התלמידים שחששו שע"י שיכניסו אותם
יתהוה מלימודם במקום ט"ל תורה ל"ט
מלאכות.

ס) וזה שאמרו (שבת ל"ג ע"ב) כי
בשעה שרשב"י יצא מהמערה הוי אינשי
דקא כרבי זורעי אמר מניחין היי עולם
ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן
מיד נשרף, כי רשב"י חשש אולי ע"י שאלתו
ששאל תפ"ע רשות שע"י נתגלגל והורידו
את ר"ג והרשו לכל אחד להיכנס אולי
בכנסו אלו ולמדו שלא כהוגן ממילא בא
להם התעוררות לל"ט מלאכות ע"כ כ"מ
שנתן עיניו מיד נשרף עד שיצתה ב"ק
ואמרה להתריב עולמי יצאתם חזרו

למערכתם, ירצה לומר שהב"ק אמרה
לרשב"י חזרו למערכתם לדביקות שלכם
כמ"ש אדמו"ר בליקו"א סי' נ"ד כי מערה
הוא בחי' דביקות, ובמערה הזאת נתגלה
להם אליהו ז"ל והיברו ספר התיקונים
להעלות כל הניצוצות הקדושות המונחים
בלשון תרגום להעלותם לבחי' שבת בחי'
שנים מקרא ואחד תרגום שהוא שלימות
לה"ק.

סא) וזה שאמרו שם בשבת דלבתר
תריסר ירחי שתא יצתה ב"ק וכו' כל היכי
דהוי מחי ר' אלעזר שהוא בחי' השגת הבן
הוי מסי ר"ש, בהדי פניא דמעלי שבתא
חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא
ורהיט וכו' אמר לכבוד שבת וכו' א"ל לברי'
חזו כמה חביבין מצות על ישראל כי בזה
הראה שע"י בחי' שבת יתתקנו הטל מלאכות
ויהפכו לט"ל תורה.

סב) ועפ"י תבין מה שלא הביא אדמו"ר
ראיתו למאמר הנ"ל כי בשעה שהנפשות
האלו מונחים למטה אסור לגלות להם כי
יש להם מקרא מן התורה כדי שלא ינקו
מהם החיצונים שבמקומתם ורק אחר שמעלים
את התלמידים מראים להם כי מקורם הוא
בתורה.

<https://www.12000.org>

נתן צבי קעניג

פרפראות לתורות הנמ"ח זיע"א

היצה"ר כמצות ההריסה בתבערת התלהבות
הלב לעבודת הש"י בעצמו ויש בזה אופנים
שונים יעו"ש.

ויש לבאר בדרך אפשר מדוע נרמו ענין
"ריבוי אור" ב"אש לבנה" דייקא ע"פ
המבואר בפנים שהכנתו של המלאך מוזק
באש לבנה הוא "באלותא דחקיק עלי' אקי"
וכו' היינו שיעקר הכנתו של היצה"ר הוא
ע"י התורה שהיא כולה שמותיו של הקב"ה

א) בלק"א סי' א', ונ"פ וכו' האי גלא
וכו' מתחזי כי צוציתא דגורא חוורתא
פרשב"ם אש לבנה ומלאך מוזיק הוא וכו'
כי מתהלה היצה"ר מתלבש עצמו במצוות
ומטעה את האדם כאילו מסיתו לעשות מצוה
וכו', וע"י ביאור הלקוטים אות ה' שמבאר
ענין התלבשות היצה"ר במצוות (כפי המבו'
מצרופי דבה"ק) שהוא ענין ההריסה ורבויו
אור "כי מי לנו גדול בכל המצוות שמצד

וכו". וגם זה צריך ביאור לכאורה מה שייד לכאן הענין "שהתורה כולה שמותיו של הקב"ה".

דהנה ז"ל ספר ציוני בפ' בראשית. עוד יש בידינו קבלה אמיתית מפה לאוזן ומאוזן לפה עד משה מסיני שכל התורה כולה שמותיו של הקב"ה הם שהיתה התורה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה כתובה רצופה בלי הפסק אותיות והי' אפשר לקרות ע"ד השמות עכ"ל.

וידוע שההקף גויל שסביבות האותיות רומז למה שרומז ולכן צריך להיות כל אות מוקף גויל, ונלע"ד מרחוק שסביבות האותיות הם בחי' רוים שלמעלה מבחי' אותיות שאינם יכולים להתלבש באותיות, והאותיות הם בחי' צמצומים כידוע שזה בחי' אש שחורה כי השחורות הוא בחי' צמצום כמבוי בס"י ל'. ונמצא לפ"ז דאש לבנה רומז על בחי' הלכנונית שסביבות האותיות שהוא אור בלי לבוש וצמצום, בחי' רבוי אור, והתיקון ע"י האותיות שהם בחי' שמותיו של הקב"ה שהם בחי' אש שחורה בחי' הצמצום והבן.

ואולי יש לרמוז דא"ש לבנה בגימ' חש"ף שהוא לשון התגלות כמו מחשוף הלבן, וא"ש שחורה בגימ' כ"ף (לפי חשבון אי"ק בכ"ר) שהוא בחי' צמצום וכסוי האור כמו ושכותי כפ"י עליך וגו' (ע"י לק"ת סי' פ"ב).

וז"ל שכ"ז נרמז גם בלשון מארבב"ח המוב"פ, האי גלא (הוא היצה"ר) דמטבע לספינתא וכו' עיין היטב בפנים, דהנה ספינת"א לשון ספון וטמון שהוא בחי' כסוי והלבשת האור שזה עצמו בחי' מלכות המב"פ. וכל התגברות היצה"ר הנק' גל"א להסיר הלבוש ולגלו"ת האור, היינו להביא את האדם לבחי' הריסה ורבוי אור ת"ו שכל הקלקולים באים עי"ז כנודע, ומחינן לי' באלוותא וכו' היינו התורה וכו'. כי כל התורה ומצוותיה הם בחי' צמצומים ולבושים, לאורו הא"ס ית'. היינו להתגבר לעבוד את הש"י בעובדא ובמלולא שעיי"ן נתקרב להשי"ת בתדרגה ובמדה.

ב) בלקוטי קמא סי' ט' באות ב' וזה שאתו"ל (פסחים קי"ח ע"א) קשין מזונותיו כקריעת ים סוף וכו' כי הים סוף נקרע לי"ב קרעים וכו' וכו' וזה קשין מזונותיו כקריעת ים סוף היינו שהמזונות נתחלק לי"ב שבילים לפי י"ב תפלות שבטי יה עיי"ש ויתבאר ביותר עם המבוי להלן בדבה"ק באות ה' ותפלה הוא בחי' נסים וכו' ומצרים הוא היפך וכו' כמ"ש ומצרים נסים לקראתו וכו' לעומת הנסים וכו' יעו"ש, היינו דקריעת ים סוף הוא ראש כל הנסים כידוע שזהו ענין התפלה ששורשה הוא בחי' נסים למעלה מהטבע, נמצא דבקי"ס נפתח ונתגלה שורש ענין התפלה וע"כ נקרע לי"ב קרעים כנגד י"ב נוסחאות התפלה של י"ב שבטים, ולזה רמזו ז"ל קשין מזונותיו כקי"ס, כי שורש המזונות והפרנסה הוא מבחי' נסים למעלה מהטבע בחי' תפלה וע"כ נתחלק הפרנסה לי"ב שבילים כנגד י"ב קרעים של קי"ס וכנגד י"ב נוסחאות התפלה של י"ב שבטים, כל זה מבוי מצרופי דבה"ק ועתה בא וראה שכל זה נרמז בש"ס שם וברש"י ויתיישב ע"פ דרך זה תמיהת המרש"א בחא"ג שם. דו"ל הגמרא שם א"ר שיובי משמי דראב"ע קשין מזונותיו וכו' דכתיב גותן לחם לכל בשר וסמך לי' לגזור ים סוף לגורים. הנה כתיב "לגורים" לשון רבים שרומז לי"ב גורים כמו שפרש"י בתהלים שם לרמזו בזה דייקא ענין הי"ב קרעים שכנגדם הם התחלקות המזונות כנ"ל. וברש"י כקריעת ים סוף כלומר "נס גדול" עושה לו הקב"ה למי שנותן לו מזונות וכו' ונפקא מיניה "למבעי רחמי" עכ"ל. היינו דעיקר הכוונה לרמזו על ענין התפלה שהוא בחי' נסים בחי' קריעת ים סוף כנ"ל.

ובחא"ג הקשה על הא דאמרין וסמך לי' לגזור ים סוף וגו' וז"ל לא ידענו מאי סמך ליה דהא כמה קראי אפסיקו ביניהו וכו' עיי"ש דנשאר בקושיא. וע"פ כל הנ"ל יש ליישב כמין חומר. דעיקר רמיות הכתוב הוא על י"ב קרעים שבקי"ס ושכנגד זה הם י"ב שבילין של הפרנסה כנ"ל. ובא וראה נפלאות דרוהמ"ע חשיב שם כ"ו פעמים

כי לעולם הסדור, והנהגה עד לגזור ים סוף
ו. חשיב י"ב פעמים כל"ח ואח"כ אמר
לגזור וכו' לרמוז שאז בקי"ס גפתחו
נתעוררו י"ב צנורות ושבילים של חסדים
כנגד זה נגזר הי"ס לי"ב גזרים. וכן
י"לגזור וגו' עד "נותן לחם וגו' הם ג"כ
י"ב פעמים כל"ח ואח"כ קאמר "נותן לחם
גו' לרמוז דכמו כן שפע הפרנסה יורדת
ירך י"ב שבילין של חסדים, וזהו ענין
הסמיכות של הפסוק נותן לחם וגו' שבפסוק
לגזור וגו' והבן.

ג) לקוטי קמא סי' כ"ב באות ב' ויש
חותם שהוא למעלה מזה החותם וכו' וזה
החותם צריך שמירה יתירה וכו' כי כשה"ו
בתקלקל החותם החיצון יוכלו להתקרב לחותם
הפנימי ויקלקלו החותם הפנימי וכו' בבחי'
ויקה מידם ויצר אותו בחרט וכו' ע"י כ"ו
היטב בפנים, והיוצא מדבה"ק הג"ל שע"י
"ויקה מידם ויצר אותו בחרט" נתקלקלו ב'
החותמות (ע"י פנים) ובא וראה איך שסוד
זה נרמו בצחות לשונו הק' של רש"י ז"ל
על פסוק זה ויצר אותו בחרט, בחרט כלי
אומנות הצורפין וכו' וזה שת"א וצר ית'
בזיפא לשון זיוף הוא כלי אומנות וכו'
"ומנייפין על ידו הותמות", והוא פלא.

ד) בלקוטי קמא סי' י"ז באות ו' עיי"ש
דע"י שמוציא הטוב שהי' כבוש בתוך הרע
אזי חוזר גם מעצם הרע ונעשים גרים יעו"ש.
ובא וראה רמוז נפלא דכשתוציא מס' טו"ב
ממס' ר"ע ישאר מס' גר"ם והוא פלא.

ה) לקוטי קמא סי' ל"ה באות ד' ויש
כמה בחינות שינה וכו' גם יש בחי' לימוד
שהוא נקרא ג"כ שינה לגבי דביקות הבורא
והוא לימוד פשטי אורייתא שהוא בחי' שינה
וכו' עיי"ש.עם זה תתיישב פליאה בש"ס
ברכות (דף ג' ע"ב). דאיתא שם על הפסוק
חצות לילה אקום וגו' ודוד בפלגא דליליא
הוי קאי מאורתא הוה קאי דכתיב קדמתי
בנשף וכו', רב אשי אמר עד חצות לילה
הי' עוסק בדברי תורה מכאן ואילך בשירות
ותשבחות, דלפי פשוטו פליאה מאד דאיך
תירץ ב' הפסוקים דהלא בפסוק חצות לילה

אקום, משמע דהיה ישן עד חצות, אבל ע"פ
דברי רבז"ל הג"ל מבורר מאד דזהו תירוצ'
הש"ס, דעד חצות הי' עוסק בפשטי אורייתא
דהיא בחי שינה לגבי דביקות הבורא, ובחצות
הלילה קם מבחי' שינה זו ועסק בשירות
ותשבחות דהוא דביקות הבורא.

ו) בלק"ת סי' ב', ימי חנוכה הם ימי
הודאה וכו' ובחי' תודה זה בחי' הלכות
וכו' ומה באה הולדה וכו' וזה בחי' מזמור
לתודה הריעו לה' כל הארץ. לתוד"ה
הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכ"ה וכו'.
ובסוף המאמר, ודע שמזמור לתודה הוא
מסוגל למקשה לילד וכו' ויש מ"ג תיבות
בוה המזמור כי קישוי לילד הוא ע"י שיש
קל"י שהיא אומרת גזור ג"ם לי גם לך לא
וכו' (מלכים א ג) וכו' וכנגד זה יש מ"ג
תיבות בוה המזמור כנגד בחי' ג"ם הנ"ל
וכו' עיין כ"ז בפנים, וכפי המבוי מכלל
צרופי דבה"ק שם מתבאר שסוד חנוכה הוא
כנגד קל"י גם הנ"ל האומרת גזורו גם לי
גם לך וכו', ולפ"ו מובן שקליפת מלכות יון
הרשעה הם מצד קליפת ג"ם הנ"ל שנכנעו
ע"י נס הנוכה, ויש לרמוז דמובא דיו"ן
גימטריא גלג"ל ולכן מסבבין בגלגל (דריידל)
בחנוכה. וזה כי גלג"ל ר"ת גם לי גם לך
הנ"ל שנכנעה ע"י נס חנוכה.

ואולי יש לרמוז על מס' מ"ד גרות של
חנוכה שהיא א' יתירה על מס' ג"ם לרמוז
על שהתגברו על קל"י זאת והכניעוה.

ואולי יש לרמוז עוד ע"פ המבוי בפנים
דעיקר תיקון תודה הלכה הוא על תיקון
תהלוכות הדמים שילכו כסדר עיין היטב
בפנים ועיי"ש עוד שזה נעשה ע"י שמחסר
ממונו ותומך בהת"ת וכו' כי דמים תרתי
משמע וכו' עיי"ש, ומובן שזה הוא סוד
תיקון הצדקה של חנוכה כידוע. וע"פ הנ"ל
שכ"ו הוא סוד תיקון הדמים אפשר שלזה
רומז גם מס' ד"ם נרות הנ"ל. לתקן ולזכר
הדמים כנז'.

ז) בלק"ת סי' י"ט, בענין הכ' שבע יפול
צדיק וקם, שרומז על השבע חכמות שיש
בהם אבן נגף שהוא בחי' עמלק ע"כ אסור

עצמו כקו"ף בפני אדם כאילו אין לו שום כוונה להרע ועי"ז נתפתים אחריו אבל תיקוף כשנכנסים בהם נכשלים ונופלים ע"י האב"ן נג"ף, ומזה הטעם עצמו נרמז גם צירוף עמל"ק בסופי תיבות דייקא ע"ש שהוא מסתיר עצמו כנ"ל, והבן, ה' יצילנו. מ. ק.

לכנוס לשם רק הצדיק הגדול שיכול להחזיק עצמו על עמדו ע"י האמונה שזה בחי' שבע יפול צדיק וקם שהוא ס"ת עמלק ע"ש. ואולי יש לרמז אשר זהו שהאותיות שניות של אלו התיבות שבע יפול צדיק וקם עולה קפ"ו כמס' אב"ן נג"ף. וע"כ הוא באותיות שניות כי הוא מסתיר את האבן נגף ומדמה

אמר התורה

ביאור שני מאמרי חז"ל ע"פ מאמר „קרא את יהושע“ בס"י ו' לקוטי קמא

יחד רבי עם תלמיד געשה בחי' זאת בחי' משה ויהושע ואהל מועד.

והנה מכל זה יש לבאר בענין תיקון הדמימה והשתיקה על הבזיונות, שביזות געשה תיקון זה כשתלמיד מקבל הבזיונות מרבו בעצמו ושותק ודומם ומקבלם באהבה, וזה יתבאר עם מה שמבואר בפנים שהוא שבאמצע האלף (המקשר נקה"ע עם נקה"ת) הוא בחי' האהל שהוא לשון אור (מלשון בהלו נרו) שמשו (נקה"ע) מאיר ליהושע (נקה"ת) ולעיל מזה מבואר שהוא בחי' רקיע כלליות הגוונים (שהוא עצם האור הנשפע מהרב לתלמיד) וזהו בחי' הבושה שנשתנה פניו לכמה גוונים, והיינו שכשמקבל הבזיון באהבה או נתהפך בחי' הבושה להארה עליונה שהיא עצם ההארה וההשפעה שהרב מאיר ומשפיע לתלמידו.

ובכל זה יתבאר המאמר שהתחלנו בו כמין חומר. כל תלמיד שרבו כועס עליו, שדייקא בכעס ובזיון הזה משתלשל ומתלבש הארת והשפעת הדעת וההשגה מהרב לתלמידו אמנם התחלת התיקון הוא שע"ז נתמעט ונזדכך הדם שבחלל השמאלי שבלבו שהי' בתוקף העכירות, ונעשה בחי' ולבי חלל בחי' זביחת היצה"ר. וזהו שאמרו ז"ל שזוכה להבחין בין דם טמא לדם טהור. כי דם טמא הוא בחי' תוקף עכירות הדמים שבלב כמו שארו"ל (סוכה ג"ב ע"א) דוד קראו טמא שנאמר לב טהור וכו' מכלל

(א) ברכות דף ס"ג ע"ב, כל תלמיד שרבו כועס עליו ושותק זוכה להבחין בין דם טמא לדם טהור. אפשר לבאר מאמר זה ע"פ דברי רבינו"ל בלקו"א סי' ו' וז"ל: ועיקר התשובה כשישמע ביונו ידום וישתוק וכו' אבל קודם התשובה אזי בחי' אהי' בהסתרת פנים ממנו וכו' והסתרת פני אה"י גימ' דם וכו' היינו שפיכות דמים ובזיונות וכו' כי עדיין הדם שבחלל השמאלי שבלב ששם מדור היצה"ר וכו' עדיין הוא בתוקף ועוז ובשביל זה באין עליו בזיונות ושפיכות דמים וכו' ותיקון לזה שיהפוך דם לדום שיהי' מן השומעים חרפתם ואינם משיבים וכו' עי"ז נתמעט הדם שבחלל השמאלי, וזה בחי' זביחת היצה"ר. ולהלן מבואר שם בדבה"ק שע"י התשובה הנ"ל געשה תמונת א'. נקודה התחנתה של האלף הוא בחי' הדמימה והשתיקה וכו' והואו הוא בחי' רקיע כלליות הגוונים בחי' הבושה שנשתנה פניו לכמה גוונים וכו' ונקודה העליונה זה בחי' כתר וכו' עי' כל זה בפנים, ומב' שם עוד שע"ז געשה יחוד בין חמה ללבנה ונעשה יחוד בין משה ויהושע כי פני משה כפני חמה ודא נקודה העליונה וכו' והנקודה התחתונה היא יהושע וכו' והואו וכו' הוא בחי' האהל וכו' עי' כ"ו בפנים היטב. ובס' היי מוהר"ן מובא שבאותו עת שאמר רבינו"ל מאמר הנ"ל אמר או למוהר"נט ז"ל בזה"ל שבכל מקום שמתועדים

דאיכא טמא, וכבר מבואר שעיקר היצה"ר הוא בחי עכירות הדמים כנ"ל (ועי' לק"א סי' ע"ב) וזהו שזוכה שנזדכך דמיו ונעשה דם טהור. וזה שלמדו כן מפסוק ומיז אף יוציא דם, יוציא דם דייקא, היינו שמוציא וממעט הדם מחלל השמאלי שבלב.

(ב) שם ס"ד ע"א. אמר ר' חייא בר אשי אמר רב תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הנה ולא בעולם הבא שנאמר ילכו מחיל אל חיל וכו'. יש לבאר ע"פ מאמר הנ"ל. וגוסיף להעתיק משם מה שנוגע לביאור מאמר זה. הנה אחר שמבאר שם ענין הדמימה והשתיקה שזהו עיקר התשובה הנעתק לעיל ומפרש עפ"י הפסוק דום לה' והתחולל לו, ודרו"ל והוא יפיל לך תללים תללים היינו ע"י שמקיים דום לה' אזי תקב"ה מפיל לו תללים תללים היינו ולבי חלל בקרבי היינו ע"י גתמעט הדם וכו'. מבואר שם עוד בזה"ל וצריך לאחוז תמיד במדת התשובה כי מי יאמר זכיתי לבי וכו' גמצא שצריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה וכו' ואפי' אם יודע אדם בעצמו שעשה תשובה שלימה אעפ"כ צריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה כי מתחלה שעשה תשובה עשה לפי השגתו ואח"כ בודאי וכו' הוא מכיר ומשיג ביותר את השי"ת גמצא לפי השגתו שמשגי עכשיו בודאי השגתו הראשונה הוא בבחי' גשמיות גמצא שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה על שהתגשם^{88-01-2020-תנ} את רוממות אלקותו. וזה בחי' עוה"ב שיהיו כולו תשובה וכו' כי עיקר עוה"ב הוא השגת אלקותו וכו' גמצא שבכל עת ששיגו השגה יתירה אזי יעשו תשובה על ההשגה הראשונה וכו', ועיי"ש עוד להלן והמבוי מדבה"ק, שכל התשובות ששם עד שזוכה את יצרו ומכניע הדם שבחלל השמאלי זהו בחי' תשובות עוה"ז. והתשובות ששב על ההשגות זה בחי' תשובות עוה"ב. והנה כפי המבוי מדבה"ק בעיני תשובות עוה"ז שעיקר התשובה היא לדום ולשתוק על הבזיונות ולהפוך דם לדום. מוכן שכמ"כ הוא בבחי' תשובות עוה"ב אך ששם הוא

באופן דק ורוחני. כי היצה"ר הגשמי שהם הדמים שבלב כבר הכניע לגמרי, והיינו כפי המבואר להלן בסוף המאמר מלשון מוהרנ"ת ז"ל בענין ב' התשובות הנ"ל שהם עצמן בחי' נקודה התחתונה ונקונה העליונה של האלה, ומבוי"ש שתשובות עוה"ב הוא בחי' נקודה העליונה. שהוא בחי' כתר בחי' כבוד אלקים הסתר דבר עיי"ש, וידוע ומובא בלק"ה שעל מאמר זה. שגם כתר הוא בחי' שתיקה, אך שהוא בחי' שתיקה עליונה שלמעלה מהדיבור היינו בחי' סיג לחכמה שתיקה המובא כפנים. ולהנ"ל יש לבאר שזהו בחי' דום לה' שבתשובות עוה"ב ששותק ודומם מלהרוס בהשגות אלקותו ית' עד שישוב בתשובה ויזכך גשמיות השגתו שמקודם והבו, וזהו ג"כ בחי' שמהפך דם לדום כי כתר הוא בחי' אהי' והסתרת פני אקי' גימ' דם כנ"ל. והנה כשמקיים דום לה' שהוא בחי' כתר בחי' אקי'. אזי נתהפך מהסתרת פני אקי' (גי' דם) לתארת פני אקי' שהם בחי' כתר בחי' שתיקה ודמימה. ולפ"ז יתפרש הכי' דום לה' והתחולל לו" גם על תשובת עוה"ב. דום לה' היינו שידום וישתוק לבלי להרוס בהשגתו כנ"ל עד שיוזכך מגשמיותו שבמדריגתו הקודמת, וזהו והתחולל לו מלשון חללים כמב"פ. היינו כי ענין "חלל" היינו זיכור וביטול הישות והגשמיות עד שיהי' לאפס ואין. וזה בכל דרגא כנ"ל.

ונקדים עוד מה שמבוי' בפנים באות ד' וכשרוצה אדם לילך בדרכי התשובה צריך להיות בקי בהלכה וכו' ברצו"א וכו' בשוב וכו' אזי הוא הולך בדרכי התשובה וכו' הנה כינה ענין התשובה בלשון הליכה ויש לבאר כי כפי המבוי לעיל בדבה"ק עיקר התשובה השלימה הוא ע"י שהולך מתשובה לתשובה וכנ"ל.

וכל זה אפשר אולי להעמיס בכוננת מאמרם ז"ל הנ"ל "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב וכו". כי כל ימיהם הם עוסקים בתשובה וטרטה ובושה. ועושים תמיד תשובה על תשובה וכנ"ל.

וזהו "לא בעונה" ולא בעונה"ב" היינו כנ"ל כי גם שם בעונה"ב יעשו תמיד תשובה על תשובה ע"י שישגו השגה יתירה בכל עת בגדולתו ית' כנ"ל. "שנא" ילכו מחיל אל חיל" ילכו דייקא שהולכים תמיד בדרכי התשובה היינו מתשובה לתשובה כנ"ל. וזהו "מחיל אל חיל" מלשון חלל' כי כל דרגא לגבי מדריגה העליונה ממנה היא בבחי' ישות וגשמיות וצריך לשוב בתשובה ולזכרה

עד שיהי' בבחי' ולכי חלל וכי' וכן בכל דרגא וזהו מחיל אל חיל. וזהו שאמרו "תלמידי חכמים" דייקא, כי ע"י שלימות התשובה נעשה יחוד נקודה העליונה עם נקודה התחתונה בחי' משה ויהושע כנ"ל. היינו החכם ותלמידו ואז הוא בבחי' תלמיד חכם אמתי.

בצלאל ברוך פרידמן

חד"ת על מאמר א' "אשרי תמימי דרך"

08/01/2020תנ"ך

שהכל מאתו ית' גם תורתנו ותפלתנו וכל המעשים טובים שלנו כדאי"א במדרש (ויקרא פ' כ"ז) על פסוק מי הקדימני ואשלם לו (וכמובא במאמר ב') ולמה פרט הענין הזה כאן דווקא. ונלע"ד שכונתו לבאר בזה מש"כ רבינו ז"ל בפנים בביאור המאמר רבב"ח ומחינו ל"י באלו"ת דחקיק על"י א' וכו' היינו שעיקר הכניעתו של היצה"ר הוא ע"י התורה שהיא כולה שמותיו של הקב"ה וכו' והיינו ע"ד מאמר הוזה"ק קוב"ה ואורייתא כולא חד (והוא ע"ד שמבואר בדבה"ק בסי' נו. שע"י עסק התורה הק' שהיא בחי' שמו ית' ממשיכין החיות מאתו ית' לבחי' מדות וכלים עיי"ש שהן הן עצמן בחי' המחיצות הנ"ל).

והנה מכלל דבה"ק אנו שומעים שמפרש בסגולת השמות שסגולתם לבחי' ב' המחיצות והגבולים, היינו שסגולתם לשמור ולסייג את המוח שלא יהרוס למעלה ממדריגתו, וגם לשמור על המוח שלא יסור וירד למטה לרוח שטות בתאוות רעות שע"ז רומזים ב' השמות שבפסוק א' אשר א' (ועי' בפל"ח שמפרש באופן אחר).

והנה לפי דבריו צריך לפרש שגם ענין סגולת המקלות שבעסק התורה הק' הוא ג"כ לשתי הבחינות הנ"ל, ויש לרמוז בזה שזה מה שנכתב בפנים בסגולות המקלות שהם

בביאור הלקוטים על תורה זו בסעיפים ג' ד' ה' ו' מבאר עפ"ד מוהר"ב"ת בה' פקדון שהנון המוכרח להשכל שהוא הצמצום והמחיצה כפול לשתיים כי מצד אחד מוכרח להעמיד מחיצה להמות שלא יסור וירד לרוח שטות בתאוות רעות לגמרי ח"ו. וזה אשר מזהיר אותנו רבינו ז"ע להשמר מהיצה"ר שריצה לעשות את האדם משוגע ממש ח"ו, ומצד אחד מוכרח להעמיד מחיצה להמוח לסייגו ולגדרו שלא יהרוס את הגבול לחקור ולהסתכל למעלה ממדריגתו. וזה מה שמוזהיר אותנו רבינו ז"ע להשמר ממצוות היצה"ר. כי מי לנו גדול בכל המצוות שמצד היצה"ר כמצות ההריסה בתבערת התלהבות הלב לעבודת הש"י, וכל העצה לבנין אלה המחיצות הוא ע"י הבורא בעצמו ית' ויש לבאר עוד שהן הן השני השמות א' אשר א' אשר יבאר בהכרח הביטול של היצה"ר, יען אשר בהם כל ישועתנו וגאולתנו משני המצוקות הנ"ל עכ"ל בקיצור המוכרח לעניינינו.

והנה יש לבאר במש"כ "שכל העצה לבנין אלה המחיצות הוא ע"י הבורא בעצמו ית' " שלכאורה בדברי רבינו ז"ל נמצא העצה לזה "עסק התורה בכה" ומה כונתו ז"ל במה שכ' שבנין המחיצות הוא ע"י הבורא בעצמו ית' הלא זהו כלל בכל מקום

אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה, וכך היא דרכה של תורה פת במלח וכו' ולשון הרמב"ם ז"ל בנה הוא אין דברי תורה מתקיימים באלו שלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתיה אלא במי שממית עצמו עליהם ומצער גופו תמיד ולא יתן שנה לעיניו ולעפעפיו תנומה וכו' עכ"ל. וזהו כוונת רבינו"ל באזהרתו לעסוק בתורה "בכח", ואחריו בא האתערותא דלעילא וזהו ענין השמות וכלשון הביאה"ל "ע"י הבורא בעצמו ית' " ודו"ק.

אחד מאנ"ש

צורת ויו (במילוי יוד) כי יוד על שם החכמה נאמר כידוע. והוויין שהם המקלות עומדים משני צדדיו שלא יצא מגבולו בין למעלה בין למטה, וכן בסגולת השמות במאמר רבב"ח הביא פסוק א' אשר א' כי תיבת אשר הם אותיות ראש היינו המוח. והשמות הנ"ל משני צדדיו עומדים הכן כשומרים להמוח אם רק ישתמש בהם כיאזת.

וביאור ענין מהות סגולת המקלות והשמות גלע"ד לבאר שהם בחי' אתערותא דלתתא. ואתערותא דלעילא הבאה אחריה כידוע. כי ענין המקלות הם ההכאות והיגיעות הקשות המוכרתים לעבודת הבורא ית', כי

אחד החכמה

אחד החכמה

מאמר ים

שיחה ומאמר לקיום התורה ושרשיה ומצותיה

המשך מגליון הקודם

גבוה הרבה הרבה יותר גם ממה שיכולים לזכות ע"י עצותיו הק', כי המחובר לטהור טהור וכנ"ל מספר **שער הגלגולים**, וכן מובא בספר **שיחות וסיפורים** מהר"ר אברהם בר"ע ז"ל שבאמת היו צריכים כל הנפשות ישראל נשם חלקי אלוקי ממעל) להיות קדושים ולהגיע למדרגת **הרשב"י זיע"א**, אבל מי זוכה לזה ובפרט שבעוה"ר הוא ההיפך ח"ו, אבל העיקר הוא עכ"פ לקיים מצות "ובו תדבק" כפירוש הז"ל הדבק בחכמים וכו', וע"כ מוכרחים להתקרב ולהתדבק לצדיקים כרשב"י ז"ל באהבה ושמחה וכו' עיי"ש, וכדור"ל עה"פ "ולדבקה בו" וכי אפשר לדבק בהש"ת אש אוכלה, אלא הדבק בחכמים ותלמידיהם, וגם כתוב במגילת אסתר ובהגיע תור אסתר וכו'

ג) ההתקרבות וההתקשרות להצדיק הוא כלליות דכלליות של כל העבודות והעצות והמזריגות הקדושות, כי זאת ידוע שאחרי כל הטובות שעשה **רבינו ז"ל** עמו, בהתורות והמעשיות והשיחות והעצות, שגילה לנו שיכולים לזכות על ידם למה שיכולים לזכות שאין למעלה מזה, אעפ"כ כוחו הגדול והעצום גבוה הרבה הרבה מאד שאין לשער מכל מה שגילה ואפי' ממה שלא גילה וכו' (וכמו שמובא **בכתבי האריז"ל**, שכל עולם התיקון של עתיק ולמעלה למעלה וכו' נעשה רק ע"י האורות שיצאו מאדם קדמון, אבל אדם קדמון בעצמו בוודאי גבוה לאין שיעור וערך מול האורות שיצאו ממנו וכו' וכ"ש לערך אין סוף בעצמו וכו' וכו'), וא"כ ההתקרבות בעצמו והדביקות להצדיק

ע"כ נתנו להם לחם וברכו אותם שיהיו כמותם וכו' ואח"כ בעת השמחה והחתונה שנכספו והשתוקקו אחריהם באו ונתנו להם מתנה גמורה שיהיו כמותם, היינו שיתחככו למהותם וכו', וד"ל, וגם מובא **בשבחי הבעש"ט** עמוד צ"ו שא' מתלמידיו אמר לפני הבעש"ט זצ"ל **עין יעקב**, והבעש"ט אמר תורה על מאמר א' מעין יעקב, וראה התלמיד נפטר א' שהי' מתלמידיו הבעש"ט זצ"ל שבא במלבושי שבת וכו' ופחד התלמיד וכו' ושאל להבעש"ט זצ"ל למה זכה לזה (כי הוא מודריגת נבואה כשרואין נשמת צדיק) והשיב לו, מפני שאמרת לפני, ואני אמרתי לפניך והייתי מזוכך אותך בדיבורי ונתקשרנו שנינו והיינו לאחד, ומחמת זה ראית וכו' עיי"ש,

ד) ענין התקרבות והתקשרות להצדיק הוא כלליות שבכלליות, וכל העבודות הקדושות אפי' הכלליות הם פרטיות לנגד התקרבות להצדיק וכמובן מהנ"ל (מתו' ב' אמור אל הכהנים) וע"כ זהו כלל היהדות, וההתקרבות להצדיק הוא גוף האילן, והאילן יש לו ענפים שהם ג"כ ענפים גדולים כלליים כמו ענין ההתבודדות שהוא כלליות גדול (וגם בזה יש כמה וכמה מיני התבודדות וכו') אבל הוא רק ענף מהתקרבות להצדיק, וגם כל ההתבודדות צריך שיהי' שיזכה להתקרב להצדיק באמת כמובא **בליקוה"ל** (בחל' ברכת השחר), וכמובא בביאור הליקוטים (עה"ת סא' חדי ר"ש עיי"ש) וכן חצות הוא כלליות גדול אבל הוא רק ענף מהתקרבות להצדיק, וכל ענין חצות הוא להתאבל על חורבן הבית והעיקר על העלמת הראש בית כמובא בליקו"מ ח"ב תו' סז עיי"ש, וכן שאר כל העבודות הק' הם רק ענפים להתקרבות להצדיק, שהתקרבות והתקשרות להצדיק הוא כלליות דכלליות, וכל העבודות והמצוות והתפילות וכו' צריכים להיות בהתקשרות להצדיק ואז יהי' להם שלימות, ואחר כ"ז הם בבחי' מאור הקטן לנגד עצם ההתקרבות וההתקשרות להצדיק האמת שהוא מאור הגדול כנ"ל, וכמו בחי' תפלה של יד לנגד תפלה של ראש כמובא

לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי וכו', וד"ל, ועי' בליקו"מ ח"א (תו' ב' אמור אל הכהנים) שהמשכן הוא בחי' המאור הקטן כנגד משרע"ה שהוא בחי' המאור הגדול כידוע הוא כלליות קדושת כנסת ישראל (בחי' השכינה הק') אשר מהניצוץ הק' של כל או"א מישראל נעשה חלק מהמשכן, מזה נעשה הארון וכו' ומזה נעשה הכרובים וכו'. וכל בנין המשכן וכליו שיזכו לקבץ ולעשות **בעלאל** שיכול לברוא שמים וארץ ו**אהליאב וכל חכם לב** וכו' שהם גדולי צדיקי ישראל וראשי הישיבות והמתיבתות (עי' זוה"ק שלח) אעפי"כ **ויביאו המשכן אל משה** שהוא ישימו לגמרי והוא יקימו **ויקם משה את המשכן** לאעלא שייפא בשיפא והוא יזהירו ויאירו, בחי' להזהיר הגדולים על הקטנים המובא בתו' שם כי כל קדושת המשכן וכלליות קדושת ישראל נקרא מאור הקטן לגבי משה בעצמו ע"ש, ועי' עוד (בהתו' ד' אנכי) שמשרע"ה פתח אור הדעת וכו' ושע"י ראיית פני הצדיק (ודאי באהבה בבחי' רואין זא"ז שמביא רביז"ל) והשתוקקות ודביקות בהתקרבות להצדיק משברים כל התאוות ומדות רעות וכו' עד שע"י ויודי דברים שמדבר לפניו ומספר לפניו את כל לבו (ג"כ באהבה כמו שמדברים לידידו ואוהבו באמת), עיי"ז נכללים בהצדיק ומוציא ממנו כל הצירופים רעים של העוונות, ומעלה המלכות לא"ס וזוכה האדם להיות נכלל בא"ס ברצוא ושוב וכו' עיי"ש, וכן בהתו' (ה' בחצוצרות) שהצדיק בחי' משה, הוא בבחי' זה הדבר, אספקלריא המאירה, ששכר עוה"ב שלו הוא בהמצוה בעצמה בעוה"ז, בחי' שכר מצוה מצוה עיי"ש, וגם בהתו' (קל"ה) שעיקר התקשרות להצדיק הוא שיאהב את הצדיק אהבה שלימה כמ"ש ונפשו קשורה בנפשו וכו' אהבת נפש נפלאה מאהבת נשים וכו' ואז זוכה לעונה וכו' ונתהפך למחות הצדיק כמובא בהתו' (קכט) עה"פ ארץ אוכלת יושביה, כשדבוק להצדיק ומאמין בו נתהפך למהות הצדיק וכו' עיי"ש, וכמובא בהמעשה מנ' בעטלירש "דיא קינדערליך האבין זיך צי ניטולט ציא זייא" (היינו דבוקי והתקרבו להז"ב)

של הצדיק ונתבטל כל תאוותיו ומדותיו הרעים, ויזכה להיות נכלל בשם ה' (ע"י תו' ס"ז ליקו"מ ח"ב) בבחי' ויאמינו בה' ובמשה עבדו, וע"כ על ענין ההתקרבות להצדיק וההתכללות בשם הצדיק צריך להתאזר במסו"נ יותר מכל העבודות, וע"ז מניח עצמו הבע"ד לארכו ולרחבו יותר מהכל ויניח לו לעבוד כל מיני עבודות, וגם יסיתחו ויאמר לו שפה יש צדיק וכו' ופה יש צדיק וכו' (כמובא בהמעשה של רב ובן יחידי) וגם ידמהו ויראהו שפה מתפלליכ יותר בכוונה וכו' ופה יש אהבת חברים וכו', ובלבד שיפרידהו ויעקרהו ממקור חיותו מהצדיק האמתי ואדרבה להיפך, מזה ישכיל ויבין האדם ויאמר לו אני מוחל לך הכל ואיני מביט ומסתכל על שום עבודות קדושות שאתה מראה לי, ואנכי רוצה רק זה העיקר שבעיקרים "שם הצדיק והתקרבותו אליו", וממה נפשך, אם יוכל גם לעבוד עבודות קדושות מה טוב, ואם לאו, עכ"פ מזה לא אפרוש משם הצדיק והתקרבותו אליו, כמו בכלל האמונה ושם היחודות וכו' כנ"ל.

ובאמת רואים בחוש שאדרבה כשזוכים לוהותקרבות להצדיק האמתי אזי יודעים והפרש כמה זוכים יותר בעבודת ה', הן "בעשה טוב" בתשובה וחרטה וצעקה ותפילה ותורה ומצוות ומעש"ט וכו' והן "בסור מרע" בכל האיברים ובכל המדות ותאוות רעות, וכמה מפסידים ביותר מבאם לא היו מקורבים ומקושרים להצדיק האמתי וכמובא **בחיי מוהר"ן** לענין ר"ה של רביז"ל, שאחד הי' קובל לפניו שיותר טוב לו להיות אצלו בזמן אחר ולא בר"ה, כי קשה לו אז להתפלל (מחמת ריבוי דוחק האנשים וכו') וא"ל רביז"ל "יא דאווענען נישט דאווענען העיקר להיות אצלו בר"ה וכו'", ומביא מוהר"ג ז"ל שבאמת זה רק דמיון ועצת היצר, ואדרבה רואים בחוש שמתפללים אז יותר טוב וכו' עיי"ש, כמו"כ לענין הנ"ל של התקרבות לרביז"ל, וכן מובא בשבחי הר"ן לענין שבירת התאוות והמדות של רביז"ל בימי ילדותו, שהבע"ד רצה לוותר לו על הכל רק שהוא יותר לו בדבר אחד,

בליקוה"ל הלי תפילין הלי ד' ה' ר' עיי"ש, וע"כ כל העבודות הם כפי היכולת מעט או רב ואין צריך כ"כ מסו"נ ממש, בבחי' לא עליך המלאכה לגמור וכו' ואחד המרבה ואחד הממעיט וכו', אבל ענין ההתקרבות להצדיק ולחקרא על שמו ולהיות נכלל בו, זה צריך מסו"נ ממש לבלי להניח א"ע מלהפרד ממנו ע"י המונעים והמסיתים וכו', כי הפורש מהצדיק הוא כפורש מהחיים, וכמו שאמרו תלמידי הרשב"י עליו כמובא בזה"ק, ומכ"ש שאין להתבייש כלל בהתקרבותו להצדיק שהוא בחי' תפלה של ראש שעליה נאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וכו'", וגם מובא בשיחות הר"ן (סי' ר"ב) שהצדיק הוא קוצא דאות ד' והנפרד ממנו ח"ו הוא בחי' אל-אחר ר"ל עיי"ש, והוא כמו קורח שחלק על משה ועי"ז עקר עצמו משורשו עד יעקב אבינו שביקש שלא יוזכר כבודו במחלוקת זו כדי שלא יזיק ויפגם השורש ח"ו.

גם מובא בליקו"מ (תו' קכ"ט ארץ אוכלת יושביה) ענין התקרבות להצדיק וענין האמונה וענין א"י שהיא ג"כ בחי' אמונה וכלליות הקדושה שנתהפכים למהותם ע"י ההתקרבות, וע"כ כמו שהאמונה הק' הוא העיקר יותר מכל המצוות כולם שהוא שורש כל התורה כולה וכשאחז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת "וצדיק באמונתו יחיה" בבחי' כל מצוותיך אמונה, וע"ז צריך מסו"נ בפועל ממש על השם יהודי ועל אמונתו בה' שלא להחליף האמונה הק' ח"ו, וזה יותר גבוה וגדול מכל העבודות הקדושות והמצוות כולם, כי אפי' יעשה מה שיעשה אם יכחיש השם שלו יהודי ח"ו או יכפור בהאמונה ח"ו, אין ממש בכל תורתו ומצוותיו ועבודותיו, ורק האמונה והשם יהודי שקול וגבוה יותר מהכל, ורק אם האמונה והשם יהודי חשוב וספון כל תורתו ומצוותיו ועבודותיו, ובלתי השם יהודי והאמונה אין שום חשיבות לכל עבודתו. כן הוא בענין הצדיק ושמו, העיקר הוא שיתקרב להצדיק ויכולל עצמו בהשם של הצדיק להיות נקרא עליו, ועי"ז נכלל בהשם ויחון והפאר והיופי

ורביז"ל התעקש וא"ל שהוא בעצמו יותר לו על הכל עכשיו, והבע"ד יותר לו בדבר אחד העיקרי אצלו, וכן הוא בענין ההתקרבות להצדיק, כי להבע"ד כדאי הכל ובלבד להפרידו ולהפרישו מהצדיק ומשמו הק', וע"כ צריך כ"א להשכיל ולהבין ההיפך שבמחשבתו צריך לוותר אפי' על הכל ובלבד שיזכה להתקרב להצדיק ולהקרא על שמו, (וממילא בוודאי גם יזכה לכל העבודות הק' כולם), ואחז"ל ומובא גם בספר המדות כשיש שני מצוות יעשה המצוה שיש בה כפיית היצר וכו', ומחמת שהבע"ד מניח עצמו ע"ז לארכו ולרחבו כדי להרחיק את האדם מהצדיק האמת עי' ליקו"מ ח"ב ע"ח וכן חתפלא מוהרנ"ת ז"ל באומרו ע"ע "אווא, אווייסע בארד און נאך אברסלבר חסיד", וד"ל.

ה) ההתקרבות וההתקשרות להצדיק הוא כלליות שבכל הכלליות וגם ההתחלה שבכל ההתחלות, וכמו שבחאמונה הק' בהשי"ת וקיום מצוותיו, ראשית לכל הוא קבלת עול מלכות שמים כמובא בזוה"ק שקודם נתנים העול לסי' שהוא עבד ואח"כ מצווים עליו הציוויים, וכמאמר המשנה (ברכות פ"ב) למה קדמה שמע לזה"י אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה (בשמע ואחבת) ואח"כ יקבל עליו עול מצוות דוה"י אם שמוע (מצות ת"ת ששקול נגד כל המצוות) ונוהג ביום ובלילה, ואח"כ פ' ויאמר על מצוות וציצית השקולה גם כנגד כל המצוות וכו' ולא תתרו וכו' השקול כנגד כל הל"ית וכו', ואעפ"כ שמע קודם שהוא קבלת עול מ"ש שאנחנו יהודים וכוללים שמנו בשם ה' והשכינה הק' וי"ב שמות שבטי י"ה כמובא בליקו"מ ח"א (תו' ל"ו בקרוב עלי מרעים) ושם יחודא עילאה ותתאה שמע וברוך שם כמובא בזוה"ק (עי' תו' י"א) וסוגרים העינים להתבטל להתכלית במס"ע בכל לבבך נפשך מאדך (עי' בהתו' ס"ה), בח"י עולימתא שפירתא דלית לה עינין וקשיות, רק אמונה קדושה וטהורה וביטול דעתו לגמרי נגד השי"ת וכו' (עי' בהתו' ס"ב) ובאמת היחוד

גבוה מהכל וכמובא בכיונות של תיקון ק"ש שעה"מ בענין עונש המצוות שביטול מצוות היחוד פוגם ביוז של שם הוי' ועונשו סקילה, וכו' תפילין בה' ראשונה עונשו שריפה וכו' ציצית בו' עונשו הרג וכו' תפילה בה' אחרונה עונשו חנק עיי"ש, וכמו כן מובא בהיכלות הג"ע בזהר חדש שלהנהגים ביחוד הוא הג"ע היותר עליון מהכל, (ואפשר שמפני זה התחלת תושבע"פ שהוא המשניות מתחיל במצות ק"ש שהוא ראש וראשון לכל), כמו כן בענין התקרבות להצדיק שראש וראשון הוא קבלת העול דהיינו התקרבות והתקשרות אליו והאמונה בו ולהקרא על שמו, ואח"כ קיום כל עבודותיו ועצותיו ולימודיו כנ"ל, וכאמור לעיל מהתו' קב"ט (ארץ אוכלת יושבי) שעיקר הדביקות להצדיק והאמונה בו הוא שיתהפך עי"ז למהותו, וכן מובא בהתו' קכ"ג שחעיקר והיסוד שהכל תלוי בו לקשר עצמו להצדיק שבדור ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה דבר גדול ודבר קטן וכו' ולהשליך מאתו כל החכמות וכו' עיי"ש, עכ"פ היוצא מדברינו שחעיקר שבכל העיקרים והנצחון שבכל הנצחונות והשלימות שבכל השלימות הוא להתקרב להצדיק האמת ולהתדבק אליו ולהתקשר עמו שיהי' ממש נכלל בו, ועי"ז יזכה למה שיזכה שאין זכות יותר גדול מזה, השי"ת יזכנו לזה אכי"ר.

ו) ההתקרבות להצדיק הוא העיקר לכל כנ"ל, ואפי' אם אמור יאמר לו הבע"ד שעיי"ז יש לו הפסד בעבוה"ש ובהתקרבות אנשים שיכול להועיל להם הרבה ולזכות לחייביא שישמעו לו, וידמה לו שעיי"ש שם הצדיק יזיק לו בזה שלא יהיו דבריו נשמעים ונחשבים וכו' ועוד טענות ופתיים כאלה, — אעפ"כ ההתקרבות להצדיק הוא יותר גבוה ונשגב מהכל. וכמו שאמרנו למעלה בענין האמונה ויחוד ה', שכל העולם כולו אינו כדאי ונחשב כנגד השם יהודי והאמונה בה', כמו כן הוא לענין שם הצדיק הנכלל בשם ה', וההתקרבות אליו וכו', וכמו שמביא בס' עץ הדעת טוב למהר"ח ויטאל זצ"ל (בשם המדרש) שענין הנסיון של אאע"ה

ר"ה של רביז"ל. ברית אברהם ועקידת יצחק) שלא יחליקו עליו שהוא הנסיון העשירי, וצריך לעמוד בזה הנסיון ולסבול בייגונות ושיפכת דמים מקרובי ואביו ואמו וכל העולם וכו' אשר נראה לכאורה כחילול השם שאינו שומע לאבותיו ולרבותיו הקודמים וכו') והכל צריך לשבר ולעמוד בנסיון (בבחי' עקידת יצחק) ולסבול ולאחזה עצמו בשם הצדיק ולהתקרב אליו שזה גבוה וגדול מהכל כנ"ל, וכמאמר רביז"ל (בחי"מ מעלת המתקרבים) שא"א להיות איש כשר באמת כ"א כשמתקרבים לצדיק האמת וכו' קודם שנמצא הצדיק וכו' אבל אחר שכבר הצדיק בעולם א"א להיות יהודי כשאין מתקרבים אליו וכו' ומובא בליקו"מ (תו' ס"ו) כשאיש הישראלי צריך לעשות דבר הצריך לו ליהדות ובפרט כשצריך לעשות לו דבר גדול הצריך ליהדותו שכל יהדותו תלוי בזה כגון לנסוע לצדיק אמיתי אזי מזמינים לו מניעה וכו' בשביל החשק וכו' כי יש צדיקים הרבה אבל יש בחי' נקודת האמת שבין הצדיקים שכשרוצים להתקרב אליו שבוה תלוי הכל, אזי יש להאדם מניעות גדולות רבות מאד, ומזה בעצמו יבין האדם גדול מעלת הנחשק וכו' וזה בחי' ט' נקודין שהם מקמץ עד שורק וכו' עד שיש נחשק שהוא בחי' קמץ, קמץ וסתום מאד, וכו' ועי' לעיל שהתקרבות לרביז"ל הוא הנסיון העשירי (עקידת יצחק) שהוא למעלה מכל הט' נקודין אפי' קמץ, מסי"ג ממש.

הכלל שא"א לספר ולדבר ולהעריך כלל גדול ענין התקרבות והדביקות וההתקשרות להצדיק האמת שעולה על הכל, וכמו שהי' אומר מוהר"ר אברהם בר"ג ז"ל, "אני ננס ע"ג ענק" (מצד עצמי אני קטן אבל מצד הענק אני גבוה מכולם), וע"כ צריך האדם להבין שכל יהדותו ושלמותו ורפואת נפשו והצלחתו תלוי רק בזה בהתקרבותו להצדיק האמת ויכסוף וישתוקק לזה, וכל עיקר מעינו והשתדלותו יהי' רק שיזכה לזה, וישמח א"ע בזה, השי"ת יזכנו לזה באמת אכ"ר.

במצות מילה שכ"כ קשה הי' לפניו הדבר הזה. עד שאמר להשי"ת שהוא מכניס אורחים ומקרב כל העולם להשי"ת שידעו ממנו ויודו לשמו וכו' וכשימול אזי כולם יפרשו ממנו ולא יוכל לקיים מצותו הכנסת אורחים וחסד לאברהם, ולא יוכל לקרב העולם להשי"ת והשיב לו ה', אני מוחל לך הכל, כל הכנסת אורחים וחסד העולם והתקרבותם אלי אינו שוה לפני כולם נגד המילה, ואני מוחל לך כל העבודות הק' הנ"ל, ורק זה תעשה לי וכו' עיי"ש, וכמו כן ג"כ לענין ההתקרבות להצדיק אעפ"י שנדמה לך שאתה יכול לזכות את הרבים וכו' זה אינו כלום נגד ההתקרבות להצדיק האמת שהוא אות ברית מילה כמובא בזה"ק (פ' לך) שהוא אות דצדיק (מאן דנטיר ברית הוא צדיק) שחותמים אותו בחותמו של הצדיק, ועי"א כל ישראל נקראים צדיקים אפי' הפשוטים ע"ש שהם נימולים, וכמובא בתו' כ"ג (צוית צדק), ובאמת ברית מילה שקול נגד כל התורה והמצוות וחוקות שמים וארץ וכו' כמאחז"ל, וכן ענין עקידת יצחק שהוא הנסיון העשירי שביקש השי"ת מאברהם אבינו ע"ה, אנא רחם ועמוד בנסיון שלא יאמרו שכל הנסיונות הראשונות אינם כלום ובמה הי' הנסיון כ"כ גדול אלא כפני שהוא הכריז תמיד שהשי"ת אינו רוצה בקרבנות אדם (כמו שנהגו העמים להקריב לאליליהם) ורק חסד צדקה ומשפט רצונו, וכעת שהוא בעצמו יקח בן יחידו הנולד לזקונו ויקריבו לעולה, מה יאמרו הבריות על זה, וכמו שאמר אליו השטן הנסה דבר אליך תלאה וכו' הלא יראתך כסלתך וכו', וזה ענין חילול השם, ואמר לו השי"ת שלא יביט על שום דבר ויעמוד בנסיון ויאמרו מה שיאמרו וידברו מה שידברו, ואפי' יתרחקו כל העולם ממנו ולא יהי' לו פתחון פה ופנים להם, מ"מ יעשה המסי"ג שלו בעקדת בנו ולבטל כבודו לגמרי נגד רצון השי"ת. וכמו"כ לענין ההתקרבות לרביז"ל ולהקרא על שמו הק', ורביז"ל בעצמו אמר שאחר שעוברים כל הנסיונות מעמידים הנסיון העשירי (עקידת יצחק

(ומהראוי הי' להזכיר ספר בשם "צדיק" שיהי' מפורש ומלוקט בו כל גדולת ענין התקרבות להצדיק מכל הספרים ובפרט מספרי רבינו"ל, וכל הפרטים שיש בענין

ההתקרבות וכל העניינים שיש בזה הכל כאשר לכל).

מכת"י החסיד המנות מוהר"ר שמואל הלוי הורביץ ז"ל
לכ"ע י"ב אדר תשל"ב

מאמר השפעת הצדיק והשאתו לדורות

0000/2200000

בשנים אלו מלאו מאתים שנה מאז הופיע בהדר גאונו האדמו"ר ר' נחמן מברסלב זיע"א. עם התגלותו עוד בגיל צעיר מאד החל ביסוד שיטתו הנפלאה בחסידות לאחר שלא עברו אלא שנים מועטות בלבד מאז עלה בסערה השמימה קדוש ישראל מורינו הבעש"ט זיע"א, אשר בחיים חיותו זעזע את העולם בדרכו המופלאה דרך החסידות אשר העלתה את עולם היהדות מדיוטא תחתונה של שפלות וקטנות המוחין אל על, אל עולם של רוממות וגדלות המוחין.

או אז, ורבינו ר' נחמן זיע"א עדיין בגיל צעיר מאד החל להפציע כשחר אורו הגדול והשפיע את שיטתו רבות האורה בקרב עם קודש ואמו שהיא הדרך הסלולה עד ביאת משיחנו ועד בכלל. כעבור כמה שנים והוא אז בשנותיו הראשונות לאחר נשואיו החלו רבים וכך שלמים להכיר ולהשיג את דרכו, ובעמקות נפלאה החלו בעבודתם עבודת הקודש, חרף ההתנגדות המתעוררת המיד על כל קדוש ויקר ואשר כאן התגלתה משום מה באופן מדהים. דבר נפלא ביותר התגלה עם פרסום דרך רבינו ועם התקרבות אנשים לשיטתו, מצד אחד התקרבו אליו אנשים גדולים ובעלי מדריגה שהיו בעלי השגה עוד טרם התקרבותם אליו. ומצד שני התקרבו אל דרכו אנשים שהיו במקומות נמוכים מאד ומשם יצאו והתקרבו אף הם אל דרכו דרך הקודש, ונעשו בעלי תשובה וצדיקים גמורים.

בשנים אלו מלאו מאתים שנה מאז הופיע בהדר גאונו האדמו"ר ר' נחמן מברסלב זיע"א. עם התגלותו עוד בגיל צעיר מאד החל ביסוד שיטתו הנפלאה בחסידות לאחר שלא עברו אלא שנים מועטות בלבד מאז עלה בסערה השמימה קדוש ישראל מורינו הבעש"ט זיע"א, אשר בחיים חיותו זעזע את העולם בדרכו המופלאה דרך החסידות אשר העלתה את עולם היהדות מדיוטא תחתונה של שפלות וקטנות המוחין אל על, אל עולם של רוממות וגדלות המוחין.

או אז, ורבינו ר' נחמן זיע"א עדיין בגיל צעיר מאד החל להפציע כשחר אורו הגדול והשפיע את שיטתו רבות האורה בקרב עם קודש ואמו שהיא הדרך הסלולה עד ביאת משיחנו ועד בכלל. כעבור כמה שנים והוא אז בשנותיו הראשונות לאחר נשואיו החלו רבים וכך שלמים להכיר ולהשיג את דרכו, ובעמקות נפלאה החלו בעבודתם עבודת הקודש, חרף ההתנגדות המתעוררת המיד על כל קדוש ויקר ואשר כאן התגלתה משום מה באופן מדהים.

דבר נפלא ביותר התגלה עם פרסום דרך רבינו ועם התקרבות אנשים לשיטתו, מצד אחד התקרבו אליו אנשים גדולים ובעלי מדריגה שהיו בעלי השגה עוד טרם התקרבותם אליו. ומצד שני התקרבו אל דרכו אנשים שהיו במקומות נמוכים מאד ומשם יצאו והתקרבו אף הם אל דרכו דרך הקודש, ונעשו בעלי תשובה וצדיקים גמורים.

לא עזבם ואדרבה מגלה להם שנחת רוח של חקב"ה הוא דיוקא מהם.

בעיירה אחת בפולין התגורר איזה בחור צעיר, התנהגותו פשוטה מאד, סנדלר במקצועו. נחום שם האיש, ועל שם מקצועו נקרא: נחום הסנדלר, נתגלגלו הדברים ונחום זה נפגש עם חבורת אנשי שלומינו והם האירו לו דרך רבינו, וע"י כך נתקרב לדעת רבינו ונכנס לעבודת השי"ת בקיום עצות רבינו בפשטות גמורה. מידי לילה היה קם בחצות והיה משיח לבו לפני אביו שבשמים כבן המתרצה לפני אביו בתחנונים ובגכיות. כסופו והשתוקקותו הגיעו לשיא, בעוג אמירת מזמורי התהילים השייכים לתיקון החצות שם שפך לבו בבכיות נוראות ובדמעות שליש מלוות בנהימות ואנחות על גלות הכללי והפרטי כך היה נוהג מידי לילה בלילה.

בני העיירה שראו את השינוי הנפלא שנתגלה בבחור פשוט כנחום הסנדלר החלה עינם צרה והתחילו להציק לו ולגרום לו צרות ועינויים ובשעת אמירת תיקון החצות היו משליכים עליו גרוטאות ושאר פסולת ומלגלגים עליו תוך השמעת עקיצות ודברי ליצנות, נחום שם עצמו כלא שומע והמשיך בסדר עבודתו כתמיד, עוגדא זו הוציאה אותם מכליהם, והחליטו לבוא בטענה לפני הרב שיגרשו מביהמ"ד אחת ולתמיד.

טכסו עצה ביניהם ובאו לפני הרב ואמרו לו הנה נמצא אתנו בחור בשם נחום הסנדלר בחור פשוט ועם הארץ ועושה מעשה שטות, שם עצמו כאחד הגדולים ומידי לילה עולה לעליית ביהמ"ד ^{08.01.2020} ויושב ומזיל שם דמעות שעה ארוכה ומראה כלפי חוץ כאילו אין לו דאגה אחרת מאשר חורבן ביהמ"ק וגלות השכינה, רצונו הוא שהרב יזהירו שלא ימשיך במנהגו המוזרים הגורמים לעג וקלס ומוציאים שם רע על עיירתם. ואם לא יאבה לשמוע יגרשו מביהמ"ד. דבריהם הנאלחים נכנסו משום מה ללב הרב, ושלח לקרוא לנחום. בהגיע לבית הרב פנה אליו: "נחום הגד לי, מה הם כל הבכיות והתנועות המשונות שהנך מתמיד בהם מידי לילה, האם באמת מרגיש אתה

ח"ו כי נדמה להם שהם רחוקים מאד מהשי", וכבר אבד נצחם ותועלתם מה' צריך הצדיק שיהיה לו כח לעוררם ולהקיצם שלא יהיו מייאשים עצמם בשום אופן בעולם ולהראות להם ולהאיר להם כי עדיין ה' אצלם וקרוב להם וכו', ומסיים רבינו וזה בחי' "כל" שיש לצדיק. ע"כ מלשונו הק'.

ענין זה להאיר בין כגדולים ובין לקטנים להעמידם על מקומם הנכון הוא מהשפעת הצדיק להתקשרים ומתבטלים אליו וכאן באמת טמון הנפלא והמיוחד שבדרך רבינו, ועתה מאיר ומזהיר לנו הענין שהתחלנו בו. שאל רבינו התקרבו מצד אחד אנשים גדולים בעלי השגה ומצד שני כאלה שהיו קודם לכן במקומות הנמוכים ביותר ולשני סוגים הללו האיר והשפיע רבינו מהודו ומאורו והראה להם איה מקום כבודם.

נציין להלן שתי עובדות והם ימחישו לנו היטב השפעת הצדיק לשני הנגזדים האלו:

אחד מתלמידי רבינו ז"ל היה ר' יודל, אף לפני התקרבותו אל רבינו ז"ל היה בעל מדריגה ומקובל ועוסק בכתבי האר"ז^ל. בכואו פעם ראשונה אל רבינו ז"ל נגש אליו ואמר: ילמידינו רבינו דרך בעבודת הבורא ית', ענהו רבינו ז"ל בלשון תימא: לדעת בארץ דרכך? אם מונחים בארציות האם שם אפשר לדעת דרכי השם, ונפל עליו פחד גדול ונשאר עומד אצל הפתח ונתיירא מגשת אל רבינו ז"ל, אחר כך צוה עליו רבינו ז"ל שיתוודה לפניו כל מה שעבר עליו, ומאז נתקשר לרבינו ונעשה ממנו בחרי תלמידיו.

ספור זה משקף לא במעט צד אחד מאופיה של ההארה שמאיר הצדיק לאלה המתקשרים ומבטלים דעתם אליו, אף שהם בעלי השגה עם טרם התקרבותם, מראה להם הצדיק שהם עדיין רחוקים והם עדיין לא הגיעו למה שהיו יכולים להגיע.

העובדא הבאה השקף לנו בצורה עמוקה את הצד השני של המטבע, שמכח הצדיק הוא להאיר על הקטנים ולהעלותם ממקום שם נפלו ע"י שמראה להם שהקב"ה אתם ועדיין

בחסרון הביהמ"ק וגלות השכינה, אין זאת כי אם מעשה שטות והוא המדריךך ללכת בדרכים נלוזות אלו עזוב נא מנהיגך המשוניים השייכים רק לאלה שיש בהם השגה בצער גלות השכינה ובחסרון בית המקדש ועסוק רק בעניינים השייכים לכך".

אל נא אדוני הרב — ענהו נחום בנימת הכנעה — אדרבה לאלה הגדולים בעלי החשגה כדוגמת הרב שיש בהם תורה ומצוות והם בעלי מדויגה להם איני יודע אם חסר ביהמ"ק נוח להם המצב בו הם נמצאים, משא"כ אני שתורה אין בי והשגות כל שכן שרחוקים מדעתי, א"כ כואב לי היטב מצבי ואיני מוצא מנוח לעצמי, ולכן מוכרח אני את הביהמ"ק כי אז אולי יושפע גם עלי דעת דקדושה ולכן אני בוכה ומוזיל דמעות אולי ירחם.

דברים אלה שלכאורה בוטים הם בפשטותם, אבל הרבה הרבה ניתן ללמוד מהם, אדם פשוט כנחום הסנדלר וודאי שמצד עצמו רחוק הוא מאד מהשגה זו לשבת לפני ה' ולהוריד כנחל דמעה על דברים שרק יחידי סגולה מצדיקי הדור משיגים אותם. אך כאן למעשה נעוץ החלק השני מתפקיד הצדיק המשפיע על המתקיימים אליו שאף אם רחוקים הם מאד מאיזה שהיא השגה בעבודת השי"ת אך ע"י התקשרותם לצדיק בביטול גמור אז מאיר ומשפיע עליהם דברים שמצד עצמם לא היו משיגים אף אם היו במדרגה נעלה מאד וע"י ההתבטלות לצדיק מאיר להם הצדיק מיד, וזוכים אז להשגות אלקות אף במקום הפשוט בו הם נמצאים, כדוגמת סיפורינו הנ"ל.

ולמעשה זכה נחום ע"י תמימותו ופשטותו והתקשרותו להצדיק שכל זוהר חסידות ברסלב בפולניה ששם התגלה ענין רבינו במלוא זוהרו ותפארתו החלה בנחום זה כפי שיסופר להלן ברצונינו עונה להתעכב על עוד נקודה הזקוקה להרחיב הדיבור עליה אך ננסה להביא תמצית הענין והיא: הפלא הנפלא שעתה זה כבר יותר נושטטה יובלות של שנים מאז הסתלקותו של רבינו, והרתו ושיטתו נלמדת בפי רבים

ויסודות דרכו הטהורה נשמרים בקפדנות ע"י עדת חסידיו כפי שהושתתו ע"י בעודו בחיים חיותו, ועם העובדא המפליאה שהחסידות מתנהלת ללא מנהיג ומדריך בלבוש גופני דבר התמוה מאוד אצל רבים צריכה ביאור. נעיו ונאמר אדרבה משופר חלקה של הנהגה חסידית שאינה מקבלת מרות על עצמה של שום מנהיג גופני אלא דוגלת בעקביות בהדרכתו ובהנהגתו של מחוללה ומיסדה שחי לפני למעלה ממאה וחמישים שנה.

כאמור, מכוחו של הצדיק להשפיע ולהאיר לדרי מטה ע"י התקשרותם אליו, דבר זה — מגלה לנו רבינו בגילוי מיוחד במינו — נעשה אף לאחר עליית נשמת הצדיק למעלה, ואף אז ע"י התקשרותם אליו זוכים בחיי חיותו של של התעלות ^{הנ"ל} היו זוכים בחיי חיותו של הצדיק.

על עצם הדבר גיה זקוקים אנו לצדיק שיהיה במעלה גדולה ביותר ע"י כותב רבינו בליקוטי גוהר"ן חלק א' סי' ל':

וכל מה שהוא קטן ביותר ומרוחק יותר מהשי"ת הוא צריך רבי גדול ביותר. כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד דהיינו במצרים שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד דהיינו משה רבינו עליו השלום כי כל מה שהוא קטן ומרוחק ביותר צריך מלמד גדול ביותר שיהיה אומן כזה, שיוכל להלביש שכל עליון כזה, דהיינו חשנתו ית"ש לקטן ומרוחק כמותו. כי כל מה שהחולה נחלה ביותר צריך רופא גדול ביותר על כן אין לאדם לומר די לי אם אהיה מקורב אצל איש נכבד וירא ה' אף שאינו מופלג במעלה כי הלואי שאהיה מקודם כמוהו, אל יאמר כן, כי אדובה, כפי מה שידע אינש בנפשיה גודל פחיתותו וגודל ריחוקו שנתרחק מאד מהשי"ת כל אחד ואחד כפי מה שיודע בנפשו, וכמו כן כל מה שיודע בעצמו שהוא מרוחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד הגדול במעלה ביותר, דהיינו שיחזור ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד כנ"ל

כי כל מה שהוא קטן ביותר צריך מלמד גדול יותר כנ"ל ע"כ מלשונו הק'.

בדורינו אנו עתה כל אחד יודע בעצמו נגעי לבבו ומצנו השפל בו הוא נמצא וודאי שזקוקים אנו לרופא גדול ביותר רופא שהיה חי לפני למעלה ממאה וששים שנה עתה בו חיו גורי האריות תלמידי הבעש"ט זיע"א וזאת בהסתמך על גילוי רבינו שהוא משפיע תיקונו אף לאחר הסתלקותו. א"כ מה טוב ומה נעים ומה שפר חלקינו בזאת שאנו מקבלים תיקון נפשינו אנו הדרי מטה מצדיק שחי אז בזמנים הגדולים ונוסף לזה עוד הבטיח ואמר: מה יש לכם לפחד מאחר שאני הולך לפניכם ומיניה וביניה מובנת ההבטחה האחרת: האש שלי תוקד עד ביאת המשיח. בהשראתו ובהשפעתו של האי צדיק האמת רבינו נחמן בן פיגא זיע"א מובטחים אנו שאכן צועדים אנו בדרך הנכונה ומקבלים התיקונים הנצרכים ע"י התקשרותינו אליו.

— — —

בכל אזור פולין. רצתה ההשגחה ונחום זה נתייתם מאביו, בני משפחתו בדאגתם לפרנסת היתום הצעיר שנשאר ללא משען החליטו לשלחו לבארדיטשב שברוסיא שם ילמד מלאכת הסנדלרות ויחזור לעיירתו לאחר שיהיה בקי במקצוע, נחום ארזו חפצו ויצא לבארדיטשב והוא בשנותיו ה-17 — 18.

בארדיטשב, עיר ואם לחסידות, חבורות חבורות חסידים ואנשי מעשה מבכים שם בתורה ועבודה והקלוז'ן והשיטבלאך מלאים תמיד פיות מתפללים ולומדים. בין חבורות הללו מצאו להם קבוצת אנ"ש מקומם בעוסקם בתורה ועבודה תוך קיום עצות רבינו בתמימות ובפשיטות, מיודעינו נחום פגש בחבורה זו, ומשום מה משכה מאד את לבו והחל להתרועע עמם. כדרכם של חסידי ברסלב קרבו את נחום והדריכו אותו בדרכי רבינו, דבריהם השפיעו עליו מאד ואף הוא החל להמנות בין החבורה וכבר קשה היה לו להפרד מהם, מהכרח לחזור לעיירתו לא מצא לו נחום שום עצה וחזר לעיירתו לומאז.

כמסופר לעיל אף בהגיעו לעיירתו לא שכח מכל אשר למד בבארדיטשב ואף ביתר שאת התחיל בעבודתו ומידי לילה היה שופך שיחו לפני אביו שבשמים בפנתו המיוחדת שבעזרת נשים, כמסופר לעיל היו באי ביהמ"ד מצדיקים לו. בין באי ביהמ"ד היו ג"כ שנים שהיו רחוקים מאד משאר האנשים, הם היו תלמידי חכמים ויראי השם מתלמידי של האדמו"ר מראדז'ין זיע"א בעל התכנת, אחד נקרא בשם ר' מרדכי מטוקולב ואחד בשם ר' שלמה גבריאק, הם הביטו אחרת בבחור היושב בפנות עזרת נשים ויש לו השגה לבכות מידי לילה בלילה כמה שעות ללא הפוגות. ענין זה גרם להם להרבה מחשבה, בחור פשוט מאד בכל מהלכיו מבין בדעתו להזיל דמעות על עניינים רוחניים ועוד לבכות שעה ארוכה על חורבן ביהמ"ק וגלות השכינה באמירת תיקון הצות, עד שביום אחד החליטו לנשת אליו ולברר מאין ירק זה חי מהיכן שאב נער זה חיות נה רב עד שגם על פשטותו

כבר כתבנו אודות התופעה המעניינת בעובדת קיומה של החסידות והתרחבותה אף לאחר הסתלקות האדמו"ר ר' נחמן זיע"א לפני למעלה ממאה וששים שנה ובכונה ובהשראת הצדיק קיימת עדות חסידיו על אף כל העובר עליה מידי פעם ומידי דור ודור.

כידוע, הודה זיווה והדרה של החסידות הברסלבאית לפני כמה עשרות בשנים האירה בפולניה המעטירה של אז מאות ואלפים התקרבו לענין רבינו והחסידות היתה בשיא פריחתה עד הגזירה הנוראה של השמדת מיליוני היהודים הי"ד.

למעשה, מקורה של החסידות ברוסיה, ועל שם העיר ברצלב שבאוקריינא שם חי רבינו מרבית שנותיו נקראת החסידות. ברצונינו כאן לסקור את מעברה מרוסיה לפולניה.

כאמור, הזכרנו לעיל אודות נחום הסנדלר שהתקרב לענייני רבינו בעיירה שבפולין, ובכך, אותו נחום התגורר בעיירה "לומאז" הסמוכה ללובלין, שם רבינו טרם התפרסם באופן מהותי

התמנות של מלומדות. ר' מרדכי שמח על מציאה זו כמוצא שלל רב ביודעו שע"י כך יוכל להפגש עם חסידי ברסלב ולתהות על קנקנס, ואכן, ר' מרדכי הגיע לבארדיטשב וכעבור זמן לא רב בא במגע עם אנ"ש והתפעל מאד מדרכם וראה האיך על כל צעד ושעל מאיר ומשפיע עליהם אור הצדיק שכבר אז עברו יותר ממאה שנה להסתלקותו. ר' מרדכי בהשגותיו נכנס עמוק לענייני רבינו וכעבור זמן מה החל להמנות עם חבורת אנ"ש שבבארדיטשב ואף נעשה מהחשובים שביניהם.

כחזרו לעיר לומאז החל ר' מרדכי יחד עם ר' שלמה גבריאל — שגם הוא כבר נתקרב לרבינו בהשפעת ר' מרדכי — לקרב אנשים לעבודתו י"ת ע"י קיום עצות רבינו, כמובן שהשפעתו היתה רבה היות ור' מרדכי היה צדיק ולמדן ומורה הוראה בעיר סוקולוב לא עבר זמן רב וחסידי ברסלב בפולין היו לכמה מנינים והחליטו לייסד ביהמ"ד ע"ש רבינו וע"י לעבוד ביתר שאת בהשפעת והארת הצדיק. זה היה הניצוץ הראשון של אנ"ש דחסידי ברסלב בפולין ומאז התפרסמה החסידות בפרסום גדול ורבים נתקברו לאדמו"ר מכל רחבי פולין.

ב. פרידמן

השפיעה ושינתה אותו מן הקצה אל הקצה. נגשו אליו ושאלו אותו: הגד לנו נחום אצל איזה רבי בקרת לאחרונה ממנו שאבת מנהגיך החדשים. נחום עונה להם בנימה שהכנעה מרובה בולטת בה. לא הייתי אצל שום רבי ואף לא קבלתי על עצמי מנהגים חדשים. רק לאחרונה בחייתי בבארדיטשב פגשתי בקבוצת חסידים הנוהגים על פי דרכו של האדמו"ר ר' נחמן מברסלב זיע"א והם האירו בי מה רב ריחוקי מהקב"ה ונתנו לי עצות האיך להתקרב לעבודתו ית"ש בין העצות הללו אף הציעו לי לשפוך שיחי לפני אבי שבשמים על כל העובר עלי ועל ידי כך אצל מכל מה שאני צריך להנצל ואזכה לכל מה שאני צריך לזכות. דבריו הונגימים נכנסו עמוק ללבם והחלו לחשוב, אם בנער פשוט כנחום השפיעו דרכיו של האדמו"ר מברסלב עד כדי הגיעו למדרגה של לב שבור להקב"ה שרק זעירין אינון דזכיאי לזה. כמו כן נזכרו בכמה שיחות מפי אדמו"ר מראדזין רבם שאמר בשבחו של ר' נחמן מברסלב, ענין זה נכנס עמוק בלבם ולא נתן להם מנוח.

כעבור זמן מה נפלה איזה סיבה ממשובב כל הסיבות והאדמו"ר מראדזין שלח את הר"ר מרדכי מסוקולוב לעיר בארדיטשב לקבל עליו

אברהם

שיחות ורמזים

הק', ובגדולת נביאיו וצדיקיו האמיתיים שבכל דור ודור, והצדיקים הם הם מרכבתו של מקום (כפירש"י סוף פ' לך עיי"ש) וכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה. כי זה כל האדם, כמאחז"ל (עי' ברכות ו), ולקיים מצות «וּבו יִתְדַבֵּק וְדוּחַזְלֵי הַדְּבֵק בַּחֲכָמִים וְתַלְמִידֵיהֶם וְכוּ', וגם אחז"ל שגילה לו הקב"ה למשרבע"ה אפי' כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש וכו'.

מה אשיב להי כל תגמולוהי עלי העני מדעת וממעש, אשר ברוב חסדו חסד חנם ממנו, חנני גם אותי במתנת חנם ונדבת חסד לגשת אל הקודש, ולנגוע בקצה המסה אשר טבלתי אותה ביערות הזבש והנה אזור עיני כי טעמתי מעט מהדבש הטהור הנפלא הזה הממתיק ופוקח עיני עורים ופוחח שבילי השכל לראות ולהסתכל ולהתבונן במה שהורשינו בגדלותו יתי ותורתו

זכנן בגודל נפלאות תמים דעים, זכיתי גם אנכי להעלות במצודתי אפרקסותא דעניא כמה מרגינתא טבא וקצת גרגירי פרפראות נאים מענינים השייכים ליוס ט"ו בשבט יום גנוסיא דמלכא לידת מוהרנ"ת זצ"ל מאן מלכי רבנן («מלכות» עם האותיות גימ' «נתן» עם הכולל), הוא מורנו הוא מאורנו מחמד עינינו גאון עוזנו פאר תפארתנו, אשר יצק מים ע"י אור העולם אדמו"ר הקדוש והנורא מוהר"ן זצוק"ל, ונטא אותנו כאשר ישא האומן את היונק, דולה ומשקה מתורת רבו לכל ישראל, והוא האכיל והשקה אותנו מהלחם והמן והבאר ^{08/01/2020nny} של הנחל הנובע מקור חכמה, והוא הטעים אותנו מעדנים ומטעמים משולחן מלכים ובשרא שמינא מפתורא דר"ג, והוא הליבש אותנו מלבושים נאים מאני מכבודתא מאור לבושי השגותיו הנוראים של אור שבעת הימים, ועל ידו נשתמש באור הגנוז תורת אדמו"ר זצוק"ל עדי יתגלה אורו לכל באי עולם בהתגלות אורו של משיח צדקנו בב"א... וזה אחלי בע"ה לכתוב קצת מגדולת מוהרנ"ת זצ"ל (אשר הוא עצם מעוצם גדולת אדמו"ר ז"ל) עפ"י יסודות הררי קודש והקדמות ספרי רביז"ל ומוהרנ"ת ז"ל ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם וכו', וכו', ועפ"י קצת שיהות ורמזים שנשמעתי בע"פ מפי זקני אנ"ש, אולי נזכה אני ובני גילי להתעורר בלימוד ספריהם הק' ולהתעמק ביתר שאת ובעיון גדול בעמקות דבריהם הק', ולהרגיש נועם מאמריהם המתוקים מדבש ונופת צופים, והטיקר שנוזכה לקיימם לעובדא ולמעשה כרצונו יתי וכרצון יראיו וצדיקיו האמתיים, לטוב לנו כל הימים בזה ובבא לנצח נצחים...

(א) מודעת זאת בקרב כל אנ"ש, אשר רביז"ל צפה ברוח קדשו התקרבות מוהרנ"ת ז"ל אליו וגודל נשמתו באזמרו עליו בזה"ל «איך זע אנייע נשמה אויף זער אוקריינע סמוך לברסלב (ובלה"ק, אני רואה נשמה חדשה בסביבות אוקריינה סמוך לברסלב), וכבר ידוע לנו מכתבי האריז"ל שזעירין

אינון נשמות חדשות בעוקבתא דמשיחא, ועפ"י אפשר להבין במקצת מפלאות הצופה ומביט עד סוף כל הדורות שבמכוון מאתו יתי אדון כל הנשמות נתגלה נשמת מוהרנ"ת ז"ל ויצאה לאור העולם בשנת תק"ס בעשתי עשר חודש הוא חודש שבט בחמשה עשר בו שהוא ר"ה לאילנות זמן חניטת הפירות רמז להתחדשות הנשמות דאיתרביא בגן ובשדה העליונה, (ע"י בליקו"מ בתוי חי וסי"ה), וגם הוא מ' יום קודם בריאת העולם לפי"ד ר' יהושע. (ע"י בליקו"מ ח"ב תוי ז' שרי יהושע הוא בחיי תלמיז).

(ב) וממילא מובן למשכיל אשר נשמה חדשה כזו חלקה נפלה לה בנעימים להוות וליהנות מנועם זיו השכינה, אם כל חי, שורש נשמות ישראל, המנהיג הרחמן האמיתי, הרועה הנאמן של צאן קדשים בני ישראל, זכתה נשמתו הטהורה ליפול בחלקו ובמחיצתו של אותו צדיק יסוד עולם, ולהיות נמנה בראש מקודשיו ומקוראיו מקרוביו ומקושריו, ובמכוון זה נולד מוהרנ"ת ז"ל בהחודש אשר מזלו «דלי», לרמז בזה, כי הוא הוא ראש בחירי תלמידיו הטובהקים של אדמו"ר ז"ל אשר דלה דלה מבאר מים חיים להיות דולה ומשקה מתורת רבו, ממימי הנחל הנובע וכו' להשקות עדרי צאן המסתופפים בצל אילנא רברבא, עץ החיים דנפקין מתמן כל נשמתיו, ודאיתרביאו בגן של בעל השדה, וע"י בסיפומ"ע בהמעשה ג' מחיגר שהחכם הזהיר בצוואתו להשתדל בעיקר להשקות אילנות, ומי כמוהו כמוהרנ"ת אשר מכל אנשי רביז"ל הרבה ביותר לעסוק בזה להשקות אילנות ועצים יבשים (כי האדם עץ השדה) ובכל מקום אשר ניתין שם מימיו צמחו וגדלו פירות וגידולים נאים ונפלאים, והרבה בעלי תשובה נעשו ע"י דיבוריו ושיחותיו כידוע, והכל בכח ה«דלי» אשר שאב ממימי הנחל והפיץ מעינוותיו חוצה.

(ג) ומעתה גם נבין רמז נפלא מה שאמרו במשנה (ר"ה פ"א) ודקדקו בלשונם הק' ר"ה לאילן, בל' יחיד «לאילן» הרומו לאתרוג פרי עץ הדר אילן הידוע, (מוזב בסה"ק

בני יששכר, ומרמז שם למה שקיבל מאבותיו להתפלל במ"ו בשבט שיזמין השי"ת אתרוג נאה ומהודר על סוכות עיי"ש) ואיתא בליקוטי הלכות ממוהרנ"ת ז"ל (הל' חזקת מטלטלין הל' ה' אות ט"ו) מה שדרשו חז"ל ע"פ "פרי עץ הדר" זה אתרוג הדר באילנו משנה לשנה, ופירש שם אשר לולב מרמז על הצדיק ואתרוג מרמז על התלמיד הדבוק בדבו כל השנה, בחי' יהושע לא ימיש מתוך האהל של רבו, ומי לנו תלמיד מובהק נאמן כמוהרנ"ת ז"ל אשר לא מש מתוך אהליו של רבו אדמו"ר ז"ל, והי' דר באילנו אילנא רברבא ותקפא וגדל וצמח שם משנה לשנה, והי' תמיד מקושר אליו במוחו ודעתו ובכל מעשיו ועניניו, והרבה לנסוע אליו פעמים רבות אין מספר ביגיעות וטרדות עצומות ובמטי"נ אין דומה לו, (ופרשיות מסעותיו הם פרק לימוד מיוחד לדורות בענין הנסיעה לצדיק האמת) וידוע שרביז"ל בעצמו קרא עליו "יהושע תלמיד", וע"כ תראה נפלאות שמאת הי' צבאות יצא שנולד ביום ר"ה "לאילן" כנ"ל.

ד) ובוה יראנו נפלאות המסבב סיבות, ששפורים הראשון להתקרבותו אל רביז"ל עכבוהו מן השמים בדרך נסיעתו אליו ז"ל ולא הגיע אצלו על קריאת המגילה דק בעת סעודת פורים, ואז אמר לו רביז"ל "שושן פורים איז אויך פורים" (שושן פורים הוא ג"כ פורים) ושמעתי מפי אחד מזקני אנ"ש שרביז"ל סיים אז מאמרו הנ"ל למוהרנ"ת ז"ל "אין זאס איז דיין זאך" (זהו ענין שלד), ומהובן בזה הוא שושן פורים הוא פורים דמוקפים זמנה מימות יהושע בן נון אשר צוה לו רבו משרע"ה "צא הלחם בעמלק", ואיתא בליקוה"ל (הל' שבת הל' ה') שכל ענין מלחמתו של עמלק הוא להעלים ולהסתיר שמו של הצדיק האמת מן העולם, ולכן הצדיק בעצמו שהוא בחי' אין חבוש מתיר עצמו וכו' אינו יכול לצאת כנגד עמלק בגלוי ובפועל ממש כ"א ע"י תלמידו בחי' יהושע שהוא עוסק דייקא להגדיל ולפרסם שם הצדיק בחי' משה בעולם בפועל

ממש, והכל בכוחו וזכותו של כח הצדיק בחי' והי' כאשר ירים משה ידו וכו' אשר סמך ידו על תלמידו ונ'תי' מהודו עליו והאצילו מחכמתו פי שנים ברוחו, וכידוע עסק בזה מוהרנ"ת ז"ל כל ימי חייו להגדיל ולפרסם שם רביז"ל ולהודיע טבעו בעולם ולהפיץ מעינותיו הק' חוצה, ולא הסתכל כלל על כל המונעים והתולקים והמחרפים והמבזים שם כבודו, ולחם תמיד מלחמות הי' ולא נח ולא שקט כרגע עד יומו האחרון שאמר אז "שיש עונשים קשים ומדים כמו שיש, אין צים סוף גליסט זיך נאך ציא קריגען אויף אזוי אין רבי" (בלה"ק, ולבסוף מתחשק עוד לחלוק על רבי כזה), ועי' עוד בהמעשה מהחירג הנ"ל, מענין האילן שאם הי' משקין אותו לא הי' נשאר שריד ופליט מכל השדים והקליפות ואפיקרסות וכפירות (הנמשכים מבחי' המן עמלק) אשר הם חותרים וחופרים תמיד סביבות האילן לבל ינ'תי' שם מים עיי"ש, ולעומתם חתר וזפר ויגע מוהרנ"ת ז"ל אשר נולד ביום ר"ה לאילן כנ"ל ומצא בארות מים מתחת לאילן הק' הזה אשר שתול על פלגי מים והשתדל בכל כוחו ועוזו ובמטי"נ עצומה לגולל את האבן (בחי' כיסוי והסתרת שם הצדיק) מעל פי הבאר ויוכל האילן לקבל מימו ויציץ ויפרח בעולם עם כל סגולותיו הטמונות בו (עי' בהמעשה הנ"ל), אשרי' להמסתופפים וחוסים בצל אילנא רברבא קדישא, לקיים "בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי".

ה) וכעת נבין במקצת מה שרביז"ל צוה דייקא למוהרנ"ת ז"ל, לדבר עם ראש המשכילים והאפיקורסים שבעיר אומן שמו הירש בער שהי' מצח הנחש קליפת עמלק כידוע, ורביז"ל בחכמתו הכניע אותו וסייעתו ונתקרבו אליו במקצת, ולא נתן רשות לאף אחד מאנשיו לשוחח אתו מלבד למוהרנ"ת ז"ל צוה בפירוש לדבר עמו ולהשיב לו מענה על כל שאלותיו ומבוכותיו בעניני חקירת האלקות שלו אשר תעה בהם, כי הוא הי' בחי' יהושע שאמר לו משה "צא הלחם בעמלק", ובאמת כח זכות רבו אדמו"ר

קליפת עמלק ימ"ש, ונתקייס בו הכחוב
„ויחלוש יהושע את עמלק וכו' לפי חרב“
נבחי' חרב פיפיות) כי במתק שפתיו גועס
מאמריו החליש והתיש כח תוקף קליפת
עמלק אצל הרבה אנשים אשר קרבתו
יחפצו, והרבה הרבה ניצלו מרדת שחת
ע"י ספריו הק' כידוע.

ו) והנה מאחר שכל ענינו ועסקו של
רביז"ל היא עבודה שבלב זו תפילה כמאמרו
ז"ל, וכל עיקר עצותיו להציל עצמו מטרף
שיני הס"ם הוא תפילה וצעקה להשומע
תפילה, וע"כ במכוון לזה נולד מוהרנ"ת
ז"ל בט"ו בשבט שהוא שלשים יום קודם
פורים שאז כידוע מתחיל כבר האדת פורים
ומתנוצץ האדת מרדכי ואסתר אשר ע"י
תפילתם וזעקתם זכו להכניע את המן
עמלק ימ"ש ולהאיר את ימי הפורים בכל
שנה ושנה לדורות עולם וזכרם לא יסוף
מזרעם, וזרח"ל על מרדכי הצדיק (מגילה
י"ב) למה נקרא „בן יאיר“ שהאיר עיניהם
של ישראל בתפילתו, „בן שמעי“ ששמע
א"ל תפילתו, „בן קיש“ שהקיש על שערי
רחמים ונפתחו לו, עיי"ש, נמצא שכל השמות
טובים על ענין התפילה, וכן מוהרנ"ת
ז"ל בכוחו של רביז"ל הבעל תפילה, היו
ידיו פרישן בצלו כל ימיו בחפילות ותחנונים
נגד הרדיפות והתלאות הנוראות שעברו
עליו מימיו ומשמאל כידוע, עד שזכה להיות
תפילתו שגורה בפיו, וגם הכין חרב פיפיות
לכל ישראל בספר תפילותיו הק' הלא הוא
זיבורו הטהור „ליקוטי תפלות“ אשר האיר
עיני ישראל והרבה זכו על ידו לג"ע כאשר
אמר מוהרנ"ת ז"ל בעצמו כידוע, (ואיתנח
טימא שנת הדפסת התפילות ע"י מוהרנ"ת
ז"ל לפרט „תחת אהבתי ישטנני“ ואני
תפלה“ (תקפ"ז) אשר מרמו בזה כל הנ"ל
שארן כוונו אלא בפה (חרב פיפיות) נגד כל
המשטינים והמלשינים והשונאים והרודפים
שעמדו עליו וסוף כל סוף נצחם בתפלות
פיו וברוח שפתינו, ודייקא ע"י מלחמתו
נתחברו התפילות כמו ספר תהלים שנתחבר

ז"ל עמד בעדו וחפץ ה' בידו הצליח ונחה
עליו רוח ה' להאיר גם בשורש פורה ראש
ולענה הזה את אור האמונה הק', עד שפ"א
בשוחס יחד מענין מציאות הבורא התלהב
מאד מוהרנ"ת ז"ל ונזרקו מפיו הק'
דיבורים נוראים חוצבים להבות אש
ואמר אז להירש בער הנ"ל „וואס
רעדסטו מיט מיר פון גאט איך זאג דיר
ואראה את ה" (ובלה"ק, מה אתה טח עמי
מאלקות אני אומר לך ואראה את ה'), (ועי'
בליקומ"ת תו' ז' שהשגת התלמיד, בה"י
יהושע, הוא בחי' ואראה את ה', עיי"ש),
ודיבור הנורא הזה אשר יצא מפיו הק' כחץ
מקשת בלבת אש קלע אל המטרה והירש בער
נתרגש נוראות למשמע אזנו והאמין לו
כאילו גם הוא בעצמו רואה, כ"כ התנוצץ
בו אור האמונה מאמיתת דברי מוהרנ"ת
ז"ל, וע"י בהתו' ויסב ס"ב שאצל המאמין
הדבר גלוי כאילו רואה בעיניו וכו' מחמת
גודל אמונתו השלימה, עיי"ש היטב באריכות
וילנעס לנפשך ומובא בהלקוטים בכת"י
שבליקו"ה, „אמונה ר"ת נ'פתחו הישמים
ואראה נ'ראות אלקים“, עפ"י התו' הנ"ל,
מי שזוכה לאמונה שלימה הרי כל השמים
פתוחים לפניו ורואה מראות אלקים עין
בעין וכו' עיי"ש, וכידוע שהירש בער הנ"ל
נפטר לבסוף בתשובה כנדפס כבר, וכן היו
כל דיבוריו ושיחותיו של מוהרנ"ת ז"ל עם
כל אחד ואחד רק להאיר בו אמונה ברורה
חזקה בבחי' ואראה את ה', וכן ולחזק ולאמץ
ברכים כושלות מרדיפות הס"ם וחילותיו שהם
הס"א והקליפות מחנה עמלק הרודפים אחר
חלושי כח שבמחנה ישראל ומכניסים בקרבם
כל מיני כפירות ופגמים ר"ל, וכן כל קוטב
ספריו הק' נבנו על יסוד מוצק קדוש זה
של התחזקות והתעוררות ושוב התחזקות
ומשיבת נפש לכאוי"א שיוכל לעמוד על
עמדו לבלי ליפול ח"ו מכל דרגא ודרגא
אשר קליפת המן עמלק אורב עליו ללכדו
ברשתו, וע"כ האריך מוהרנ"ת ז"ל בספריו
הק' לאין שיעור וגילה עצות עמוקות ויקרות
איך להיות איש חיל מלומד מלומד במלומת

ברז"ק ע"י זהמנע"ה בהיותו נרדף ע"י שונאים) זכה שספר זה נדפס הרבה פעמים ומח" נפשות ישראל אשר זכרו לא ימיש מפינו לעולם, וכבר איתמר בפירושו מפיו הק' שתפילותיו הם גבוהים מרוה"ק כי הם נמשכים משער הנו"ן.

ז) ומכ"ז נבין ונשכיל במאמרו הק' של מוהרנ"ת ז"ל מ"יין חלק משיח האב איך שוין אראפ געבראכט אויף דער וועלט (בלה"ק, חלק המשיח שבי כבר הבאתי לעולם) כי מובא בליקומ"ת (תו' ל"ב) שכל אחד לפי קדושתו וטהרתו בקדושת הברית כן יש לו בחי' משיח, וכן איתא בליקומ"מ (תו' ב') שעיקר כל ^{אורי הכהן} זינד של משיח הוא התפילה וצריך לקבלו ע"י שמירת הברית, ומובא בכמה מקומות בספרי רביז"ל ששניהם שקולים הם ותלויים זה בזה, שלימות התפילה תלוי בשמירת הברית וכן להיפך, כי הם מרמזים על תרין משיחין יוסף ודוד, יסוד ומלכות, ברית ותפלה, ושניהם תלויים בריח כמובא בהתו' הנ"ל, בבחי' הנאמר במשיח והריחו ביראת ה' (ישעי' י"א) ומוהרנ"ת ז"ל בגודל פרישותו וקדושתו בענין שמירת הברית וריבוי זעקותיו ותפילותיו להשית זכה שנתקיים בו והריחו ביראת ה' ע"י רבו האוצר של יר"ש וקלט הריח הטוב של הבשמים ראש שאמר „גאר מ"ן זאך אית תפילה" באות ו', וגם אמר „גאר מ"ן זאך איז תיקון הברית" (בלה"ק, כל עניני הוא תפילה, כל עניני הוא תיקון הברית), וע"כ נתקיים בו נרדי נ'תי' ריחו, ודרז"ל עזב לא נאמר אלא נ'תי' (שכת פ"ח), כי הוא העלה את הריח הטוב של ערוגת הבושם הנפלא, ונ'תי' והכניס אפילו לתוך פשוטי המון עם, שהם בחי' נרדי, בחי' חלבנה, בחי' כל הנחשלים, אשר עמלק רודף תמיד אחריהם להכשילם, גם בהם עזב והשאיר ריחות טובות שנשמותיהם החלושות נהנות מהם ע"י ספריו הק' ובפרט ספר התפילות שהוא הוא הכלי ז"ן העיקרי בעוקבתא דמשיחא נגד קליפת עמלק, אשר קרך, פגם הברית, וכידוע מהר"ז ויטאל

זצ"ל שעבודת התפלה היא עיקר בדור אחרון והטעמים זאת בפסוק תכתב זאת לדור אחרון וכו' ומוהרנ"ת ז"ל בעבודת התפילה שלו ובחיבור התפילות סמך גאולה לתפילה והביא חלק המשיח שבו בעולם, נכבחי' „קרבה אל נפשי גאלה" המלבא בשם אור ישראל הבעש"ט זצוק"ל).

ח) ונתה נראה איך השי"ת סיבב נפלאות, אשר יום ל"א ללידת מוהרנ"ת ז"ל חל דייקא ביום שושן פורים, כי עד ל' יום הי' בחשש ספק נפל, אשר מטעם זה אין פודין בכור בתוך ל' יום כידוע ולא נעשה וולד בר קיימא אלא בשושן פורים שהוא יום ל"א ללידתו, נכי שמעתי מזקני אנ"ש שמוהרנ"ת ז"ל עוד לפני התקרבותו לאדמו"ר ז"ל הי' כבר בקי בשבע חכמות הידועים) וכבר ידוע לנו מה שהפליג לביז"ל בשבח חכמתו המופלגת כמובא בחי"מ, והוא מובא בליקומ"ת (תו' י"ט) שבכל חכמה מהשבע חכמות יש אבן נגף שהוא בחי' עמלק שהי' פילוסוף ומחקר וכפר בעיקר וכו' שיכולים ליפול ע"י בחקירות וכפירות ר"ל, רק הצדיק הגדול הוא יכול להכניס עצמו בזה ללמוד הוי' חכמות וכו', כי שבעי' יפול צדיק' וקס' ר"ת עמלק שהוא האבן נגף של הוי' חכמות, אבל הצדיק אעפ"י ששבעי' יפול צדיק ע"י הוי' חכמות, אך וקס ע"י אמונה כי צדיק באמונתו יחיה וכו', וזה שכתוב במשרע"ה ויהי ידיו אמונה במלחמת עמלק, כי ע"י אמונה החליש את עמלק דהיינו החכמות והחקירות עיי"ש, וממילא מובן מה לענינינו אשר ע"כ הי' מוהרנ"ת ז"ל עד שושן פורים בחשש ספק נפל (ספק בגימ' עמלק) לדמו כל הנ"ל כי שבעי' יפול צדיק ע"י הוי' חכמות שהי' בקי בהם לפני התקרבותו לרביז"ל, ואפשר גם לצרף לזה ענין חלום הסולם הידוע שראה מוהרנ"ת ז"ל קודם התקרבותו לרביז"ל, שהוא עולה על הסולם ונופל, שוב עולה ונופל מבלי להחזיק מעמד עד שבא אחד ואמר לו „דראפפע זיך אין האלט זיך" (בלה"ק, עלה וטפס והחזק עצמך), ואח"כ כשנתקרב

לרביז"ל וראה שהוא האחד שא"ל כנ"ל, אז היתה לו תקומה שנעשה תלמיד ותיק לרבו, בחי' יהושע, שהוא ענין שושן פורים (מוקף חומה מימות יב"נ) כנ"ל באות ד', ולכן נעשה בר קיימא דייקא ביום שושן פורים כנ"ל שהוא בחי' וקם ע"י האמונה שהאיד בו אדמו"ר ז"ל ואמר לו בפורים הראשון "שושן פורים איז אויך פורים" וזה ענין מוהרנ"ת ז"ל כנ"ל.

(ט) ועפ"י יובן גם לרמז בר"ת וס"ת של הפסוק ש'בע' י'פול' צ'דיק' ו'קם' עם התיבות בגימ' "נחמנ'נתן" עם התיבות, כי הם הם הרבי והתלמיד האמיתי בחי' משה ויהושע בדור האזורן בדורו של משיח, והם אשר לחמו מלחמות ה' בעמלק והשליכו נפשם מנגד עבור כלל ישראל והוציאו רבים מישראל מבין שיני הס"מ, ע"י עצותיהם העמוקות היורדות ונוקבות עד התחום ומעלות משם נשמות טרופות ודרוסות מצצרניו חציני של הדורב אורב והאר"י במסתרים המזנב לכל הנחשלים, והם אשר גילו והאירו ע"י דבריהם וספריהם בעולם אור האמונה הפשוטה והחזקה נגד החקירות והכפירות והמבוכות הנמשכים מקליפות עמלק ימ"ש וע"כ עליהם ביותר חגר הס"מ מתניו והקים כנגדם גדולים ומפורסמים כדי להכניס ולהטייל דרשות של דופי בתוך מוחו ודעתו של כאר"א מישראל מבלי לדעת היכן הם הצדיקים אמת שהם בחי' "משה ויהושע" הלוחמים האמיתיים כנגד קליפת עמלק למחות שמה וזכרה מן העולם, ולטהר את ישראל מזוהמת הנחש שהטיל בהנחשלים, ונאפשר גם לרמז שעליהם עברו השיביעיה' מימות "דיא זיבען וואסערין" המובא בהמעשה מהבערגיר עייש"ל ובוודאי כאשר יגיע קיצו וסופו של עמלק להמחות מן העולם ולהעביר רוח הטומאה מן הארץ ויתגלה אורו של משיח, אז יראו עין בעין גדולתם ותפארתם של רביז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ואשר פעלו בזה העולם, אשרי להמתקרבם עליהם וְאֲנֹשִׁיהֶם וְלומדים

ספריהם ומקיימים עצותיהם והולכים בדרכיהם, והמחובר לשהור טהור, אשרי חלקם ונחלתם בזה ובבא לנצח.

(י) ועוד תחזינה עינינו נפלאות, אשר חודש שבט הוא חודש הי"א מחדשי השנה מכון ^{08/01/2009} כנגד יוסף הצדיק אשר גם הוא במספר י"א משבטי י"ה בסדר תולדותם כידוע, כי מה שאירע ליוסף הצדיק אירע גם למוהרנ"ת ז"ל שהוא בחי' יהושע כנ"ל דקאתי מזרעו של יוסף, ויוסף הצדיק קיבל מאביו אשר מסר לו כל מה שלמד משם ועבר, והוא ה' שסנו של עשו הרשע אשר משרש נחש יצא צפע (בגימ' עמלק) כידחז"ל, והס"מ בראותו גדול כחו וצדקתו וקדושתו הכנים מחלוקת בין שבטי י"ה והטיל בדם שנאה וקנאה עליו ועל חלומותיו ועל דבריו וסיפוריו, וימררה ורובו וישטמוהו בעלי חצים, בעלי פלוגתא כתרגומו, עד שנעשה אצלם דמו הפקר לטרף הנחשים וחיית המדבר, ואח"כ נתרחק כ"ב שנים מאביו שהי' מורו ורבו ועבר עליו מה שעבר משך השנים הללו, אבל ה' צבאות יעץ ומי יפר, ומעזה עמוקה של אותו צדיק, בת קול מכרזת ואומרת "ונראה מה יהיו חלומותיו", וסיבב השי"ת סיבות נפלאות שדייקא מתוך הבור תחתיות הנלא נחשים ועקובים הגיע לגדולתו ותפארתו, והוא משנה למלך, ויוסף הוא השליט הוא המשביר לכל עם הארץ, לנו אל יוסף כל אשר יאמר לכם תעשו וכו', (ונאפשר לרמז רמז נפלא כי גם עליו נאמר "שבע יפול צדיק" ועברו עליו השבעה מימות "דיא זיבען וואסערין" כנ"ל באות ט') דהיינו א) ויתנכלו אותו להמיתו, וישליכו אותו הבורה, ב) מכירתו לישמעלים, ג) למדינים, ד) לסחרים, ה) לפוטיפר, ו) נסיון אשת פוטיפר, ז) היותו בבית הסוהר, אמנם משם דייקא נתקיים בו "וקם" בחי' "קמה אלומתי וגם נצבה" המרמז על מלכות כמובא בליקו"מ (תו' דל"ד) וזלה"ק, ודע שיש שם שרוצים לעשות מלך משתמשים בזה השם, והשם הוא קימיה' ר"ת הישקפה מימנו

ורבות מחשבות בלב איש וכו' וצדיק באמונתו יחי' וה' עזרו בתפילה ובכוחו של אותו צדיק הבעל תפילה וכו' והצלחה ועשה חיל לעשות שם ושארית בארץ בתוך כל הרדיפות והמסירות הידועות וכו', והנאיב אחריו ברכה לדורות תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם וכו' עד היום הזה, וריבוי ספרי הלכותיו ותפילותיו ועצותיו הק' לדורות עולם אשר המה לנו למשיבת נפש בשבעה משיבי טעם, אשרי שיאחז בהם, (ואפילו בעת ישיבתו בבית הסוהר ע"י המלשינים, והי' ה' אתו ויט אליו חסד וינתן חנו בעיני ער בית הסוהר והניח להביא לו ספריו הק' וכלי כתיבה, ובתוך בור הכלא דיבק מזוחו הק' להשי"ת וחירש חירושים נפלאים המחיים את הנפש עד היום וכתבם בתוך הלכותיו הק' (ע"י הל' י"ג הל' ג') הסתכל שם בעין האמת ותראה נפלאות ילוד אשה דדמיא למלאכים ממש, וכיוסף הצדיק בבית הסוהר שהי' ה' מבטחו.

(א) ועכשיו נראה בחסדו ית' עוד פלאות רמזים, כי ידוע שיום ט"ו בשבט חל עפ"י רוב בשבת שי"ר"ה שהוא פ' בשלח, ולפעמים בסמוך לו, ויש בזה הרבה לרמז מה שעיקר הנשארות של רביז"ל הי' זייקא ע"י מוהרנ"ת ז"ל, כי "שירה" בגימ' "תפלה", וזה הי' כל מהותו אשר קיים בנפשו תחת אהבתי ישטנוני ואני תפיליה' (כנ"ל באות ו') ואעפ"י שרביס קמו עליו ולא נתנוהו מנוח מעת תחילת התקרבותו עד סוף ימיו, מ"מ לא משו שפתיו מתפלות שירות ותשבחות ובקשות, והי' מודה על העבר וצועק על להבא עד שהאיר את כל ישראל בתפילותיו הק' והנוראות (כנ"ל באות וז"ל), אשר חיברם בפקודת אדמו"ר ז"ל כמבואר בהקדמת הספר עיי"ש וע"כ תראה נפלאות שבריש פ' בשלח מדבר מענין עצמות יוסף המרמו על קבר הצדיק יסוד עולם, בחי' ציוה"ק של רביז"ל אשר קיום ההשארה הזאת לזורות עולם של פקודת קברו הק' הי' בעיקר ע"י מוהרנ"ת ז"ל ואשר חזה ברוח קדשו להוסיף יום אחד מדעתו הק'

קידוש, וזה בחי' מהעצם מלכין ומה'קים' מלכין, וזה שנאמר ביוסף והנה ק'מיה' אלומתי עיי"ש) וכן אירע והתקיים למוהרנ"ת ז"ל אשר בהיותו בן כ"ב שנים נתקרב לאדמו"ר ז"ל אשר אמר אז לאנשיו, שנתקרב אליו אברך כזה אשר על ידו לא יאבד אפילו שיחות חולין שלו, וגם העיד עליו שהוא קיבל ויודע ממנו יותר מכל העולם כמאמרו ז"ל וויסין פון מיר איז נאר "נתן", (בלה"ק, לידע ממני הוא רק "נתן") וממילא ידע מוהרנ"ת ז"ל יקר הפארת גדולת רביז"ל, ונוראות מעשיו ותקונותיו, ונפלאות עצותיו וכלי זיינו נגד קליפת עמלק וחילונותיו, וע"כ מסר עצמו לגמרי והקדיב נפשו כליל קודש למען רביז"ל להפיץ מעינותיו הק' חוצה לאבני קודש הנשפכים בראש כל חוצות, ויגע וחתר וחפר ומצא עוד בארות מים הנובעים מהנחל וכו' וגילה עוד עצות נפלאות מתוך ספריו הק' איד להנצל מטרף שיני הס"מ קליפת עמלק ימ"ש, ועסק תמיד לפרסם בעולם שם הצדיק האמת הלוחם האמיתי העיקרי מלחמת ה' בעמלק, ולבעבור זה חרף עליו הס"מ שיניו ולטט עליו עיניו כשראה שהוא עומד לשטן לו בדרך, והתחיל להתגרות בו ולעמוד כנגדו יותר ממה שעמד נגד רביז"ל בעצמו, והקים עליו מחלוקת וקטיגוריא גדולה מצד גדולי ומפורסמי ישראל, גדולים ורבים בתורה ובעושר וכו' ועליו היו כולה כנגדו בלי עור, ואשר כמה מהם ירדו חמש לחייו והתירו את דמו כידוע וכו' ורצו לבלעו חנם על לא דבר רק מחמת קנאה ותחרות ושנאת חנם, יען אשר רצה להכניס ולהאיר בעולם אור האמונה הצרופה האמיתית שבאמיתיות, ולעקר ולשרש אחר אמונות כווניות וכפירות ר"ל, אשר עמלק זורק כלפי מעלה לטמטם ולטמא קדושת המחשבה שבמזוח הראש בידעות נכריות ונפסדות ולהביא לידי פגמים וקלקולים גדולים ר"ל לזרוק פיזורין דמוזא ח"ו מבלי שיוכלו לתקנם ע"י הנצות והתיקונים המיוחדים להם ולשרוש נפשם, אבל אתה מרום לעולם ה',

וכתב בימי מוהרנ"ת (ח"ב סי' מ') שבדרך נסיעתו לאומן (נשנסע אז להסתלק שם כידוע) שיתף עמו (לענין בה"ע בש"ב) באומרו "הלא נוטעים כאן נחמן נתן וכו' עיי"ש, ועי' נפלאות בויש ב"ר שדורש את הפסוק ואהי' אצלנו אמון — אומן לענין בריאת העולם ע"י התורה עיי"ש היטב, וכן מובא בספר כוכבי אור (חלק חו"ב סי' ל"ט) שרביז"ל צידף אותו אליו במאמרו הק' "נחמן נתן לאכס אויס דער גאנצער וועלט" עיי"ש, (ושמעתי מפי זקני אנ"ש, שמוהרנ"ת ז"ל אמר לאנשיו שהוא ימצא תמיד אצל ציון רביז"ל וגם ציון וסימן א"ה מקום מנוחתו באהל ציוה"ק), מכ"ז מובן למשכיל שגם מוהרנ"ת ז"ל שייך לכל התיקונים הנוגעים לפקידת קברו של רביז"ל באומן ונטיעת ר"ה, ולכן הרבה כ"כ למסור נפשו ומאודו במסי"נ עצומה עבור נטיעה קדושה זו יותר משאר תלמידיו ואנשיו של אדמו"ר ז"ל כמובא באריכות בימי מוהרנ"ת ומכתבי מוהרנ"ת עיי"ש ועי' בספר כוכבי אור שאמר בפירושו "שאס ה' הדרך לשם מחופה בסכינים ה' רוחש על ידיו ורגליו כדי לבוא לשם על ר"ה", עיי"ש, וכ"ז זכה יען שנתאחד ונתקטר בחד קטורא עם נשמת אדמו"ר ז"ל שהשפיע בו הארת פי שנים ברוחו (עי' תוי"ט) והבין דבר מתוך דבר והשיג ברוח קדשו גודל יקר הערך והנחיצות וההכרחיות של נטיעה ופקודה זאת אשר בזה תלויים הרבה תיקוני נשמות ועליית עולמות וקירוב הגאולה, וכן אמר בפירושו "שכל נטיעה ונטיעה של כל או"א יהי' לה חלק בקץ הגאולה" (עי' כוכבי אור).

(ג) ובה נבינה מעט רמזים מסי' הנ"ל על ההבטחה הגדולה והנאמנה שהבטיח רביז"ל בעד אמירת היום מזמורי תהלים על ציוה"ק, שיוציא את האדם משאול תהיות יוד כתרין דמסאבותא], ומעמקי עמקי התהום, ומטיש היום ומצולות ים, וממצריים, בבחי' הים ראה ויגוס מכוחו וזכותו של ארונו של יוסף (נבחי' קבר הצדיק), ואחר קריעת ים סוף אמרו ישראל "שירה" שהיא

באסיפת הקיבוץ הק' אליו ז"ל על ר"ה, ובמכון מאתו יחי' נסתבב שהנטיעה הראשונה של קיבוץ אנ"ש על ציוה"ק אחרי הסתלקותו ז"ל הי' דייקא בער"ח שבט אחד מארבעה ראשי השנים לזב"ש, החודש אשר בו נולד מוהרנ"ת ז"ל ועדיין שייך יום זה לחודש טבת החודש אשר בו נסתלק מוהרנ"ת ז"ל, ואפשר עוד לדמו בזה, כי מקום גניזת רביז"ל הוא בעיר אומן כידוע, וראה זה פלא, כי תיבת "לאילן" עם הכולל והאותיות בגימ' "לאומן", לדמו ביום לידתו שהוא "ר"ה לאילן" ענין נסיעת "ר"ה לאומן שיסד מוהרנ"ת ז"ל בתקוה שיתקיים הדבר עד ביאת הגוא"צ בב"א (ועוד דבר פלא שמעתי מפי זקני אנ"ש שישבו בעיר אומן שמקובל להם מקני אנ"ש הקודמים, שבאותו הבית שנסתלק שם רביז"ל ואשר נזכר ברבות הימים, צנח וגדל להפליא אילן גדול ונאה ועמד מכון ממע ^{אוצר המטות} במקום המדויק ששם עלתה נשמתו הטוהרה לגנוי מרומים, ובוודאי הלא דבר הוא, ולכן אפשר לצרף גם פלא זה לדמו הנפלא הנ"ל של ר"ה לאילן-לאומן).

(ב) וכן נתבונן נא ונמצא עוד כמה רמזים נפלאים בפי' בשלח — שירה הנ"ל, שמדבר שם מענין עצמות יוסף (קבר הצדיק) ומענין "שירה" (בגימ' "תפלה") אז "ישיר" (אותיות ישיר רמז לתיקון הכללי הכולל י' שירי זמרה ונגינה) ומענין לקימת ואכילת "המן" נבגימ' עם הכולל "אומן") ומענין מלחמת עמלק (פג"ה — אשר קרן — מק"ל ר"ל), והנה ידוע שהיתה פקודת אדמו"ר ז"ל לומר על ציוה"ק אשר באומן, העשרה מיני נגינה ושי"רה' הידועים ומפורסמים לכל בשם "תיקון הכללי" המתחיל בתיבת "מכתם" גימ' "נתן" שזכה לחבר "תפלה" נוראה המתחלת בתיבת "אשירה" (נעין השירה המתחלת ג"כ בתיבת "אשירה") על יסוד התגלות היום מזמורי "שירה", ושם כבוד רביז"ל חתום בסיום המזמור הראשון בתיבת "נצח" גימ' "נחמן" (כמובא ברוקח שכן דרך מחברי ספרים לרמן שם שמותיהם),

[08/01/2020nnn]

שדייקא ע"י עצמות "יוסף" בגימ' "ציון"
הקי של אדמו"ר ז"ל יפקוד אותנו אלקיס
לגאלנו גאולת עולם, גאולת הנפש והגוף,
וימחה שמו וזכרו של עמלק, ואז יהא שם
הי וכסאו שלם וע"כ יתפרסם שם הצדיק
הגדול המופלג במעלה ביומרו בכל העולם
כולו, וכולם יהנו מאורו הגנוז עדיין לרוב
העולם, וזה מה שדרחמ"ל ע"פ מלחמה להי
בעמלק מדר דר, מדורו של משה עד דורו
של משיח, וידוע מאמרו ז"ל "מיין פייעריל
וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומען"
(בלה"ק האש שלי תוקד עד שיבא משיח),
וגם אמר "שממנו לא יהי חודשות עד משיח
צדקנו" כי הוא הכין כבר כלים וכלי זיון
ללחום ולכבוש את כל העולם תחת ממשלתו
ית', וכמאמרו ז"ל "שכל ענינו ועסקו הוא
תפילה", בחי' חרב פיפיות המובא בליקו"מ
(תו' ב') וכוונת שם שטיקד כלי זיינו של
משיחא (בקיצור ליקו"מ מוסף, ושל איש
הישראלי) הוא התפלה וכו' וכל מלחמתו
שיעשה וכל הכבישות שיכבוש הכל משם
וכו' כמיש בתרבי ובקשת, ופירש"י תפלה
ובקשה וכו' תפילה בחי' פי שנים וכו' בחי'
חרב פיפיות וכו', עיי"ש באריכות ותראה
גודל כוחה של התפילה שהיא עיקר החרב
והכ"ז של משיח ועל כל מי שרוצה לקרב
את הגאולה (ואפשר שזהו סוד סמיכת גאולה
לתפילה), ומובן מהנ"ל שמש"ח צדקנו
ילחום ויכבוש כל העולם בכוח שפתיו ובחרב
תפילתו, נוגס שמעתי מזקני אנ"ש בשם
אדמו"ר ז"ל שאמר משיח צדקנו וועט
האפנעמען גאר די וועלט אין וועט נישט
אויסשיסן קיין איין שאס פילוער" ובלה"ק
משיח צדקנו יכבוש כל העולם מבלי לירות
אפי' ירייה אחת באבק שריפה, ורביז"ל
תפס אומנות אבותיו שהי' מורע דהמע"ה
שיסד ספר תהלים והוא חרבו וקשתו וכלי
זיינו נגד שונאיו ואויביו וכ"ש תחת אהבתי
ישטנוני "ואני תפלה", וכן צמח דוד מלך
המשיח יתפוס ג"כ אומנות אבותיו כנ"ל,
ואפשר לרמז כל הנ"ל בפסוק "שם אצמיח
קרן לדוד ערכתי נר למשיח", "אצמיח"

אחד מעשר שירות (כמובא במדרש) בחי'
עשרה מיני נגינה (תיקון הכללי) לפני
ארונו של יוסף (נקבר הצדיק) שהוא בחי'
אמירת הויד מוזמרים על ציו"מק ז"ל, ואז
ותקח טרים נמרת נפש מפג"ה את "התף"
(בגימ' "תפה" כמנין "תהלים" שכלול מיד
מיני נגינה ושי"ריה) ותען להם מירי"ם
שירו וכו' כי "גאה" וכו' (היפך מרירות
פג"ה קליפת "עמלק" בגימ' "רס" "מר")
סוס ודוכבו דמה בים (בחי' ותשליך
במצלות יס כל חטאתם ממעשה הבהמיות
ע"י אמירת השירה לפני ארונו של יוסף),
ואח"כ יבואו מרתה (שוב מתחיל מרירות
הפגמים מהמלחמה התמידית) ויורה הי עץ
(בחי' עצות ותיקונים לפג"ה) וימתקו המים
(עשה ממר מתוק, בחי' הצדיק שממתיק
מרירות העוה"ז ומהפך העונות לזכות,
וכמאמר רביז"ל "יש ענין שיתהפך הכל
לטובה" גם "וימתקו המים" בגימ' "נחמן
נתן" עם התיבות והאותיות, אשר על ידיהם
נמתק כל מיני מרירות שבעולם וכן אפשר
להמתיק הרמז בשנת לידת מוהרנ"ת ז"ל
שהיא שנת תק"מ אותיות "מתק" המורה
על מתיקות והמתקת המרירות כנ"ל) כי
אני הי רופאין (בחי' "אין איך הייל זיא"
ע"י עשרה מיני נגינה כמאמר רביז"ל
בסיפומ"ע ביוס"ו של הז"ב) ואח"כ פי הורדת
"המן" (בגימ' עם הכולל "אומן", וכן אפשר
לרמז על ירידת המן בחודש אייר וגם
כניסת רביז"ל לאומן (להסתלק שם) בחודש
אייר, ויש לרמז זאת גם בפי הנ"ל איני י'
רפאין ר"ת אייר כידוע משה"ק לקטו וכו'
נעם האותיות גימ' "נחמן" עם הכולל רמז
לספר ליקוטי) עמר (תיקון "קרי" גימ'
"עמר" לגלגלת נעם הכולל והאותיות גימ'
"נתן" עם האותיות) והעמירי "עשירית
האיפה" (רמז שתיקון "קרי" הוא "עשרה"
מיני נגינה על ציו"מק באומן, "האיפה" גימ'
"אומן" עם האותיות, ע"י תו' מ"ט בענין
עשירית האיפה), ואח"כ בסוף הסדרא מדבר
מענין מלחמת עמלק וחלישותו ע"י יהושע
כחזו של משה, כי נעוץ סופו בתחילתו

בגימ' „נומון“ עם הכולל, „אצנויח קרן“ עם הכולל בגימ' „נתן“ עם הכולל נר ר"ת ר' נחמן. „ערכתי נר למשיחי“ רמז למאמרו הק' הנ"ל „האש שלי תוקד עד שיבוא משיח“ בב"א.

(י) ומכ"ז יש לרמז עיקר גדול במה שאמר ה' למשה כתוב זאת זכרון „בספר“ ושם באזני „יהושע“ כי מזה אמחה את זכר עמלק וכו', להורות לנו יסוד נצחי לדורות עולם בפרט לדורו של משיח, ולזכור שכל עיקר השארת דעתו של הצדיק האמת אשר בזה תלוי נחיתת קליפת עמלק ושלמות תיקון העולם — העיקר הוא ע"י „הספר והתלמיד“ שהנחילנו אדמו"ר ז"ל, ובלעדו לא נרים ידינו ורגלנו להשיג שכל הנקנה (ע"י תו' כ"ה) בדעת רביז"ל, ודבר נפלא תראה בספרו הק' ליקו"מ מתחיל בפסוק „אשרי המימי דרך ההולכים בתורת ה'“ ועם נרמז שמותיהם הק' של הרבי והתלמיד (כדרך המחברים כידוע) כי „אשרי“ בגימ' „נהמן“ ועם אביו „שמחה“ עם הכולל והאותיות „תמימי“ בגימ' „נתן“, אשר על ידם נדע „דרך ההולכים בתורת ה'“, וגם רביז"ל בעצמו העיד על מהרנ"ת ז"ל שיש לו חלק גדול בספרו ולוא הוא לא ה' נשאר אפי' עלה אחד מספרו (ובל"א „בלעטייל שמוח"י). ומזה מובן שהספר והתלמיד כרוכים זה בזה וכשני אחים לא יתפרדו, ורביז"ל בהפלתו מעלת ספרו הק' אמר עליו שהוא אתחלתא דגאולה, והוא חפץ מאד שילמדו וישקדו הרבה על ספרו ושמעתי מזקני אנ"ש, כי הרה"ח הר' אהרן ליפאוועצקי ז"ל שאל פ"א את כבוד הרב מוהר"ר נפתלי זצ"ל (תלמיד רביז"ל) וא"ל בזה"ל, רי נפתלי הלא שמעתם זיודעים אתם מהמגילת סתרים של רביז"ל, אי"כ מתי יבוא הגו"צ? ועל שאלה נועזה זו השיב לו הנ"ל קצת בלי תוכחה וקפידא, הלומד אתה ליקו"מ? כי יש קבלה בידינו מרביז"ל, כשרוב העולם יתקבל אצלם ספרי יהיו ערוכים ומוכנים לקראת המשיח. ובאמת רואים בחוש וגם מרגישים אלו העוסקים

בספרו הק' כ"א כפוס מה דמשער בלבי שרחו של משיח מרחפת על אנפי אורייתא ספריו הק' של רביז"ל ועם ישכון אורו ותרנתו הגנוזה של משיח ועפי"ז אפשר לכנות את הליקו"מ בשם ספרו של משיח, (העולם אומרים על ספר „התניא“ שהוא ספר של בינונים ועל ספר „נועם אלימלך“ שהוא ספר של צדיקים, ואף אנו נאמר על ספר „ליקוטי מוהר"ן“ שהוא ספר של משיח מאחר ששם מדבר תמיד משלימות התיקונים שיהי' לעתיד ע"י משיח צדקנו שיבוא בב"א). וכאן המקום להעתיק ענין נפלא מכת"י של הרה"ח הר"ר משה גלידמן ז"ל מטשענסטהוב, ז"ל, מוהרנ"ת נטע פעם בדרך ואמר לפני אנשיו ב' תורות מליקו"מ ואח"כ התפלל בהתלהבות גדול, אחר התפילה אמר שהתפלל בכח אלו הב' תורות, ומכ"ש משיח שיתפלל בכח כל התורות של הליקו"מ אזי נוכל לשער בעצמנו איך הוא יתפלל, עכ"ל.

(טו) ונוד ירמז לנו לידת מוהרנ"ת ז"ל דייקא בהודש שבט אשר בחודש זה הואיל משה באר את התורה זו משנה תורה, ע"י בהקדמת ימי התלאות שמביא עם סיפור החלום מוהרנ"ת ז"ל שראה את רביז"ל והרעיא מהימנא וכו' ורביז"ל חיזק אותו וא"ל „אבער דיא האטט מיט דינע ספרים גיט גימאכט“ (בלה"ק, אבל עם ספרין טוב עשית והרעיא מהימנא הסכים לרביז"ל ואמר „יא יא גיט גימאכט“ (בלה"ק, כן כן טוב עשית), כי מכל תלמידי רביז"ל לא ה' כמוהרנ"ת ז"ל שביאר לנו באר היטב את התורה שקיבלנו מאדמו"ר ז"ל, והוא דרש דרש על כל קוץ וקוץ מדבריו ז"ל תילי תילים של הלכות וביאורים ודרושים נפלאים לפרש לעובדא ולמעשה כל עמקי עצותיו הנוראים, וכיוונה דעתו הק' לדעת הקודש שלו ז"ל לחדש בהם חידושים אמיתיים ולהבין מהם דבר מתוך דבר במשנה התורה אשר הוא ז"ל השפיע עליו פי שנים ברוח, וימלא אותו רוח אלקים בחכמה ותבונה ודעת, ובבירור המדמה מדמיונות של היכלי

התמורות ומתורות הנפולות, המכונים בזה"ק רקיעין דשוא, ולכך הפליג בעצמו מוהרנ"ת ז"ל בנחיצות לימוד ספריו הק' כי כל דבריו בלולים ומנושרשים בדברי רביז"ל ועפ"י פקודתו ז"ל ^{לשון חידוש} חידוש הלכותיו הק' אשר אמר עליהם בעצמו, "דאס איז דעס דעבינס מוח אין מיין מויל" (בלה"ק, זהו המוח של הרבי זהפה שלי), ומחמת זה אמר תלמידו המובהק מוהר"ר נחמן טולשטיינער זצ"ל שיש להרבות בלימוד הליקוה"ל יותר מספרי רביז"ל (עי' בהקדמת כוכבי אור הערה ז' ובספר שיחות וסיפורים (אות מו) מביא שמוהרנ"ת ז"ל שאל את תלמידו הנ"ל בעת שגמר לכתוב ולהעתיק את הלקוה"ל, אם הרגיש בספרו התנוצצות אלקות והשיב לו הו, עיי"ש, נשמעתי מזקני אנ"ש, שמוהרנ"ת ז"ל אמר פ"א בתוך שיהחו הק' על הלקוה"ל, דאס איז דער ג"ע ^{אשר הכתוב} פין השי"ת אליין" (בלה"ק, זהו הג"ע של השי"ת בעצמו) וזהו מרוב עוצם השגתו והרגשתו בעצמו עונג ונועם המתקנות והמטעמים שעשה לדבריו ולדברי רביז"ל הכלולים שם) ולכן מרגלא בפומא דאנ"ש לשגן ולומר על הליקוה"ל מאחז"ל כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב, והאמת כך הוא, כי כדי שנוכל לעמוד במאותו"ל (אבות פ"ז) "התקן עצהך בפרוזהר כדי שתיכנס לטרקלין" מוכרחים הרבה מאד לשקוד בתמידות על ספריו הק' כי הם הם התורה תכלין בדור האחרון נגד פגעי הזמן והבלי היצר וקליפת עמלק, ודייקא על ידם אפשר להנצל ממה שצריכים להנצל, ובכח הספרים הללו והעצות שבהם אפשר לעבור הגשר צר מאד שבפרוזהר עוה"ז ולהגיע בשלום לטרקלין עוה"ב, ועי' בהקדמת קונטרס הצרופי, ששמע מפי מורו מוהרנ"ת ז"ל, משארז"ל (ב"ב דף י"ו) "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", נאמר עתה על ספרי מוהרנ"ת ז"ל באשר כי הם הם התורה שבע"פ לספרי רביז"ל כנ"ל, נרמז לדבר, כי מלת "ותלמודו" עם הכולל ואותיות בגימ' "ותל"ו).

רמז נפלא ליום לידת מוהרנ"ת ז"ל כט"ו שבט, שבמחצית החודש אז הוא זמן מילוי הלבנה כידוע, כי הרבי והתלמיד בחי' משה ויהושע, הם בחי' פני חמה ופני לבנה כמאחז"ל, ומוהרנ"ת ז"ל בעוצם קליטתו את אור אדמו"ר ז"ל האיר וניצוץ' לנו תורת אור החמה (רביז"ל) בצמצום ובמילוי אור הלבנה, ובו נתקיים "והי' אור הלבנה כאור החמה", כי הוא ממש נכלל ונאכל ונהפך למהות רביז"ל (עי' תו' קכ"ט) עד שא"א בלעדו לדעת ולכוון בדברי רביז"ל, וכתב בט' ביאור הקטוים (דף מב) "שאין ביכולת לקבל מאדמו"ר ז"ל זוגת באמצעות מוהרנ"ת ז"ל כי בו לבד נשפע מנשמת ודעת רביז"ל להיות ביכולת לקבל מאתו, עיי"ש, (ושמעתי דמו נאה ונפלא מזקני אנ"ש, במה שאחז"ל שהג' שערי מקלט שהבדיל משה לא קלטו עד שהבדיל יהושע ג' ערי מקלט שבא"י, ולרמז לעניננו שא"א לקלוט הארת דעת רביז"ל קודם שקולטים דעת מוהרנ"ת ז"ל), והוא הוא החותם האמיתי של המחוקק רביז"ל בבחי' וביד כל אדם יחותם לדעת כל אנשי מעשהו (עי' היטב בתו' ק"מ ותבין הדבר לאישורו) ועי' בספר פנ"ח שכותב שם בכ"מ אשר שמע בשם אביו ז"ל ששמע מזקני תלמידי רביז"ל שהבינו מרמיותיו הק' ז"ל בשבת זנוכה האחרון של ימי חייו הק', שבמאמרו הק' כי מרחמם ינהגם (תו' ז' ח"ב) ובפרט בהפ' "כי סמך משה את ידיו עליי", סמך ידיו על מוהרנ"ת ז"ל שהוא יהי' המוציא והמביא בכל עניניו הק' ז"ל לאחר פטירתו וכו' עיי"ש באריכות ותראה נפלאות גדולתו של מוהרנ"ת ז"ל, (נעוד שמעתי מזקני אנ"ש, כי בעת שנשחלק מוהרנ"ת ז"ל בעש"ק ויגש (עשרה בטבת תר"ה) תיכף אחר הדלקת הנרות, אז התפללו אנ"ש קבלת שבת בביתו, ואחר התפילה כשעברו ליד פתח החדר אשר שכב שם מוהרנ"ת ז"ל על הארץ, עמד אז הרב המאוה"ג מוה"ר אהרן ראב"ד דק"ק ברטלב והכריז לכל הנצבים עליו כשהראה אצבעו כלפי מוהרנ"ת ז"ל ואמר כדברים האלה,

טח) ועפ"י כל הנ"ל, נבין ונראה עוד

כשאדמור ז"ל אמר בשבת חנוכה האחרון מימי חייו הקי את הפסוק «ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו» ידענו¹ כולנו שהוא מתכוון עליו, גם ידוע שבמוצש"ק כשחזרו מקבורת מוהרנ"ת ז"ל נזרכו השמים וקידשו אז את הלבנה, ורמז «פני יהושע כפני לבנה» כנ"ל.

כל הנ"ל כתבתי כעין ראשי פרקים ולא הרחבתי את הדיבור בכל פרט ופרט רק כמאן דמחוי במחוג מעוצם מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדולת מוהרנ"ת ז"ל הענף הגדול מהאשל הגדול אשר טעם עצו ופריו שוה, אבל באמת לית מחשבה תפיסא ב"י כלל, כי שגבה מדעתנו גודל קדושתו חסידותו ופרישותו, ומי ימלל רוממות ערכו זערך ספרינו הקי אשר המה דברי אלקים חיים, נוראה מה שכתב והעיד עליו תלמידו הגדול בעל קונטרס הצרופים, בזה"ל, ותאמינו לי שאני לומד עתה ההלכות (ממוהרנ"ת ז"ל) מחושן משפט ז"א, ואני יושב משתומם ותוהה אם זה אמר ילוד אשה, הנהי' כדבר הגדול הזה, הנשמע קול אלקים מדבר מתוך האש ויחי, ועתה עמוד מרעיד ומשתומם ממראה עיניך למה באמת זכה ילוד אשה והגיע למה שהגיע, וכ"ז ע"י מטי"נ בהתקרבותו והתקשרותו והתחברותו והתדב"רתו אל ראש בני ישראל קודש הקדשים

אור האורות וכ"י אדמו"ר ז"ל, ויפח באפיו נשמת חיים מתוכו ומעצם נשמתו להאיר בו הארת דעתו הקי כמאור הגדול במאור הקטן, ויהיו למאורות להאיר על הארץ ועל פני תבל בספריהם הקי.

ואתה המעיין, פוק חזי גבורתא דמרך אשר לית מלתא דלא רמיזא באורייתא, ולא דבר ריק הוא כי הוא נפלאות תמים דעים ולו נתכנו עלילות אשר שגבו מדעתינו האנושי לדעת מה זה ועל מה זה נולד דייקא מוהרנ"ת ז"ל בט"ו שבט, ומה אמר לו אדמו"ר ז"ל בשושן פורים, ופשר חלום הסולם לפני התקרבותו לרביז"ל (כעין חלום הסולם של יעקב אע"ה), אך המעמיק בעין האמת מעוצם גדולת הבורא וגדולת התורה וגדולת הצדיקים ותלמידיהם אשר חתרו ויגעו כל ימיהם ומטרו נפשם מנגד רק למען תיקוננו הנצחי בהשתלשלות נפלאה כזאת ובהתנגלות נוראה כזאת והכל כדי להיטיב אחריתנו בסוף אחרית ימים אל.

ולכן נשימה נא על לבבנו להאמין בדבריהם הקי על כל אשר יאמרו כי הוא זה, ונמשיך עצמנו ונרוצה אחריהם ללמוד ספריהם ולקיים מצוותיהם ולשמור ארצותיהם וללכת בדרכיהם לטוב לנו כל הימים, ובאודס נראה אור פני מלך המשיח בב"א, נ"ב ירושלים

רמזים

באות י"ג בענין הכתוב (נחמיה ט) וצבא השמים לך משתחווים ר"ת מלוה כי זה הצדיק שזוכה לתפלה בשלימות שהוא בחי' דבר ה' שהוא השורש העליון שכל השרים העליונים וכל צבא השמים כולם מקבלים כהם ממנו, אזי הם כולם בחי' לוין אצלו בבחי' (תק"ז ת"י מ"ד) כל כוכביא לוין דא מן דא וכו', וע"כ כולם נכנעים אליו,

(א) בלק"ת סי' א' (תקעו ממשלה) כי איש הישראלי נברא שיהי' לו ממשלה על המלאכים וכו' אך צריך לשמור עצמו מאד שלא יקנאו בו מלאה"ש ויפילו אותו ה"ו וכו' והעצה ע"ז לקשר עצמו עם נשמות ישראל וכו' וזה בחי' מאחו פני כסא (איוב כז) שצריך לאחו עצמו בשרשי הנשמות החצובות מתחת כסא הכבוד וכו', וע"ש

וע"ש היטב, ומובן שזהו בעצמו בחי' הממשלה על המלאכים הנ"ל ע"י שכולם מקבלים כחם ממנו ולוין אצלו כי אז הם בבחי' (משלי כ"ב ז') ועבד לזה לאיש מלוה, וכפי המבוא בדבה"ק שלכ"ז זוכין ע"י האחיזה בכסא הכבוד, יש לרמוז שע"כ מלו"ה עולה כמספר כס"א, כי כשזוכה לאחוז בכסא הכבוד אזי הוא למעלה מהם ומשפיע ומלו"ה להם כחם וחיותם ונתקיים בו (צבא השמים לך משתחווים, כי כולם משתחווים ונכנעים אליו לקבל ממנו כחם וחיותם.

וע"פ הנ"ל שכל התגברות ר' עמרם חסידא על המלאך הי' ע"י אחיזתו בכסא הכבוד כנ"ל. יש לרמוז שזהו נרמז בס"ת דרשת תו"ל הנ"ל והוא יפיל לך חללים ס"ת מלאך, שזהו ע"י הדמימה שמבחי' כסא הכבוד כנ"ל. ואף ששם אצל ר"ע חסידא נעשה זאת ע"י הצעקה דייקא שצעק גורא בי עמרם ע"י בלק"ה ה' ר"ה ה"ד מבוי"ש שהצעקה הוא ג"כ מבחי' דום לה' שא"א לו לדבר דיבור מסודר כראוי עד שמוכרת לצעוק בבחי' (איכה ב) צעק לבם אל ה' עש"ה. ובפרט עפ"י המבוא בפנים בס"י ה' שכל ענין הדמימה והשתיקה הוא בשביל הבושה והבוזינות שצריך להתקיים בו בחי' (שמאל א' ב') ובוזי יקלו, שזהו עיקר התשובה, וע"ש בכאה"ק שזהו ענין מצות הודוי לבייש ולבוזות עצמו באמירת חטאתי. הנה גם כל צעקת ר"ע הי' כדי לבזות עצמו כמבוא שם בגמ' עיי"ש, וע"י הבושה הזאת בעצמה מאיר בו אור הכתר והכסא שהוא בחי' כבוד אלקים כמובן בפנים בס"י ה' הנ"ל. שע"ז זוכה להיות לו ממשלה על המלאכים בכל הבחינות כי הוא זוכה להיות משפיע ומלוה להם בבחי' (צבא השמים לך משתחווים שהר"ת מלו"ה וגמי' כס"א כנ"ל. וזה יש לרמוז ג"כ בס"ת הכתוב דום לה' והתחולל לו שהוא ג"כ בחי' אחיזה בכס"א הכבוד כנ"ל שע"ז נעשה בבחי' מלו"ה ומושל על המלאכים עד שזוכה לזבוח את יצרו שנמשך מקנאת המלאכים והוא יפיל לך חללים ס"ת מלאך.

שמא"י

וע"ש היטב, ומובן שזהו בעצמו בחי' הממשלה על המלאכים הנ"ל ע"י שכולם מקבלים כחם ממנו ולוין אצלו כי אז הם בבחי' (משלי כ"ב ז') ועבד לזה לאיש מלוה, וכפי המבוא בדבה"ק שלכ"ז זוכין ע"י האחיזה בכסא הכבוד, יש לרמוז שע"כ מלו"ה עולה כמספר כס"א, כי כשזוכה לאחוז בכסא הכבוד אזי הוא למעלה מהם ומשפיע ומלו"ה להם כחם וחיותם ונתקיים בו (צבא השמים לך משתחווים, כי כולם משתחווים ונכנעים אליו לקבל ממנו כחם וחיותם.

והנה ממה שהביא רבינו ז"ל בפנים מעשה דר' עמרם חסידא עם המלאך (קדושין פא) שאמר לו אנא בשרא ואנת אש ואנא עדיפנא מינך, ומפרש רבי' בשרא ר"ת ששים רבוא בכרס אחד, היינו שרשי הנשמות החצובות מתחת כסא הכבוד שע"י אחוז עצמו בהם ע"ז התגבר עליו שזה בחי' ממשלה על המלאכים וע"ש היטב, מובן מזה שגם כל התגברות היצר על כאו"א כפי בחינתו נמשך מקנאת המלאכים (וכמובן גם במ"א בדבה"ק). והעצה להתגבר עליו הוא ע"י בחי' מאחז פני כסא המב"פ.

וענין זה אפשר להבין גם מדבה"ק בלק"א ס"י ו' ע"ש מענין זביחת היצר שנעשה ע"י הדמימה וזה נרמז בפסוק (תהלים לו) דום לה' והתחולל לו. והוא יפיל לך חללים (כשדרז"ל גיטין צ) וע"ש היטב שכל כח הדמימה והשתיקה ע"י שמקבל מהארת הכתר שהוא בחי' נקודה העליונה של האלק' בחי' כסא דמתכסיא ע"ש. ולפ"ז יתבאר ג"כ מה שמבוא שם בסוף המאמר בענין הדמימה והשתיקה שהוא ע"י שדן את כל אחד לכף זכות. ועיין גם בסוף מאמר תקעו ממשלה הנ"ל מבוי"ש שמוי שאוחז בבחי'

קונו כמובא בדבה"ק במ"א, וזהו ויצא יצחק לשוח בשדה ר"ת וכל בניך למודי י' כי השיחה הזאת נעשה אח"כ גאולה וישועה לבניו כנ"ל.

(ב) בס"י ג"כ מאמר הניעור בלילה ע"ש

(א) בספר המדות, התבודדות ח"ב. השיחה שאדם משיח בינו לבין קונו השיחה הזאת נעשה אח"כ גאולה וישועה לבניו, י"ל שזה נרמז בפסוק ויצא יצחק לשוח בשדה, היינו בחי' שיחה והתבודדות בינו לבין

שמבאר ענין המהלך בדרך יחידי ומפנה לבו לבטלה על ענין ההתבודדות מחוץ לשוב דייקא שעיינו יכול לפנות לבו מכל עסקי עוה"ז ולבא לבחי' ביטול ע"ש היטב, ויש לומר שזהו עצמו נרמז בר"ת בדרך יחידי ומפנה לבו שהוא ר"ת ויצא יצחק לשוח בשדה.

בפסוק (ישעי' ב') בית יעקב לכו ונלכה באור ה' וגו' שמדבר על לעתיד לבא. וזהו אשר הר"ת ב"ת יעקב לכו ונלכה, הוא כר"ת של הפסוק ויצא יצחק לשוח בשדה שהוא הדרך הקי' הנ"ל של הנעור בלילה, שעיינו יזכו לילך באור ה' היינו לבטל הגשמיות ולהכליל באור ה' שזהו בחי' ומפנה לבו לבטלה כמבוי' שם.

ויש לרמז שזהו ג"כ הר"ת של הפסוק (תהלים כו) לחזות בנועם י' ולבקר בהיכלו שלזה זוכין ע"י ביטול הישות שהוא ע"י בחי' ויצא יצחק לשוח בשדה.

ג) בס' כוכבי אור חלק אנשי מוהר"ן איתא בזה"ל דיבר (מוהרנ"ת ז"ל) פ"א מהדרך הקדוש של הניעור בלילה שגילה אדמו"ר זצ"ל, ואמר אז בזה"ל: עוד יהיה זמן שיהיה הדרך הזה דרך כבושה לרבים כמו עכשיו הוא דרך כבושה לרבים להניח טלית ותפילין בכל בוקר, יש לרמז זאת

יצחק אייזיק בן רבקה.

פנינים

ולבו חזק בה' אינו משגיח גם על זה אע"פ שאין לו בגד ללבוש אעפ"כ אינו מטריד עצמו בזה ואינו רוצה להניח עצמו לבלבל עצמו בזה וזהו וינח בגדו אצלה וינס וכו' שמניח בגדו ומלבושו ונס ובורח מהם ואינו משגיח כלל על זה רק עושה את שלו בעבודת ה' כפי מה שיכול. (שיחות הר"ן סי' ק').

לה) כי האיש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר להתקרב להש"י ע"י אותו הדבר כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דבר כ"ש (קהלת ה') חכמת אדם תאיר פניו. (ליקו"מ ח"א סי' א').

מ) מי שיש לו אמונה חייו חיים והוא מבלה ימי חייו בטוב תמיד כי כשהולך לו כראוי ויש לו טוב בודאי טוב לו ואפילו כשאינו כך דהיינו שאין מתנהג לו כסדר ויש לו יסורים ח"ו ג"כ טוב כי הוא בטוח שאעפ"כ הש"י ירחם עליו להבא ויטיב אחריתו וכו'. (שיחות הר"ן סי' נ"ג).

לו) מי שהולך בתמימות נעשה משכיל ומי שיש לו אמונה זוכה אח"כ לעבוד את ה' בדעת גדול (ספר המדות אות "דעת" סי' ט"ז, י"ז).

מא) מי שאינו שומע וציית לדברי חכמים אמתיים הוא יכול להשתגע כי עיקר שגונו של כל המשוגעים, הוא רק מחמת שהוא אינו ציית ושומע לדברי הבעלי שכל וכו'. (שיחות הר"ן סי' ס"ז).

לז) ענה ואמר אשרי מי שזוכה לאכול כמה פרקים משניות ולשתות אח"כ איזה קפיטליך תהלים ולהתלבש באיזה מצוות (שיחות הר"ן סי' כ"ג).

מב) ע"י אמת תזכה לדעת דרך ה'. (ספר המדות אות "דעת" סי' כ"ט).

לח) עסק התורה בדרך נותנת הן. (ספר המדות אות "חן" סי' י"ג).

לט) ותתפשחו בבגדו שהב"ד והס"א תופסת את האדם בבגדו דהיינו שמטריד אותו בטרדת בגדיו ומלבושיו, כי טרדת הצטרפות מלבושים ונגדים של אדם הם מבלבלין מאד את האדם ומונעים אותו ע"י מעבודת הש"י וזהו ותתפשחו בבגדו אך מי שהוא בעל נפש

ספורים

שיבה לחיק היהדות

(המשך מגיליון הקודם)

האבן של ישראל מאיר עד שנתרכך לגמרי קשיות ערפו, ואז התחיל להתפכח משכרות חמדת הבלי העולם ונפקחו עיני שכלו להסתכל באמת ובכנות על כל הנעשה אתו, ולאיה תהום התדרדר בהתנכרו לאחיו היהודים וניתוק נשמתו ממקור החיים והפקרת חייו וכבוד אבותיו עבור בצע תאוותיו המדומיות, וכך החל להרגיש מועקת מצפון לבבו ומוסר כליותיו עד שהתפרץ בבכי גדול והזיל דמעות שליש על ימיו ושנותיו שעברו בחושך.

ר' יצחק בראותו שדבריו חדרו לתוך מעמקי לבו של ישראל מאיר, ופעלו פעולתם הרצויה להצית בקרבו הזיק וניצוץ היהודי, ולחולל מהפכה גדולה בנבכי נפשו עד שתקפוהו רגשי חרטה עזים ואמיתיים על כל עברו המכוער — החל להראות לו פנים מאירות ומסבירות ברוח אבהית ורחומאית, ולדבר על לבו דברי חן ושכל וטוב, דברים המתיישבים על הלב בשבעה משיבי טעם, והפיח בו רוח חיים חדשה, ועודדו והזיקו ואימצו לעבור לגמרי על פסים אחרים ולהתחיל לנהל חיים חדשים כאילו היום נולד ואין לו שום קשר כלל עם העבר, ואדרבה אם יזכה לשוב תשובה מאהבה אזי כל חטאיו יתהפכו לזכויות ויתעלה לדרגה גבוהה מאד מאד, כי במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ובאופן כזה ישיג שלימותו ויקנה עולמו הנצחי. וכן הצליח ר' יצחק להחזירו למוטב ולהכניסו שוב לחיק היהדות, ונהפך לאיש אחר לגמרי ליהודי כשר להפליא שומר תורה ומדקדק במצוות קלות כבחמורות וגידל זקן ופיאות ככל אחיי היהודים ונעשה בעל תשובה גמור.

והנה באחד הימים אחרי מאמצים מרובים, עלתה סוף כל סוף בידו של הר' יצחק ברייטר להשיג מטרתו והנספת המיוחלת לפגוש את ישראל מאיר הפתח, אשר תוך כדי עבודת הפחחות שלו איקלע פעם לבית יהודי לצורך תיקון, וכך נתוודע לר' יצחק מקום הימצאו ונוצר המגע אתו וחסף שיחה עמו על דא ועל הא בעניינים שונים ובזהירות רבה שלא ירגיש כוונתו העיקרית המוסתרת מאחורי דבריו, עד שמענין לענין העביר ברוב תבונתו ושיקול דעתו לגולל שיחותיו על פסי עניינים רוחניים, ובעיקר ריכזם על נושא "האמונה והיהדות" ושם התלהב ר' יצחק באש דת האמונה הקדושה ובאוצר המאמרים המלהיבים של הסידות ברסלב, ובכוח דיבורו והשפעתו גילה לו דברים טמירים ונעלמים החבויים בנפש כל יהודי, וכן מעלת רונמות הנשמה אשר מכסא כבוד חוצבה, והיא עצם חלק אלוקי ממעל אשר נאלצה כביכול מאתו ית' המאציל כל הברואים, כי חלק ה' עמו, ואין קץ לרב טוב הצפון לנשמות ישראל לעתיד בעוה"ב, להתענג ולחזות בניעם ה' ולהנות מזיו השכינה וכו' וכו', ובתוך להט דבריו התחיל לזוזיכו במקל נועם איך הרחיק לכת בכסילות שכלו ובעקירת מעשיו, ואיך השליך עצמו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא והגיע לזיוטא התחתונה עד כדי אבדן חייו וקריתת נפשו מחיים הנצחיים וכן המשיך במתק שפתיו לשכנעו לעזוב דרכו הרע והמושחת, וישליך כל חטאיו אחר גוו לשכות כל העבו, ויפתח פרק חדש בתולדות חייו אשר יש לו עוד לחיות על פני האדמה, ולאט לאט התחילו דבריו הנלקבים ויורדים עד התהום לשבר את לב

יצחק החסיד

108/01/2020amk

דלתו וחלונו והוא אינו שומע כלל רק ממשיך לרקוד ביתר התלהבות ובהתפשות הגשמיות, ואז נתוודע ברבים מריקודיו הנהלבים בליל שב"ק.

ודבר מעניין מצוין בעל הסיפור הזה שהוא בעצמו הי' לו בעיירה זו חנות גלנטרייה ובימי הקיץ הלוהטים מכר ג"כ משקאות קרים למבקרי העיירה לשם הבראה ונופש, ופ"א בא ר' ישראל מאיר וקנה אצלו כוס סודה, וכשגמר לשתות הזמין אצלו כוס שני, אולם לפני שתייתו נשאר עומד שקוע במחשבתו, ושאל אותו בעל החנות, מה קרה לך ומדוע אינך שותה? ענה וא"ל ר' ישראל מאיר, אגיד לך סיבת הדבר על מה אני מהסס לשתות כוס השני, היות ובברכתי על כוס הראשון לא התכוונתי לשתות כוס שני, ובכן הנני מסתפק אם הברכה עולה על כוס זה או לא. ומציין בעל הסיפור שאז בשומעו הדברים האלה יוצאים מפי ר' ישראל מאיר, עמד נדהם ומשתומם מולו, האם זהו איתו העוכר ישראל מאיר שהי' מפורסם לשמצה בכל הסביבה, ועכשיו עומד לנגדי כיהודי ירא וחרד ושלם עם אלקיו זהיר ומדקדק בכל סעיף קטן של השו"ע, ועוד מקיים מאחז"ל "מאן דבעי למהוי חסידא ליקיים מילי דברכות (ב"ק דף ל) והתפעל מאד מעוצם כוחה של תשובה שיוכל איש כזה להפוך עורו ולהשתנות לטובה מן הקצה אל הקצה ולהתעלות למדריגה נעלה כזו, והזיכח סופו על תחילתו שכל עמלו ויגיעו של ר' יצחק ברייטר (אשר כל העיירה לעגה למאמציו) לא הי' לריק וכל פעלו ומרצו וכוחו שהשקיע באיש הזה הצמיחה כנפים ונשא פרי לשם ולתפארת ונתקדש שם שמים בכל סביבותיו ע"י פעולתו הברוכה, וכידוע מסה"ק שעם נפשות כאלו מתפארת השכינה הק' לפני הקב"ה "חזו במה ברא קאתינא לגבך", וכ"ז הודות לכוחות הנפשיים החזקים של ר' יצחק ברייטר שקיבלם מתוך שקידתו על ספרי מוהר"ן מברסלב אשר משם שאב חומר למכביר בעיניי אמונה ותשובה ובטהון וכו' וגם שפה ברורה ונעימה ולשון למודים לדבר על לב אנשים תועים וטועים (ואפי'

וכל העיירה התייחסה כלפיו בדרך ארץ ובכינוי של כבוד "ר' ישראל מאיר", ובכל נימי נפשו זלבו נתקשר לר' יצחק כאוהב דבק מאח ולא סר מדבריו ימין ושמאל, וכן נתקרב על ידו לחסידות בריחלב ובצמאון רב שנה דבריו הק' של מוהר"ן זצוק"ל אשר משם שאב עידוד ונוחם ומרגוע לנפשו השוקקה לתקן את העבר ולהתעלות בתשובה שלימה כראוי, וזכה יותר מעשר פעמים לנסוע על ר"ה לעיר "אומן" ברוסייה מקום ציונו הק' של רביז"ל מברסלב, ולא זו בלבד אלא אף גם זכה וזיכה את הרבים בזה שלקה אותו בנסיעתו לאומן עוד חסידים על חשבונו והוצאתו, ושכר למטרה זו קרון מיוחד אשר נתפרסם אח"כ בשם "דער ברסלבר וואגאן" [הקרון הברסלבאי].

ולא הי' קץ לאשרו וגבול לשמחתו על שזכה לשוב למקור מחצבתו ודרכי אבותיו ולחסות בצל כנפי אדמו"ר זצוק"ל ולהנות מאורו הגדול והק', ותמיד הי' רגיל לרקוד לפז ולכרכר בכל עוז והתלהבות ושמחה עצומה תוך נתינת שבח והודאה לאביו שבשמים ששפר חלקו וגורלו להבדילו מן התועים ולא נתנו להיטמע בין העכו"ם והחזירו תחת כנפי השכינה, אבל לפסגת שמחתו ושיא חדותו הגיע בליל שב"ק שאז נחה עליו הרוח והנפש יתירה ונתפרצה ^{אוצר החכמה} השמחה לחוץ בלי מצרים וגבולים, וברוב להט שמחתו יצא במחול ובריקודו הנלהב אחז באיזה כסא ורקד. כי כ"כ אפפה אותו השמחה העצורה בלבו כאש יוקדת עד שלבו נשא את רגליו לרקוד ולהביע עוז שמחתו בכל צורה ואופן שתהי' אפילו עם כסא, ועובדא זאת נתגלה מסיבה זו, כאמור (בראש הסיפור) היתה העיירה לנצ'וב מקום מרפא והבראה, ובין המבקרים היו גם רבנים ואדמו"רים מפורסמים, ואירע שפ"א התאכסן אחד האדמו"רים עם חסידיו בשכינתו של ר' ישראל מאיר, ובהגיע ליל שב"ק ערך כמנהגו ריקודיו העלזים, וזה הפריע מאד לחסידים בעת עריכת השולחן של רבם, ובכן באו לבקשו שלא יעורר רעש ולא יפריע להם, אולם הוא בשלו, ורקד וצוהל בדביקות רבה ואינו שם לב להם, והם דפקו בחזקה על

מסוגו הגרוע של ישראל מאיר הפחח – הפרחה). ולהחזירם למוטב ולהשיבם אל אביהם שבשמים.

קעת נחזור להפרשה המבישה של בנו "לייבל" כאמור לעיל בסיפור החליט לייבל להמיר דתו, ולכן התמסר עצמו לידי הכומרים והוכנס תחת שמירה קפדנית למנזר גדול בעיירה בומבליץ (וואמוועליץ) הסמוכה לנלנצ'וב, ושם ה' סגור ומסוגר אין יוצא ואין בא, חבריו הידועים של לייבל אף שגם הם בעצמם היו ריקים ופוחזים במעלליהם המושחתים מ"מ נדחמו מאוד למשמע אזנם על מעשה הפזיזות של לייבל בהמרת דתו, ולא יכלו לעכל צעדו השפל והמהפיר הזה אשר הנחית עליהם מהלומה קשה במפתיע, מבלי להתייעץ אתם כלל וכלל ואף לגלות להם שמץ דבר מהו דבר המניעו להמפנה החד הזה שעומד לחולל במסכת חייו, אך מה יכלו לעשות לו אחרי אשר נעלם מאתם בפתאומיות כזו שלא השאיר אחריו עקבות שיוכלו למוצאו, עד שנודע להם דבר הימצאו במנזר סגור, וממילא קצרה ידם מלהשיגו.

קעבור חצי שנה לערך להיותו במנזר וכבר עבר כל המבחנים ותהליכי השמד, הלך פעם בחברת כמרים לערוך קניות בשוק, והנה פגשו אותו חבריו ומיד ניגשו אליו מן הצד והוכיחו אותו על פניו וידברו אליו קשות, האם בשביל ללכת אחרי שרירות לבך ולספק תאוותך בנשואי נכרית ר"ל היית צריך להחליף את הכתונת ולהשתמד, מדוע לא ספרת לנו מאשר מתרחש בלבך בנידון זה והיינו באים לעזרך בהתלבטויותיך ובמבוכותיך ומספקים על נקלה תאות לבך ללא צורך באיבוד עשתונותיך עד כדי ניתוק יהדותך וחברותך אתנו? אולם לתמהונם הרב ענה להם בשלילות, שבשבילם הוא אבוד והוא כבר אחר מעשה ההשתמדות וא"א לו לשוב ולחזור אהורנית, ואין להם מה לדבר אתו יותר בזה, וכך נפרד מהם, חבריו נשארו עומדים נדהמים ונכלמים מלייבל המשומד אשר נוכחו לדעת כי דבריהם נפלו על אזניים אטומות והוא עומד במריו ובקשיות ערפו, ובאזון מעל בחברת ידידיו הטובים ביותר,

ופנה להם עורף בצורה מבישה כזאת, אשר גרם להם מפח נפש והכאיב להם מאד, ומזה שוכנעו שאין עוד שום פתח תקוה להוציאו משם ושניתק הקשר בינו ובניהם לנצח ויאבד מתוך הקהל.

ברם אחד שלא איבד אמינותו ותקותו וחיפש עצות ודרכים להפגש עם לייבל המשומד ולהחזירו לחיק המשפחה הי' ר' יצחק ברייטר, אשר מתוך נסיונו העבר אצל אביו ר' ישראל מאיר הבעל תשובה, ראה בעליל שיניעו ועמלו בו לא הי' לריק כלל וכלל, ופעולתו הניבה פירות כמסופר לעיל, ובכך הצלחה רבה זו הפיחה בקרבו זיק של תקוה שגם אצל בנו המשומד יוכל לחולל נפלאות בכוח אמונתו ובטחונו בו ית' הצופה לרשע וחפץ בהצדקו ורוצה בתשובת רשעים וכו' ובחושבו על הצלתו של לייבל הבין שרק חבריו לשעבר יכולים לשמש לו חוט המקשר היחידי לפגישתו עמו.

ואמנם באחד הימים נראה ר' יצחק עם חבריו, והביא בפניהם משאלתו ושאלתו להתראות עם לייבל ושיעמדו לעזרתו שיוכל לבוא במגע אתו, בקשה מוזרה זו עוררה תמהון רב בפני החברים והוקשה להם להבין איזה שיג ושיח יוכל להיות ליהודי מסוגו של ר' יצחק עם משומד כזה אשר ניתק עצמו לגמרי מחיק יהדותו, אולם בהמשך שיחתם עמו נתרשמו ממנו בהכרתם בו כאיש חשוב פיקח ומשכיל ובעל השפעה ושכנוע, ולכן מתוך הערכה והערצה לאישיותו נעתרו לבקשתו בהבטחתם למסור לו מדי פעם אינפורמציה בנוגע לתנועתיו של לייבל, ומהם נודע לו שהוא עזב כבר את המנזר והוא מתהלך כבר באופן חפשי ברחובות העיר.

ויהי היום, וחבריו הודיעו לר' יצחק שלייבל מבקר כמעט בכל יום בגן העיר הגדול אשר בנלנצ'וב ומבלה שם כמה שעות, מובן שלא הי' קץ לשמחתו של ר' יצחק בבשרה מיוחדת זו, ואף שלא ידע מראש כמה יצליח בפגישתו ואין יפול דבר מ"מ נדלק בקרבו זיק של תקוה שאכן יתגשם מטרתו ותשוקתו הנכספת זמן כה רב, ומבלי לחשוב הרבה הלך בצעדים בטוחים לכיוון גן העיר ולאשרו מצא שם את לייבל

יושב על אחד הספסלים, ובלי היסוסים ניגש אליו ושאל בשלומו בסבר פנים יפות ובידידות רבה כאילו לא קרה אתו שום דבר, לייבל זה הוכה בתדהמה גדולה למראה עיניו שיהודי חרדי עם זקן ופיאות כר' יצחק מדבר אליו בנעימות וידידות כזו, ועוד יותר נשתומם מר' יצחק אשר בתור תושב לנצ'וב שיהודייה הם מתי מספר לא ידע כלל שהוא לייבל כבר המיר דתו וניתק כל קשר עם היהודים? ובכן ההופעה והשאלת שלום הפתאומית והידידותית של ר' יצחק שלא התכוון להם כלל לייבל המשומד, עשתה עליו רושם כביר וחוללה בקרבו מהפכה זעירה והחליט גם הוא להשיב שלום לר' יצחק ולהתנהג אתו כאילו לא קרה דבר, וככה נכנסו שניהם בשיחה ממושכת בנושאים ועניינים שונים שיש בהם שפה משותפת, בגמר השיחה הזמין אותו ר' יצחק להפגש שנית למחרת באותו המקום, ולייבל זה מתוך סקרנות מאופקת מה רוצה ממנו בשיחותיו השונות נעתר להזמנתו למרות אי נעימותו והרגשתו המוזרה מהימצאו במחיצתו של יהודי, למחרת נפגשו שוב וגם הפעם נסבה שיחתו הזהירה של ר' יצחק על עניינים שונים וסיפורים מעניינים, בסוף שיחתם העלה שוב ר' יצחק משאלתו על פגישה נוספת, וככה נפגשו כמה פעמים ושוחחו כבר ביתר ידידות והתענינות, ולאט לאט בנועם הליכותיו אתו התחיל ר' יצחק לרכוש את לבו, וכך נוצר ביניהם מין קשר פנימי הדוק, עד שלייבל החל לראות בו איש אמונים חכם ופקח ועשיר בחכמת חיים וכדאי להתיידד אתו כדי ללמוד ממנו הרבה חכמה ותבונה בתהלכות החיים, ובסיבובים כאלו הצליח ר' יצחק לחדור לתוך מפתחי לבו ולפרוט על נימי נפשו עד שנגע בנקודה העדינה של עזיבתו מקור מוצאו ואמונת אבותיו, ואז העלה והעביר על פניו תמונה שחורה וקודרת מהשאול תחתית שהוא מצוי בה כעת, באשר הלך לתצוב בורות נשברים ולהכרית עצמו ממקור החיים הנצחיים, ומה גדול פשעו וחטאתו במרדו ומעלו באלקים חיים, והעול העצום שביצע נגד אבותיו ועם ישראל ואשר חרץ וגזר כליון ואבדון על כל דורותיו, ומה

בצע כי החליף דתו ומכר נפשו ונשמתו להשטן בעד נזיד עדשים למען תענוגי בשר מדומייים הבלי עולם הזה תמורת העונג הנפלא שבעולם הגמול והכולו טוב אשר אין קץ לאושר המקווה בעתיד להנות מזיו השכינה לעולמי עד וכ' ובטוב טעם ודעת החל להסביר לו ר' יצחק מעין אותם הדברים הטובים ששוחח עם אביו בעת פגשו אותו לראשונה לפני שובו ליהדותו, אלא הפעם אצל גנו לייבל הזגיש בפניו עוד יותר באריכות ההבדל העמוק בין קדושת ישראל לעמים במהות ואיכות, ועובדא קיימת זו כי נכרי המתגייר הופך ליהודי לכל דבר, אבל יהודי המשתמד ח"ו יהי מי שיהי אם הוא רק נולד יהודי כבר אינו יכול להפך לנכרי ולהחליף נשמתו היהודית בשום אופן שבעולם ולא יעזור לו שום פעולה להסיר יהדותו ממנו, וכל חוקי התורה והמצוות שקיבלו ישראל מפי הגבורה חלים עליו כל ימי חייו בין לשכר בין לעונש, "כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד הוא", ואין השי"ת רוצה בניתוק הקשר של החוט המשולש הזה, וע"כ ישראל אעפ"י שחטא ישראל הוא, ודרכי התשובה פתוחים לפניו תמיד, והוא ברחמיו ית' פותח יד בתשובה לקבל פושעים וחטאים, ומתשובת הרשעים להנדחים האלה נתגדל ונתקדש שמו הגדול ית' יותר ויותר, וכמובא בליקו"מ בשם הזוה"ק על יתרו, בשעה שאמר "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים" (אחרי שעבד כל מיני ע"ז שבעולם) אז נתעלה ונתייקר שמו של הקב"ה, וכ"ז הוא מגודל רחמנותו ורחינותו ית' על עם סגולתו עם הנבחר מכל העמים כי יעקב בחר לו י"ה, ועל הזכירה הגדולה הזאת שנפל בחלק ה' עמו קבעו חכמינו ז"ל לברך בכל יום ברכת הודאה מיוחדת "שלא עשני גוי" וכן ברכת "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו".

וכן הראה לו ר' יצחק נכוחות שכל צעדו ה' רק מחמת היאוש של אביו ושלו הנובע מחוסר הידיעה וההכרה בכל הדברים הנ"ל ולכן אפס תקותם שכבר אין לו דרך חזרה לשוב לאמונת אבותיו ולבנות בית בישראל, אבל כעת ששמע כבר הפרק וחשוב באמונת

ישראל וכוחה של תשובה, אי"כ כל מעשה השתדלותו בטל ומבוטל כחרס הנשבר והנהו יהודי כמקדם לכל דבר, ובתשובה גמורה נחרטה על כל מעשיו יתעלה למדריגה גבוהה מאד במקום שבעלי תשובה עומדים, ואז מתחיל בחיים חדשים ואין דבר חוצץ ומעכב בידו להקים בית ומשפחה בישראל ולהמשיך שרשרת הזהב עד סוף כל הדורות.

אחרי האמת והדברים האלה שיצאו מלבו הדואג והכואב של ר' יצחק, התחיל לייבל לפקנה עינים ולראות בעליל הטעות המרה והמשגה החמור שעשה בחייו, ושבאמת צדק מאד ר' יצחק בכל דבריו ורק היאוש ואבדון התקוה גרם לו לכ"ז, ובאותה שעה גמלה ההחלטה בלבו שלא ישוב עוד לכסלה ויחזור כבר לאמונת אבותיו, וראשית צעדו יחדול מביקוריו במנזר ויפסוק המגע עם הכמרים ששהה עד כה במחיצתם. והביע זאת בפני ר' יצחק, אמנם הוא מתלבט קשות איך יוכל לצאת ולהנצל מצפניהם של הכמרים אחרי שהוא קשור בהם בכל תהליכי חייו, והם בוודאי לא יוותרו עליו ולא יעזבוהו על נקלה. ובעיא קשה זאת נהייתה בעיני ר' יצחק מכשול רציני בדרכו חזרה של לייבל, ונפל בדעתו לגולל הפרשה הזאת לפני אנשי הקהילה אולי יעמדו הם בעזרתו להצלת נפשו של לייבל, ובשמחה רבה סיפר להם כל המאורע עם לייבל, ואיך הצליח ה' בידו לפגשו ולשכנעו שישוב לחיק היהדות ושימנע עצמו ככל האפשר לבוא במגע עם הכמרים, ועתה זקוקים לטכס עצה איך להוציאו לגמרי מידי הכמרים, — הם בשמעם זאת מפי ר' יצחק הוכו בתמהון גדול ויפג לבם להאמין זאת שלייבל המשומד רוצה שוב להתייחד, אמנם ידעו בר' יצחק שאינו מכזב ולכן טפחו לו על שכמו כגובר ומנצח בפעלו הנשגב של הצלת נפש ישראל משמד, וכמו אצל אביו ר' ישראל מאיר כן הכירו וראו גם עכשיו בר' יצחק איש חסיד ובעל נפש אשר אמונתו ובטחונו ומסירותו לכל דבר שבקדושה שואב ממקור נאמן ספרי מוהר"ן ז"ל מברסלב. אחרי הבשורה המשמחת תלוי ועומד בפניהם השאלה מה יש לעשות בנידון הצלת לייבל.

כשהגיעו ימי הקיץ והעיירה נלנצ'וב נתמלאה גופשים ומבריאים וְכֵאמֹר בראש הסיפור, תקרה ה' שהגיע גם לנלנצ'וב איש עשיר נכבד יהודי בנקאי מעיר פלונסק הרחוקה אשר נמצאת בקצה השני של פולניה, הוא בא בפקודת הרופא להתרפא שם וצוה עליו להאריך את טיפולו הרפואי עד אחרי חג הסוכות עקב מחלתו הממושכת, ונדמין שבימי הסוכות כאשר ישב הגביר הנ"ל בסוכתו של אחד מנכבדי העיירה עם עוד אנשי העירה, נתגלגלה שיחתם מעניניו של לייבל, הם סיפרו לו מה שהתרחש עמו ואיך הצליחו להגיעו מתיי השמד ולהשפיע עליו שיוקר רגליו מבית הכומרים, אבל עיקר דאגתם כעת הוא איך להרחיקו לגמרי מהמקום הזה אשר הוא עלול עוד חלילה ליפול שוב בידם, בגלל קירבתו אליהם, הגביר הנ"ל בשמעו כל זאת אמר להם שהוא מעונין מאד לראות את לייבל, ובכן הזמינו אותו לסוכה, כשראה אותו הגביר מצא חן בעיניו כי הוא הילי יפה תואר וגם פקח, ומיד הציע לו לנסוע איתו לעיר פלונסק, ומבלי להסס בדבר הסכים לייבל להצעתו, ויסעו שניהם לפלונסק אחרי חג הסוכות, ומני אז נשמו לרוחה יהודי לנלנצ'וב מהפרשה הסוערת של לייבל.

ברבות הימים עזב גם ר' יצחק ברייטר את נלנצ'וב ועבר לגור בעיר הבירה ורשא, ונסע איתו יחד גם ר' ישראל מאיר הבעל תשובה עם משפחתו, כי נפשו נקשרה כ"כ בנפש ר' יצחק עד שלא הילי יכול להפרד ממנו ולהיות בלעדו, שם בוורשא נהפך עליו הגלגל כי בעיר גדולה כזו השתנו התנאים לגמרי וממקצועו כפחח לא התפרנס בנקל כי לא הילי ידוע כבעל מקצוע מעולה, ולכן סבל הרבה עניות ודחוקות אולם קיבל היסורים באתבה בידועו שלפי העבר שלו עדיין מתנהג עמו הקב"ה בחסד גדול, [ועי' בליקו"מ סי' קס"ה] שמפרש שם הפסוק "ואהבת לרעך כמוך אני ה' ואהבת לרעך, שתאהב ותקבל הרע והיסורים הבאים עליך ח"ו. כי כמוך, כמו שאתה היינו לפי מעשיך, אני ה', בעל הרחמים עדיין מתנהג עמך ברחמים], ועי' הוכרח ר' יצחק

לצורך פרנסתו להסתובב בחצרות ובבתים
ולבקש שיתנו לו כלים לתקן.

אחרי שנים רבות הוצרך בעל הסיפור
הזה (שה' מתושבי נלנצ'וב) לנסוע לעיר ורשא,
ונזדמן לו שם לפגוש את אחותו של לייבל,
וכמובן שאל אותה לשלמו של לייבל הגר
בפלונסק ומה עלה שם בגורלו, ענתה ואמרה
לו לייבל? הוא היום מחשובי קהלת פלונסק,
והיא סיפרה לו שלייבל השתנה לגמרי, ומזלו
האיר לו פנים ויהי שם איש מצליח ועושה
חיל, והוא כעת אחד מחשובי העיר וגם איש
אמיד ועשיר גדול, וא"א כהיום לבוא אל לייבל
ולדבר אתו בלי הזמנה של כמה ימים מראש,
ואין לך מוסד יהודי בפלונסק שלבייל אינו
מיוצג שם, בקיצור לייבל הוא יהודי חשוב בין
חשובי העיר ומעורב ומעורה בכל עניי הקהילה,
סוף דבר העביר לייבל גם את אביו ומשפחתו
מוורשא לעירו פלונסק, ודאג לכל צרכיהם,
ויכלכל לייבל את אביו ומשפחתו בכבוד גדול.

עוד ישנם אתנו כמה זקנים מחסידי
ברסלב (ומהם גם בעל הסיפור) אשר הכירו
היטב וזוכרים את ישראל מאיר הפחח בפחזותו

ובקלקולו ואח"כ את ר' ישראל מאיר הבעל
תשובה בצדקתו וחסידותו, ויודעים לספר עליו
נפלאות מעבודת הקודש שלו התמימה והפשוטה,
שהי' בעל בכי גדול בעת תפילתו שהתפלל
בחמימות הלב, תמיד הי' מבקש מהשי"ת
שיחזירנה בתשובה שלימה, ויזכה לתקן בחייו את
כל העבר שלו, ובעת הסתובבו בחצרות בעיר ורשא
לבקש כלים לתקון הי' נוהג לצעוק בקול,
רבש"ע וויא בין איך זוכה זיך צי פאררעכטיין
אין צי פערלייטיין (בלה"ק, רבש"ע איך אני
זוכה לתקן ולהשלים את עצמו) והאנשים
חשבו לתומם שהוא צועק שיתנו לו כלים
לתיקון וליבוי, [והודות לגיבור סיפורנו ר'
יצחק ברייטר זכה לאחרית טוב ולנחת יהודי].
בקשר לחזקת אמונתו ובטחונו זכר
עקשנותו וסבלנותו של ר' יצחק כלפי קירובם
של ר' ישראל מאיר ובנו לייבל כדאי לציין
כאן הנאמא"ל (שבת ל"א) מ"ש הג' נכרים
אחרי שנתניירו קפדנותו של שמאי בקשה
לטרודנו מן העולם ענותותו של הלל קירבנו
תחת כנפי השכינה.

המערכת

שירים

08/01/2020nkn

נפשי, נפשי, שפכי לבך בנחל
השקד וכיסופיך יגורו כמעין הנובע
לינה אל תתני לעיניך עד ישפיע עליך, מקור החכמה.

נעימות ומעננים יהיו מנת חלקך אם ייפתח לך אוצר הנחל
ושפע העת עליון עליך יהא נובע
ברכה ורבי-טוב יושפע עליך מהמקור
לשרך ישנא עת תטעמי ממקור החכמה.

אוצר החכמה

לנעי עגמד כומי הוידונים הנשפכים בנחל
קרבי עגמד אל מעין המהרה הנובע
ואל תרעי כשדות זרים אלא במקור
רוצה ה' את יראיו ומאיר להם את מקור החכמה.

הכלים ומניעות מדומים מתרבים עת מתקרבים אל הנחל
כסם מרפא תבלע הכל ואל תיבוש אלא תהא נובע
לרוכים המנסים למשמש את המקור
המקום ירחם לפל תטה מדרך האמת אלא תפנה למקור החכמה.

נכתבים

תשפ"ב/2021/08

בס"ד פניה"ק ירושלים ת"ו אור ליום ה' נר שמיני דחנוכה התשל"ד

החיים והשלום ובטח"ם לידיד נפשי היקר זכוי מאנ"ש דחסידו ברסלב ... הי"ו.

אחדש"ה באהבה רבה. קבלתי האמולים וזראתי מתוך קורת רוח את המכתב הנעים. זה זמן רב שנפסקה בינינו ההתכתבות ועדיין בזכרוני הדבורים הנלהבים שכתבת לי. וכל פעם שעיינתי בהם הם השאירו עלי רושם עמוק והיו נדמה לי כאילו שאני שומע קול של לב נשבר, הכוסע מכין השורות החוצה והרוצה לתאר את המצב הנפשי של אדם שמוכרח עדיין להאבק עם עצמו בכדי להאמין שאמנם התרחש הדבר המופלא שלמרות הנדודים הרבים בגליות שונות של גוף ונפש כאחד עלה בידו להתקשר שוב עם פנימיות נפשו הודות התקרבותו אל הצדיק האמת הרופא נפש הגדול כמעלה הי"ה הלחל לנפש ולקור לחמה מברסלב זצ"ל.

אמרתי איד אוכל לעזור לאדם שמטל לכל הוא זקוק לדברי התחזקות כדי למצוא מרגוע לנפשו. וזכרתי שנמצאים אצלי רשומים של שיחות ששמעתי מפיו המגיד שיעור ב"לקוטי מוהר"י" בשבת אהה"צ, וכמרוצת הזמן הצטבר אוסף יקר מפז ומפנינים של דברי התחזקות והתעוררות המשיבין את נפש האדם כמים קרים על נפש עיפה. וברצוני להנציח אותם כאן על הניר כי דבר בעתו מה טוב.

א) כלל גדול יש בידוני המבוסס על יסוד דרך הנסיונות של דור דורות שאי אפשר לפרוח מכל הצרות והיסורים דהאי עלמא כי אם אל הש"י לבר, כמ"ש בספר תהלים (קל"ט), "אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח, אם אסך שמים שם אתה ואציעה שאול הנך". והכוח העקשנות לא להפרד מהש"י בשום אופן אפילו יעבור עליו מה זה הכוח מוטבע בכל אחד מישראל, כי ראינו כבר שאפילו יהודים כאשר הגיעו לקצה גבול נקודת היהדות ורצו להעבירם על הדם או לפתע התחיל לעורר בהם הניצוץ היהודי שעף בה הי' מונח במצב של תרדמה גמורה והם התקוממו נגד השונה דקדושה בהתלהבות גדולה ופרוח גבורה הערו למות נפשם על קידוש השם מבלי להכנע לסט"א. גם יהודים שעזבו כליל את המחנה דקדושה והתנצרו חזרו אח"כ לחיק היהדות. ולדוגמה נביא הענין בזמן הגאון מוילנא זצ"ל שראה פעם ברחוב משומר שאכל איזה פרי בלי ברכה. הגאון ניגש אליו ושאל אותו, "מדוע אתה אוכל בלי לברך על המאכל?" שאלת הגאון ז"ל נראת תמוה ביותר בעיני המשומר והשיב, "הרי זה שנים רבות שאני מנותק לגמרי מהעם היהודי וחוקי התורה אינם מחייבים אותי כלל". ענה לו הגאון, "דע לך העובדה שעפרת לדת הנוצרי

אין בכוחה כדי לשנות את המציאות שנולדה ביהודי זמנה עליך לקיים כל מצוות התורה ועוד עליך לתת את הדין עבור כל עירוב תשילין שהחמצת לעשות בזה העולם, הרברים הנמרצים של הנאון ז"ל הדרו לעומק לבו של המשומר ובסוף הוא התחרט על מעשיו וחזר אל צור מחצבתו ומן הראוי לדעת שהש"י נשאר אותו האלקים אהרי החטא של האדם כמו שה' לפני זה בלי שום שנוי כי מעשה האדם משפיע אך ורק על האדם עצמו מ"ש בפרשת "האינינו" שחת לו לא בניו מומם בתרגומו חבילו להון ולא לי. מומם של בניו חי ולא מומם בפרש"י. ויש לציין שהתורה קוראת להם בניו אפילו אהרי שהשחיתו, ומטעם זה אסור לאדם להתאושש אפילו בתכלית הירידה וחוב מוטל עליו לקיים תמיד מצוות הש"י כלי להשגתו על העבר והי הטוב בעניני יעשה.

(ב) יש לשאול מדוע כל יום בבקר מברכים את הברכה, "שלא עשני גוי" הרי היה די כשהיו אומרים זאת פעם אחת ולמה יש צורך להזכיר על אותה הברכה כל פעם? והאר"י ז"ל מתרץ זאת כדי שלא יאחו בו נשמה דפ"א בעת השינה, כי יש קליפה הרוצה להכניס באדם בעת השינה כל מיני מחשבות של כפירות כדי להדיחו מהקדושה לכן אומרים כל יום את הברכה, "שלא עשני גוי". להודות להש"י שזכה להנצל מהקליפה הזאת. ומכאן בשם הרי צדוק מלובלין ז"ל כמו שתקנו חז"ל את ק"ש לפני השינה כדי להנצל מהמויקון כמו כי עובר על האדם תקופות כאלה שהם אצלו בבחי' שינה וא"א לו בעתים הללו להתקדם הרבה בעבודת השם ואז העצה היא להתעסק בדברים קטנים שהיונו מעט לימוד ותפלה ולהתחזק באמונה פשוטה והם יהיו לו אז לשמורה מהמויקון שלא יפול לגמרי חי' עד יעבור זמן, ומכאן בספר "שיחות הר"ן" שכל התהוות מעשה בראשית חי' רק בשביל מה שצפה הש"י שיהיו אנשים שיהיו להם יסורים בענין האמונה הקדושה מחמת הבלבולים והכפירות העולים על מחשבתם ר"ל. והם יתגברו כנגד אלה המחשבות ויתחזקו באמונה ורק בשביל זה ברא הש"י את כל מעשה בראשית.

(ג) המע"ד אהב להטיג את הענינים כאילו האדם בעצמו הוא הבעל דבר וכוונתו להפחית ולהכהיל את האדם כדי להחליש את דעתו ולהפילו לתוך יארש, אולם צריכים לדעת שהרע הוא רק בבחי' נספה אלא שלפעמים מתגבר כ"כ עד שיוצאה להעלום את עצם הטוב ועצם קדושת נשמתו של האדם ונחמה להאדם שהוא והרע הם עניו אחד אבל האמת הוא שהרע רק מצד הבחירה וכוחו של האדם להתגבר עליו וכל זה מרומז בהמעשה מאבירת בת מלך בספר "סיפורי מעשיות" של מוהר"ן זצ"ל. שלקחו את הבת מלך ועשו אותה למלכה דפ"א. ומקום שהרע והחומר יהיו מרובה ועבר להטוב מהכפין את הדבר והנשמה הק' תשמש את הגוף והרע ולכן אמרה הבת מלך, "און דא איז דאס אורט וואס איז ניש גומ'". דהיינו וכאן הוא המקום שלא טוב. והענין הזה מרומז גם בהמעשה מכן מלך וה"ש שנתחלפו.

(ד) בענין בלבול המחשבות בני"ל. יש כלל שאין המחשבות מחייבות את האדם כמו שאמרז"ל שאין המחשפה מוציאה מידי הדבור. כי מצד המוח יש הרבה מחשבות סותרות שאינן משקפין את רצונו האמתי של האדם ורק הרמורים של האדם הם שמעידים על מצבו הרוחני הנכון וע"ז אמרו חז"ל דברים שכלב אינם דברים ושופטים תמיד לפי הדיבור היוצא מפי' בספר "ערפי נחל" מ"ש כאשר האדם רוצה לדעת מה עם החלק "עולם הבא" שלו שיבדוק איך שיוצאים הדבורים מפיו כי באופן הסמוי של האדם ניכר מצבו הנפשי. והעצה היעוצה בענין החטירות הנפשיות לא להמת אונן כלל ללחשים של

הבע"ד ולהתעלם לגמרי מהמחשבות הזרות ובלבולי המוחין המתנפלים על האדם ואחרי זמן מה הם מתבטלים מעצמם. ואיתא בליקוטי תנינא סי' נ"א, "שהיצה"ר נוקש באדם בכל פעם ומעוררו למה שמעוררו ואף אם אין האדם שומע לו ופונה עורף ממונו אף על פי כן נוקש בו עוד פעם שני ושלשי רביעי ויותר אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן נגד היצה"ר ואינו פונה אליו כלל אזי היצה"ר מפתלק והולך לז". וקנו של בעל הספר "מגלה עמוקות" בא אליו בתלום והודיע לו שרוצים לכפרו את ה"מגלה עמוקות" עם רוח של משיח של שקר נתן לו העצה כאשר יתחיל להרגיש התעוררות של משיחות ומופתים וכדומה לבל יטה אוזן לזה ולא ישים לב לכל אלה ובראות הרוח שאינו מקבלו ממילא במשך הזמן יסיר מעליו זכבה ונצל ממונו.

ה) קושיות וסתירות רבות מבלבלות את האדם משום שאין בכוחו לתת עליהן את התשובה הנכונה שיכולה לספק ולשבע אותו אבל משנתברר לאדם פשר הדברים שהעיקר לו עד כה מיד נתחפף הכל למוכח מאליו. ונמתיש זאת ע"י הטנין של יוסף הצדיק עם אחיו. התנהגותו של יוסף כלפי אחיו עוררה אצלם מלבד צער רב גם תמיהות גדולה. אלפי אנשים באו למצרים לקנות אוכל ואת כולם קיבל יוסף בשלום ושבו בשלום ורק אתם השבטים במיוחד התעסק והתענין הארון של הארץ. פעם הקשיח את היחס אליהם ופעם אחר דיבר אתם בנימה של התקרבות והמכובת היתה גדולה עד מאד. ולכאורה נדמו השבטים במצרים לעיני כל ההמון עם שנוכחו בהויכוחים בין יוסף ואחיו למסכנים ורוע מול, ובעצם כל מה שהפריד בין הצרה ולבין הישועה היו רק הידיעה הכרורה שהאיש שגרם להם כל העגמת נפש והיסורים לא ה"י אדם אחר כי אם יוסף אחיהם בעצמו. וכרגע ששמעו ממונו את הדיבור, "אני יוסף וכו'" תיכף נקלמו כל הקושיות וסתירות באופן פתאומי פלעומת שבאו וראו את העבר באור האמיתי כי אחר הברור נתגלה האמת שדוקא מפני שהאחים היו קרובים למלכות לבן ה"י צריך לעבור עליהם יותר מעל שאר האנשים בבחי' (עמו"ס) רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם עונותיכם. ומוצא בספרים שלעתיד לבוא הקב"ה יאמר לבנות ישראל, "אני יוסף אחיכם אשר מכתם אתי מצרימה" ואז מיד יתחילו להבין סוד תעלומות הגלות שאיים כל הזמן על שלות נפשם וידעו שכל המארעות של העבר היו מוכרחים לקרות בדיוק עם כל הלבוישים ואופנים כפי שארעו להם כי דרך השלום להתלבש במורה בבחי' (ישעי' ל"ח) הנה לשלום מר לי מר במבואר, בליקוטי מוהר"ן ח"א סי' כ"ו.

ו) המשכת אור הדעת לתוך השפת הגלות נעשה ע"י התורה הקי כי גם בתוקף המחזמה של רעש התאוות הדאי עלמא אפשר לאדם לקבוע לו איזה מקום ולעסוק שם בתורה ותפילה כדי שיהי' לו במקלם ומבצר רוחני נגד כוחות הטומאה הרוצים לפרוץ את גדרו הקדושה ולסחוב את האדם לתוך הורם של כפירות והפקרות. ויש הרבה סגולות בלימוד התורה גם כאשר האדם נמצא במצב לא נוח הן בבחי' רוחנית והן בבחי' גשמית, ואיתא בספר המדות אות, ל"מוד סי' ו', "לימוד התורה אפילו מותנמם הוא טוב". וכפי' ה' מבואר שם, "כל מה שלמד אדם בעוה"ז והי' נמנע אצלו לעמוד על אמותיו כוננת הלימוד בשלימות יובה להבין על אמתתה בעולם הבא".

ז) חז"ל דרשו על הפסוק כשיר השירים, "ודגלו עלי אהבה" א"ת ודגלו אלא ודילוגו אפילו אם קורא לאהרן הרץ ולאברהם רם. ובספר, "אור פני יצחק" מרחיב קצת את הדיבור על נושא זה וצובא מאמר החכם (קהלת י') יקר מוחמה מכווד סבלות מעט וממדרש

עשרה דברים יקרים נבראו בעולם וזו אחת מהן דראוי להעיד ע"ז איד יצויר שיהא לסבלות צד השיבות ומסביר שאנו רואים תמימות התורה שכל מלה תיבה נדרשת לפנים הרבה דהיינו לכל ענין שיתהלך בה המובן כמו שדרשו חז"ל שבעולם לפני אלקים (תהלים כ"א) ישב עולמך כאמרם ו"ל עשה עולמך שנה. והטעם כי התיבות נדרשות בכל אופן שתסבול הקריאה, עוד יותר מזה מצינו שדרשו דרשות רחוקות מאד כמו א"ת וישתכחו אלא וישתכחו וכן א"ת מהונך אלא מהונך והיא מפלאות תמים דעים כמאמר המשורר ה' יתן אומר המבשרות צבא רב ולא מבטי שניתן משמעותה לדרוש בכל עניני קריאה שהתורה סובלת לפני הקורא כהונן אלא אפילו כל המעות נדרשות ג"כ דהיינו כמו שיקרא מי שאינו בקי ומעשה באותיות הדומות ומתחלפות וקרובות בדמיון כמו וישתכחו שיכול לטעות מאן דלא חמים בין כ"ל ל"כ" וכן בין ה"ה ל"ה" אפשר ג"כ ליפול טעות למי שאינו מורגל בצורת האותיות וכל זה נתן הקב"ה מקום לתורה להיות גם הטעותים הללו נדרשות ולא יתחשבו לזרות נמורה. וזה יקר מהכמה סבלות מעט פלומר שהתורה נדרשת גם לפני הסכל שקורא בה בטעות ובחילוף הקריאה שיסבול שם מעותו וכו'. והיינו לפי שטעותו הוא חביב מאד לפני הקב"ה אחר שיצא ממנו בתמימות ובמינות הלב וזה א"ת ורגלו אלא ורגלוננו וכו' וממשיך עפ"י מה דאיתא בגמ' (יומא ל"ט) תנא דבי ר' ישמעאל עכירה מטמטמת לבו של אדם ופרש"י ו"ל מטמטמת אטמטת וסותמת מגל חכמה. הנה זה שלכו סתום ואטום שאין הרברי תורה נכנסים לתוך לבו הוא מעלל חולי נפש ומכ"ש הרמב"ם ו"ל כמו שיש חולי הגוף כך יש חולי הנפש. אך אמרו ו"ל המאור שבה מהזר למוטט היינו שסגולת התורה דהגם שלימדור הוא רק משפה לתוך בדיבור בעלמא עפ"י צפצוף הלשון של תורה מועיל שיחזור למוטט ויהא לבו נפתח בחכמה וזה לא נמצא בשאר ספרי חכמה שע"י הלשון בלבד ישתנה האדם ממהותו ממה שהי' מקודם. וע"ז שפיר אמר ר' הונא (בתובות ק"ג) לשון חכמים מרפא שהלשון לבד מרפא. ואמרו במבילתא אנו ה' רופאיך אמר הקב"ה לְבִישָׁה אמור לישראל תורה שנתתי לכם רפואה היא לכם. וכן איתא במדרש תנחומא שלא כמדת כ"י מדת הקב"ה. מדת בשר ודם נתן סם לחבירו ופה לזה וקשה לזה. אבל הקב"ה נתן תורה לישראל והוא סם חיים לכל גופם שנאמר ולכל בשרו מרפא. ועוד מוסיף שם על מ"ש רבינו הריב"ש ו"ל בתשובתו (סו' סו') בזה"ל מעלת תורתנו הקדושה לכלול בדיבור אחד דברים הרבה בין במצוות ובין בסיפורים וכו' ע"ש. והנה לכאורה בלתי מובן מה מעליותא שנכלל בדיבור אחד דברים הרבה, ומה ה' המקרא חסר שכל דבר מהע' פנים שבתורה ה' נכתב בפני עצמו ולא נכלל אחד בשני כמו שאר ספרי חכמה. אבל כאשר נשכיל לדעת נראה דמה שנכלל בדיבור אחד דברים הרבה הוא אחת מפלאות תורה"ק והיא מעלה גדולה בדרך לימוד התורה. דאם נכתב כל דבר מפורש בפני עצמו ה' אחד לומד במקום זה והשני במקום אחר כי אין אחד דומה לחבירו בהשגת שכלו. והמקום בתורה שהי' ראוי לזה לא ה' ראוי לזה. ובאשר רמזו הש"י ה' בנתנית התורה שכל ישראל ילמדו בכל התורה, והוא כעין דאיתא במדרש רבה (פרשת תצא) מה עשה הקב"ה שלא גילה לפריות מתן שפרה של כל מצוה כדי שיעשו כל המצוות לכן נכתבה התורה בהכמה נפלאה שבכל מקום בתורה שמה שילמד זה ילמד גם אחר רק כל אחד לומר לפי השגתו והיא כדאיתא בגמ' (עירובין נ"י) כיצד פיר משנה נכנס אהרן ושנה לו משה פרקו ונכנסו בניו וכו' נכנסו זקנים וכו' נכנסו כל העם ושנה להם פרקו. וכתב רש"י ו"ל ושנה להם פרקן אותו פרק ששנה לאהרן. והנה אהרן ובניו וזקנים וכל העם בודאי לא היו דומים זה לזה ואחד ה' גדול מחבירו ועפ"י מצינו שאותו פרק ששנה אהרן שנו כל העם וזה לא נמצא באמת בשאר ספרי חכמה שבעולם שהחכמים והכלתי חכמים ילמדו בספר אחד ובמקום אחד ושפיר כתב רבינו הריב"ש ו"ל מעלת תורה"ק וכו' שזה מעלה גדולה שנכלל בתה"ק בדיבור אחד דברים הרבה והו' לפי ע"ד הפ"י מה

דאיתא במשנה רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה היינו מה שבכל דיבור נכלל דברים הרבה כנ"ל.

ח) האדם בתור בעל בחירה ומטבע הדברים נוטה לחכמות היצוניות ונמשך אחריהן בגלל גודל כוח הפתוי שיש בחכמות הטבע עבוד האדם שנוגד עם השכל הטבעי שקשה מאד להשתחרר ממנו. וסיבה נוספת להשק הלימוד של החכמות הנ"ל כי מקור החכמות הללו נמצא בזה העולם ומישים כך השבעתן בה גדולה לעומת חכמת התורה הק' ששורשה למעלה בגובהו מרומים וניתנה לאדם בבחי' נעשה ונשמע דהיינו קודם אמונה ואחר כך הכנה. ומבואר בליקוטי קמא סי' קכ"ג, "וישראל בעת קבלת התורה היו להם חכמות גדולות כי אז היו עובדי ע"ז שבמיוחדם שריו טעותם ע"פ חכמות וחקירות גדולות כידוע. ולולי שהיו ישראל משליפין מעצמן החכמות לא היו מקבלים התורה. כי היו יכולים לפגור בכל ח"ו ולא היו מועיל להם כל מה שעשה משה רבינו עמום ואפילו כל האותות והמופתים הנוראים שעשה לעיניהם לא היו מועיל להם. אך ישראל עם קדוש ראו האמת והשליכו החכמות והאמינו בה' ובמשה עמו וע"ז קבלו התורה. והיינו שתרגם אינקלם (דברים ל"ב) עם נבל ולא חכם עמא דקבילו אורייתא ולא הכינו כי עיקר קבלת התורה הי' ע"י ולא הכינו היינו ע"י שהשליכו מאתם כל החכמות הנ"ל.

ט) שמירת הדעת דקדושה לכל יופנע ע"י החכמות ותאוות עולם הזה הוא ע"י יישוב הדעת דהיינו ליישב עצמו היטב לשם מה נברא האדם ומה לעשות בזה העולם כדי שיהי' ראוי שנברא. ואין מגזימים כלל בשקובעים העובדה שבשום פרי דקדושה מרבים לדבר בה רב אודות התכלית האמתי של הבריאה כמו בספרי מוהר"ן זצ"ל. וכל פעם מסבירים שם למעיון בשבעה משיבו טעם מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העוה"ז. והעיקר להשתדל ליישב עצמו היטב כדי שיוכל ע"י להתקרב אל השי"י. כדאי להזכיר שתי אמרות מרשימות מרביז"ל ותלמידו מוהר"ן ז"ל בענין התכלית. ענה ואמר רביז"ל "הנה הכל אומרים שיש עוה"ז ועוה"ב והנה עוה"ב אנו מאמינים שיש עוה"ב. אפשר שיש גם עוה"ז ג"כ באיזה עולם כי בכאן נראה שהוא הנהיגם כי כולם מלאים יסורים גדולים תמיד ואמר שאין נמצא שום עוה"ז כלל". אחרי שיתח ארוכה עם אנ"ש אודות התכלית אמר מוהר"ן ז"ל את המסקנה: "די וועלט איז נישט אין מען קען ניט בעקומען תורה ועבודה אזי יא אין מען קען דאס יא בעקומען". דהיינו העולם הוא הכל ואפשר ואין אהיות באדם, תורה ועבודה היא דבר שיש בה ממש ואפשר להשיגו.

י) שאלו פעם לאחר מנדולי הדור איזה מונות הוא מכוון בזמן ק"ש. ענה ואמר "בעת ק"ש אני מתכוון שהשי"י מלא כל הארץ כבודו ואז אני שואל את עצמי והיכן אתה נמצא בזה העולם". כי האדם בתוך הרדיפה אחרי התענוגים המדומים דהאי עלמא יכול בנקל ליפול פטעות ולחשוב שהעולם הזה הוא רשות מפני עצמו. וכל מגמתו של האדם בזה העולם צריך להיות לנצל כל התאוות שבביל עבודת השי"י שיהיו מוכפפת לקדושתו. מוכא בספר המדות אות הרדורום סי' כ"י "התאוות מלוכש בהם חסד השי"י. ואת המארז"ל "דע מה למעלה מנר" מברשי"י שכל המדות ותאוות שבאדם יש להם שורש למעלה וכל עבודתו של האדם להעלות מדותיו הגשמיות לשורשן דהיינו להפוך את האהבה הנפולה לאהבת השי"י וכ"כ היראה הנפולה ליראת השי"י. והנאות שבאדם לשמש בה עבודת השי"י כ"ש (ר"ה ב' י"ז) ויגבה לבו ברבני ה'.

(יא) ע"י תענוגי עולם הזה יכול האדם להפסיד הרבה מתענוגי עוה"ב כפי שמסופר במסכת תענית על רבי הנינא בן דוסא שקיבל רגל של זהב מן השמים ומיהר להחזירו כדי לא לגרוע מהשכר עוה"ב שלו. פעם הלך הרבי מקוצק ז"ל בדרך ועל ידו עברה מרכבה וכתובו ישב גביר יהודי שהכיר את הרבי מקוצק. הגביר צוה לעצור את המרכבה וביקש מהרבי מקוצק ז"ל לעלות ולנסוע אתו ביחד. באמצע הדרך תוך כדי שיחה שאל הרבי מקוצק את הגביר שהיו אפיקורס ידוע, איפוא נמצא העוה"ז שלך? שאלת הרבי מקוצק באת כהפתעה גמורה עבור הגביר וענה לו בתמיהות רבה, הרי אתם רואים בעליל את התענוגי עולם הזה שלי שאין לי צורך ללכת ברגל ולהתאמץ. אני יכול להרשות לעצמי לנסוע במרכבת כאר עם משרתים. השיב לו הרבי מקוצק ז"ל, אבל זהו העוה"ב שלך ואני שאלתי אותך איפוא נמצא העוה"ז שלך? מובא כאשר האדם זוכה וחיי העוה"ז שלו נמשכים מהקדושה אזי אין מנרעין לו את השכר העוה"ב בגלל המעט תענוג עוה"ז שיש לאדם כי דבר מצד הקדושה אין לו חסרון ואינו גורם נזק אמנם אם לא זכה אזי משלמין לו בעוה"ז קצת זכות מצדו כדי לטורדו עי"ז לגמרי ח"ו ואם כך מה שקרא הגביר הנ"ל עוה"ז זה הי' כבר השכר עוה"ב שלו ולכן שאלתו של הרבי מקוצק, היכן נמצא העולם הזה שלך? היתה במקומו ומוצדת. משא"כ אצל הצדיקים כי המעט העוה"ז שלהם הוא כאמת שכר עוה"ז ושכרם האמתי שמור להם עדיין לעתיד בלי שום פגם והפסד.

מחבר התוספת

(יב) מי שרוצה להנות מתאוות עוה"ז כמו שהן לא יכול לקבל מהן כי אם חרפות וכזיונות כמ"ש חרפה שברה לבי (תהלים ס"ט) וסופן של כל התאוות הן בליון ואכזרן ובספר, "שיחות הר"ן" סי' ו' מ"ש, "היצה"ר דומה כמו מי שהולך ורץ בין כנ"א וידו סגורה. ואין אדם יודע מה בתוכה. והוא מרמה בני אדם ושואל לכל אחד מה אני אוהו. ולכל אחד נדמה כאלו הוא אוהו מה שהוא מתאוה. וע"כ הכל רצין אחריו כי כ"א סובר שיש בידו מה שהוא הפך ואח"כ הוא פותח את ידו ואין בה כלום. כמו בן ממש היצה"ר שהוא מרמה כל העולם".

(יג) כתיב בראתי יצה"ר בראתי תורה תכלין. לכאורה יש כאן לתמוה על הבטוי "בראתי תורה תכלין". והיו צריכים לומר בראתי יצה"ר בראתי תורה המבטלת את היצה"ר. ואך מתאים כאן הלשון תכלין הלא תכלין הוא דבר שממזיק את האוכל ומגביר את התאבון וכאשר אומרים תורה תכלין נמצא כאילו התורה מסייעת עוד לשאיפת היצה"ר? אולם הביאור הוא כך. האדם נברא עם הרגשים נפלאים של אהבה זיראה זכו ופאשר האדם נמצא תחת השפעתו הנפסדת של היצה"ר והוא משתלט על הרגשים הללו ומחפכם לתאוות נרודות המוליכות לבזיון סרחון ואכזרן. אבל התורה הקי לא זו בלבד שאינה מבטלת את הרגשים הטבעיים שבאדם אלא מטה ומעלה אותם אל הטוב והנצחיות ועי"ז האדם הבורך נעשה מרכבה דקדושה עם האהבות והיראות הקדושות וממליך את השי"ת על הרברים הגשמיים. וזהו פירוש בראתי יצה"ר בראתי תורה תכלין שפכות התורה אפשר להוציא את הרע מהיצר כדי שישאר רק היצר הטוב שבכל דבר. מובא בספרים שהתאוות הבחמיות יכולות להתגבר על האדם רק בשמחתו ריק מהכמה דקדושה. גם מובא שהאיש הישראלי הוא מסטרא התענוג ובגלל זה עליו להשתדל ביותר לניוק מהחיות דקדושה לכל יפול ח"ו כאין סומך אל תהום התאוות כי זה לעומת זה עשה אלקים. האדם נברא כדי לעמוד כנסיונות דהאי עלמא ולנצח במלחמה נגד היצה"ר. והעיקר שמהזיק כאן מעמד בכל כוחו מבלי לעזוב את המהבה דקדושה אפילו כשיעבור עליו מה, וזה עיקר התענוג של השי"י

כאשר האיש הישראלי קשור אליו גם בתוך התאוות והזרירות וממליך אותו ית' דוקא שם במקומות הרחוקים מהקדושה ומאמין שגם בתכלית הירידה יכול הש"י להוציא מכל הצרות.

יד) מי שיש לו אמונה הוא כמו בפיט אביו על אף שנמצא בתוקף הגלות ומבואר בלקושי קמא סי' ז' שעיקר הגלות אינו אלא בגלל חסרון האמונה גם מ"ש שכל הגלות מכוונת משם מצרים ע"ש שהם מצירים לישראל. וכל מה שעבר על כלל ישראל במצרים עובר על כל אחד מישראל במשך חייו. ולכן מזכירים בכל יום את יציאת מצרים כדי שהאדם יאמין שהש"י יכול להוציא מהגלות הפרטי שלו כל אחד לפי ענינו ובחינתו כמו שהי' בכללות עם כל ישראל. והבעש"ט הקי' מפרש את התפלה „שתרחמני עוד בגלותי לגאלינו" דהיינו שהש"י ירחם על האדם ויגאל אותו מכל הצרות גם בשנמצא עדיין בגלות. כי הגאולה הכללית לא יתכן אלא באופן כזה שכל אחד לחוד נגאל תחילה מהגלות הפרטי שלו כי כל פרט הוא חלק בלתי נפרד מהכלל ואם כן גאולת הכלל פירושו גאולת כל הפרטים. והר"ר נחמן מטולטשין ז"ל אמר על מה שכתוב ששואלים את האדם אחרי הסתלקותו „צופית לישועה" פירושו אם האדם הי' מצפה גם לישועות הפרטיות שהי' זקוק להן בחייו יום יום והי' מאמין שהש"י הי' יכול להשיענו בעודנו בגלות. ועיקר הגלות נקראת כאשר האדם לא נמצא על מקומו הנכון ומתהלך נע ונד בראי עלמא בדרבני שטות והבל וכל זה משום שנבצר מהאדם המבולבל לחזור אל המנוחה והנחלה הנפשית. יש הרבה רחוקים שבאמצע הדרך נתקעו בטיט היון של חסדי דהאי עלמא והיו מוכנים לחזור אל הקדושה בתנאי שיוכלו לגמור את המלחמה נגד היצחק' ביום אחד ואח"כ לשבת במנוחה. מלבד זה הם גם חוששים שאין תועלת לתשובה שלהם כי איך שלא יהי' תמיד ישאר איזה כתב ורשם מהעבר. אבל האמת אינו כך. כי התשובה היא אחד מהדברים שנבראו קודם הבריאה כמוכא ולכן יש לה הכוח להעלות את הענינים של אחרי הבריאה אל בחי' קודם הבריאה. ואיתא בספר „תנא רבי אליהו" כאשר האדם עושה תשובה כראוי הוא חביב אצל הקב"ה כאילו לא הי' חוטא מעולם. ומוכא בשם הרבי צדוק מלובלין ז"ל שהתשובה יש לה אותו הכוח כמו להתרת נדרים ע"י הכם שעוקר את הנדר מעיקרא כאילו לא הי' נדר בכלל כמו כן פעולת התשובה היא כאילו לא הי' חוטא מימיו. ועפ"י אפשר ניתן להבין מאדו"ל עה"פ „גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכח" (ישעי') אמרה בנסת ישראל לפני הקב"ה אם אין שכחה לפני כסא כבודך שמוא לא תשכחני מעשה עגל אמר לה גם אלה תשכחנה היינו שתשכח מעשה עגל שאמרו אלה אלקוד ישראל. משיבה בנסת ישראל וא"כ שמוא תשכחני מעמד הר סיני אמר לה ואני לא אשכחך שלא אשכחך לך מעמד הר סיני שפתחתי באנכי. וצריך ביאור עכ"ה סוף כל סוף איך שייך שכחה לפני כסא כבודך שישכח מעשה עגל ועפ"י מוכן היטב שפעולת התשובה היא תיקון נפלא כזה שנעקר החטא למפרע והוי כאילו לא הי' חוטא מעולם וא"כ לפי זה שייך שכחת מעשה עגל בחי' שכחה לפני כמאמר מהיתי בעב משעוד וגו'.

טו) רוב ימי אדם עוברים בבחי' ירידה וחושך כמבואר בספרי מוהר"ן זצ"ל. ועיקר עבודתו של האיש הישראלי בזה העולם לא לעזוב את מקומו גם בתכלית הירידה ולהחזיק מעמד עד שיהפוך את השלא כסדר דהאי עלמא לבחי' כסדר. ואיתא כמסת' שבת מהגוי שבא להתנייר לשמאי ולהלל. כאשר בא לפני שמאי א"ל גיירני ע"מ שתלמדני כל התורה כולה בשאני עומד על רגל אחת דחפו באמת הבנין שבודו. דהיינו הגוי רצה להתנייר באופן כזה שהי' יכול לחיות תמיד כבודת השוה בלי שום שינויים נפשיים בבחי' על רגל אחת לכן דחפו שמאי באמת הבנין כלומר שבנין העולם אינו כך כי העולם הזה הוא בבחי' שלא

כסדר עם הרבה שינויים בבחי' עליות וירידות וכאשר בא אל הלל באותה טענה אמר לי דעלך בני לחברך לא תעבוד דהיינו ישראל ערבים זה לזה ומצווים לנשוא בעול הכרים ולדאוג לתקון שלהם וע"י שלוחמים את מלחמת היצר מודי יום ביומו ע"י עושים גם טובה לאחרים כי מי שעוסק בתשובה יש בכוחו להעלות גם את חלקי הקדושה של אחרים שנפלו לתוך הקליפות כמ"ש (יומא) יחיד שעשה תשובה מותרין לו ולכל העולם. מובא בספרים שהויכוח בין יוסף ובין יעקב אע"ה בעת שרצה לברך את אפרים ומנשה היו גם על ענין הנ"ל. כי כאשר ראה יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו וגו' ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הכבוד דהיינו מנשה שהוא לשון שכחה כי גשני אלקים את כל עמליו. כי יוסף היו סבור שאי אפשר לעסוק בעבודת השי' רק כאשר האדם יכול לשכוח מקודם את כל הצער ועמל דהוא עלמא ולעבוד את השי' מתוך הרחבת הדעת ומוחיו דגדלות. גם יעקב חשב פעם שאפשר להיות הבוק בהשי' בזה העולם מתוך מנוחה ושלחה כ"ש וישב יעקב בארץ מגורי אביו ופרשי' ביקש יעקב לישב בשלחה עד שקפצה עליו הגזז של יוסף ואז הכין שרצון הכורא ית' הוא לעבוד את השי' באמונה ובסחון גם כאשר החושך מקיף את האדם מכל צד ואז דיוקא להיות מקושר אל השי' בלי להרהר אחר מודותיו ית' ולקבל את היסורים באהבה ולכן הקדים יעקב אע"ה את אפרים לפני מנשה ואפרים קרא כי הפרני אלקים בארץ עניו דהיינו לחפש תמיד את ההרחבות גם בתוך הצער בבחי' כצר הרחבת לי וזאת תשאר הדרך עד ביאת הנואל שיב"ב להרבות בתורה ומצוות אפילו בתוקף חשבת הגלות ומתוד עניות, צער ורדיפות שהיא בבחי' בארץ עניו ובאופן כזה ימשיכו ישראל כל הכרכות והשפעות מלמעלה בבחי' כך יברך ישראל לאמר ישמר אלקים באפרים ובמנשה וישם את אפרים לפני מנשה. והכעש"ט הק' פירש את מארז"ל "העולם נברא בהא" דהיינו בחיי עולם הזה יש חמש תופעות חוזרות א' יש צער בעולם. ב' האדם מקבל את הצער באהבה. ג' האדם מתפלל להשי' שיסור ממנו את הצער. ד' השי' שומע התפלה ולוקח מהאדם את הצער. ה' האדם נותן הודאה להשי' על שלקה ממנו את הצער.

טז) הרבה בירורים, צירופים ונסיונות מוכרחים לעבוד על האדם עד שיוכל להקנות לעצמו את המעמד של תושב קדושה. כי גם כאשר האדם עוסק כבר בעבודת השם יכול להיות שנדרמה לו שאין שום תועלת סוגיעותו בעבודתו ית' וכאילו הכל לריק היו כמובא בתנחומא בראשית מעשה ברו' אבחו כשהי' מסתלק מן העולם הראה לו הקב"ה שלש עשרה נהרי אפרסמון התחיל לומר בשעת מיתה לתלמידיו אשריכם עוסקי התורה אמרו לו רבינו מה ראת אמר להם י"ג נהרי אפרסמון נתן לי הקב"ה בשכר תורתו ואני אמרתי לריק יגעתי לתרו והבל כתי כליתי אכן משפטי את ה' והעולתי אלקי וכספר שיחות הר"ן סי' רמ"ד כתוב "שמעתי מאחד מתשובי אנשים איש כשר וירא שמים ועובד את ה' באמת שאמר לו רבינו"ל שיש בני אדם טוברי ה' שאין השי' מראה להם מה שפעלו כל ימי חייהם רק אחר מותם בעיה"ב אז יראו מה שפעלו. והבנתי שרבינו"ל אמר לו דבר זה לענין התחזקות לבלי יפול בעבודתו מה שכבר עסק בעבודת השם ועדיין אינו רואה בעצמו שום פעולה וכי' פעם בעלית הנשמה נכנס הכעש"ט הק' לנו ערן וראה שם נשמות שהכירם מזה העולם הנשמי וסיפר אח"כ שלא היו מאמין בשום אופן שיפגוש אותן בגן עדן. כי אין אנו יודעים מה שמתרחש בתוך פנימיות נפשו של האיש הישראלי ורק הבוחן לככות לבדו יודע המעגעים העמוקים וההשתקקות הנסתרות שבלב האדם ועד היכן הן מגיעין. ואינא בספרים שהארם לא יכול להרגיש כל כך את שמחת עשית המצוות כי תיכף אחרי קיום המצוה לוקחים את ההארה הרוחנית שבמצוה וגונזין אותה למעלה לטובת האדם כדי שלא

יאבד את השכר הנצחי של המצוה בגלל קלקול מעשיו בזה העולם, והענין הזה מרומז במאמר¹ ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא.

(ז) מובא בשם הרמח"ל על הפסוק „שמחנו כימות ענותנו שנות ראינו רעה“ שהענין לא יכול לראות והאיזון לא יכול לשמוע והלב לא יכול להבין מה שהקב"ה מכין עבור ישראל בעת הגלות ואיזה ישועה גדולה תצמח דיוקא מהעניינים והצער שסבלו בעת ההסתרה ולאירו² שכר גדול יזכה האדם כאשר יחזיק מעמד בזמן הזה ומתחזק בעבודת הש"י בלי לתת לבע"ד להשתלט על הרצינות דקדושה. וזהו עיקר הנחת דוח להש"י כאשר האדם ממליך אותו ית' גם במקומות הרחוקים ביותר ושם דיוקא הוא מוכן להיות קשור אליו ית' עם כל ההסתרות והפגמים בלי להתיאש כי כל אדם הוא ענין אחר לגמרי ובוהו המקום שהוא עומד אף אחד לא יכול להגיע לשם כי אם הוא לבד ומושום כך מוטל עליו החוב לעסוק במקום ההוא בתיקונים השייכים למקום שנתגלגל לשם ועי"ז הוא עושה טובה גדולה גם לשאר בני אדם. וזה ידוע שהאדם כלול מכל העולמות וכשהוא נמצא במקומות הנמוכים ביותר ומודיע שגם לשם מגיע השגחתו ית' ומתעורר שם לתשובה אזי הוא גורם התעוררות גדול בכל העולמות כולם ואיתא בלקטני הלכות „כי אפילו אם האדם הוא כמו שהוא תיכף כשמודיעו לו היטב כי גם שם במקומו נמצא ג"כ השי"ת כי גם בתוך הרוח שמות בעצמו יש ניצוצות דקדושה כי גם שם יש היות אלקותו ית' וזה בחי' השוכן אתם בתוך טובאתם עי"ז בעצמו נתבטל הרוח שמות כי עיקר קיום הרוח שמות הוא מהסתרת אלקותו ית' אבל תיכף משנתגלה אלקותו ית' גם שם אזי מביילא נתבטל הרוח שמות³ והעיקר הוא לא להתיאש לעולם כי אין שום יאוש בעולם כלל הודיע לנו רביז"ל. ומובא בשם הבעש"ט הק' ששמע בת קול שאיבד את החלק עולם הבא שלו ואז הוא החליט לעבוד את הש"י בלי שכר עוה"ב. וכל אחד נמצא פעם במוצב בזה שנדרמה לו שאיבד את החלק עוה"ב שלו ואז הוא צריך לקיים את מאמרז"ל כל מה שאומר לך בעל הבית עשה חוץ מצא כי הכל מן השמים כדי לנסותו אם האדם יכול לשבור את הנסיון הזה ולעבוד את הש"י בלי שום תועלת עצמו ולהיות בעברים המושמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס ועי"ז דיוקא הוא יכול להגיע אל הטוב האמתי והמקוה. רביז"ל אמר פעם „בשתאמין שיכולים לקלקל תאמין גם שיכולים לתקן“ ובספר „שיחות הר"ן סי' ש"ב מ"ט, פ"א עמדתו לפניו והוא ז"ל ה"י מונח על מנתו ונזרקו דיבורים אלו מתוך פיו הק' ואמר בזה הלשון „דער עיקר איז מבטן שאול שועתי“.

(ח) לפי התחלקות התפלה לעולמות עפ"י חכמת הקבלה נמצאת תפלת השמונה עשרה בעולם האצילות ושם דיוקא מתפלל האדם על פרנסה ורפואה וכדומה וזרומז בזה שרצונו ית' הוא שממשיכים השגחתו ית' גם על העניינים הנשמיים בתוקף העשי' ומכריזים שם שמלא כל הארץ כבודו. ואיתא בספר „חובת הלבבות“ אפילו כאשר האדם רבוק בהש"י כמו מלאך שבוטח אליו מתוך התלהבות גדולה ובאחבה זכה אעפ"כ העבודה הזו אינה חשובה כ"כ אצלו ית' כמו עבודת האדם המקרב את הרחוקים אל הקדושה. ובכלל זה נמצא גם ההתקרבות עצמו אל הקדושה בבחי' קרבה אל נפשו גאלה.

(ט) מובאר בליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' י"ב „בשארם נופל ח"ו למקומות המנוונים ונופל לפסיקות והרחורים וכלפולים גדולים ואזי מתחיל להסתכל ע"ע ורואה שהוא רחוק מאד מכבודו ית' ושואל ומבקש אי' מקום כבודו מאחר שרואה בעצמו שרחוק מכבודו ית' מאחר שנפל למקומות זכאלו ר"ל זהו עיקר תיקונו ועליותו בבחי' ירדה תכלית העלי'

כמוכא בספרים// וכל אחד לעומת חברו הוא ענין אחר לגמרי כי כל אחד מייצג חלק אחר מהשכינה ומוכל אחר השיי מקבל תענוג ונחת רוח מיוחד לפי ענינו ובחינתו מה שאינו יכול לקבל מאדם אחר כי כל אחד הוא ענין בפני עצמו. ועיקר לא להתרחק מהשיי ולהשתדל להפש בכל מיני עבודות ותהבולות להחזיק מעמד עד שירחמו עליו מן השמים.

(ב) בעצם האיש הישראלי אינו זקוק כ"כ להתחזקות כי כבר כאשר מוכיחים לו את השיבות ומעלתו דהיינו שהוא בא ממקום גבוה מאד מתחת כסא הכבוד ומצד הטוב שבו אין לו שום שייכות עם המקומות הממונפים שנדרר לשם בעטיו של פתווי ופגעיו הזמן. וכאשר המציאות הזאת מתחילה לחדור ללבו של האיש הישראלי תיכף הוא מתחזק ומתעורר כדי להתקרב אל השיי מתוך געגועים והתלהבות גדולה. ובהקשר זה כדאי להביא כאן סיפור מענין ששמעתי גם מהמגיד שיעור. אחד מאוהדי חסידו ברסלב סיפר לו שפעם ניגש אליו יריד ושאל אותו אם הוא מוכונן לראות פומר יהודי. ועל אף שהדבר נשמע כתרתי דסתרו בכל זאת גבר הסקרנות על הספקות והוא הסכים להצעתו של היריד. ושניהם הגיעו אל אחד מרחבתי פנסת של העיר וכאשר נכנסו לבית הכנסת הצביע היהודי על זקן בעל זקן ופאות שישם ע"י שלהן ולומר באיזה בספר. לרגע קט עמד האיש דום וחשב היתכן כזאת שלוקחים יהודי כשר ומדויקים בו השם, "כומר יהודי" אולם כאשר נכנס אתו האיש לשיחת ברור ה"י יכול להוכיח שהמינוי המוזר אמנם עמד במבחן ההשואה והיהודי סיפר לו שנולד ברוסי' ובזמן שלטון הצאר לקחו אותו לשיירות צבאי בעודו בגיל צעיר מאד ובמרוצת הזמן השתדלו להעבירו אל האמונה הנוצרית וככה התגלגל למזרז ושמה קיבל את הלימודים וההכנה כדי להיות כומר. פעם בשה"י מבחן בהשכלה כללית ישבה ועדה של כומרים וכיניהם כומר זקן. וכאשר הגיע התור שלו — כך המשיך היהודי לספר — הוא ענה בחריפות ובכשרון רב על כל השאלות שהפנו אליו עד שהכומר הזקן לא ה"י יכול להתאפק מהתפעלות ומפיו נפלט המשפט, "רק מוח של יהודי מסוגל לענות בצלילות ובדייקנות כזו על כל השאלות". וברגע ששמע את המלה, "יהודי" הרגיש שהתחוללה בקרבו מהפכה נפשית וכל פעם המרידה אותו השאלה אולי אני באמת ממוצא יהודי ואיך הגעתי לכאן? המחשבות הללו לא נתנו לו מנוחה ולא ה"י יכול כבר להשתחרר מוחו עד שהחליט לחקור ולדרוש את הדבר וברחמי השיי הצליח לפרר שאמנם נולד מהורים יהודיים ובהזדמנות נאותה פרח מהמזרז וחזר אל חיק היהדות. העיקר הוא הגמר כמו שהעולם אומרים כאשר הסוף טוב הכל טוב. ומרגלא פזומייהו דוקני אנ"ש אחרי קריאה בספר מקי, "מיפודי מעשיות" של מזהר"ן וצ"ל מברסלב, "דער עיקר דארף יעדער איינער זעהן אז זיין אייגעני מעשה זאל זיך אויס פירען שוין". דהיינו כל אחד צריך להשתדל שהסיפור החיים שלו יכול להגמר בפי טוב ואז אפילו המעוקות והמשברים שבאמצע המעשה גם הם מצטרפים לגולת הבוררת של גמר הסיפור.

(ג) כל החיים של האדם הם הסנה גדולה אחת ליום האחרון שלו. וכדי לסיים בזה העולם את תפקידו בהצלחה צריך האדם להיות מוכן לשאת על שכמו את עול מלכות שמים כמו שארז"ל לעולם ישים אדם א"ש כשור לעול וכחמור למשאוי. ומבואר בליקוטי הלכות של מהר"ש"ל לעולם ישים אדם א"ש כי זה עיקר המעלה של האדם הפעל בחירה מהמת שיש לו חומר מנוגש בזה שהוא בחי' המור ממש תפלות הסכילות ואעפ"כ בכח קדושת נשמתו יש לו כח להפוך ולהפנים בחי' החמור שהוא נשמות החומר אל קדושת התורה שיהי' משועבד אל התורה ואל עבודת השיי בחמור למשאוי וזה בחי' יששכר חמור גרם// מלחמת היצר פירושה מלחמת החיים. כי הפע"ד על אף הצלחותיו המרובות בהכניעו את האדם הוא אינו מוכן להתאפק כלל עם הנצחונות של העבר אלא כל פעם שוב ושוב הוא רודף אחרי

האדם בלי הרף כדי ללכוד אותו מחדש ברשתו וכל זה נמשך עד זיכולא דבתראיתא. והבע"ר שונא לא רק את נפשו של האדם אלא גם את גופו. ותכניסו של הבע"ר לדרת ולפתות לעלות ולקטרג בדרו"ל. ובה העולם הבע"ר משהד את האדם ע"י מתיקות התאוות. וכמו בכל הענינים גם כאן יפה הכלל של זה לעומת זה עשה אלקים ואיתא בספרים שהקב"ה אמר לישראל כל זמן שאתם נמצאים בזה העולם תוכלו לשחד אותי בתורה ומצוות כי שם בעולם האמת אני לא מוותר לכם כ"ש אשר לא ישא מניב. ולא יקח שוחד.

כב) טוב לאדם לדעת שהרע מצד עצמו אין לו שום כח השפעה על האדם ורק בגלל הלבזושים שלו דהיינו ההמוניות שוא של הבע"ר יש ביכולתו להכשיל את האדם. כי האדם נתפס למראה עיניו כ"ש (שמואל א' ט"ז) "כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב". ובספר המדות אמת, "שכרות" ט"ו ו' כתוב, "הרא' משכרת ביותר". כ"ש בספר ישעי' "ושכרת ולא מיון". ומהד"ש הענין הזה ע"י משל. נניח שהיו לזקנים אדם שמוכיו לא ראה רכבת והיו מכניסים אותו לתוכו בעת שהוא יושן ואח"כ כאשר היו מתעורר כאמצע הנסיעה וה' מפתכל מהחלון בודאי היו מוכן להעיר בתם לב גמור שראה כמו עיניו איד שהרים בתום ועצים התחילו לרוץ לאורך כל הקו של דרך הנסיעה בהדרגה הדעת האמתית יכול העין הגשמית לרמות ולהטעות גם בשאר הענינים. ומובא בספר קבלה שעיקר השכירה והקלקול של הבריאה היו בכחי עינים. לכן זקוק העין לשמירה יתרה. ואיתא במסכת סוטה, "האמר רבא גמורי דאין יצר הרע שולט אלא במה שעיניו רואות". וזה ביקש דוד המע"ה בספר תהלים, "העפר עיני מראות שוא ברכיך חייני". מוהר"ג זכ"ל אמר, "אין קוץ זינצוגער אין דיע ועלט איז אין בריע זינצוגער אין גיהנם" דהיינו הסתמלות אחת פחות בזה העולם פירושו כו"ו אחת פחות בגיהנם. ובקשר ליפורי גיהנם אמר רביז"ל לאיש אחד בעל יסורים גדול שכ"ו אחת בגיהנם יותר גרוע ומכאוב מכל היסורים הוא עלמא. אולם מדה טובה מרובה וארו"ל שתענוג גו עדן חמש מאות פעמים יותר גדול מצער גיהנם במארו"ל, ומעל לכל אסור להתיאש בשום אופן ומובא בספרי מוהר"ן שאפילו אם נדמה לאדם שיהי' לו גיהנם ג"כ ח"ו יהי' אך שיהי' הוא מחויב לעשות את שלו תמיד ולעסוק בעבודת ה' כל מה שיוכל לחטוף ולעשות איזה מצוה או תורה ותפלה וכיוצא וה' הטוב בעיניו יעשה. והעיקר להיות עקשן גדול בלי לעזוב את השי' אפילו בשאל תהיות ממש ולקיים זמנם בקשת את ה' אלקיך כי בכל תנועה קלה שהוא מנתק את עצמו אפילו מעט מגשמויותו ועביותו בזה, "הוא רץ למעלה כמה וכמה פרסאות" כמבואר בסוף הספר, "סיפורי מעשיות" במעשה של בדיק אחד שפרח בעולמות עליונים אלפים פרסאות וכאשר ירד למטה בארץ והביט על עצמו ראה שהוא הי' נמצא ממש במקום שהי' בתחילה ולא נעתק ממקומו כלל רק אולי בחוט השערה ובאופן שא"א לאדם לשער כי אם השי'. והי' תמיה גדולה בעיני הצדיק שפרח כל כך בעולמות וכאן למטה לא נעתק כלל ממקומו. והראו לו שכל כך יקר בעיני השי' גם תנועה והעתקה קטנה שהאדם מעתיק עצמו בזה העולם אפילו פחות מחוט השערה עד שאין כדאי נגד זה כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות.

כג) ככל שמתקרבים אל הקץ מתברר יותר ויותר שעיקר הנסיונות בדרות האחרונים הוא בענין ההתחזקות שקוראין, "דערהאלטין זיך", והעצה היעוצה לא לעשות השבונות הנפש המבלבלים ומתלישים את דעתו של האדם כי זו כוונתו של היצחק"ר להכנס ביוסוהים עם האדם ולסבך אותו בשאלת מצפון שקשה מאד לבאת מהן בלי ספקות, ולכן הזהיר רביז"ל לא להכנס עם פתוייד בטוען ונטען ורק ללכת בתמימות ופשימות ולהסתכל

על הטוב שבעצמנו ולעסוק תמיד בעבודת הש"י בין פשוטו בין בעסקו. גם כאשר האדם נכשל פעם באיזה עברה ח"ו הוא צריך להאמין שהש"י הוא אותו הרבש"ע כמו שהי קודם החטא כלומר שעל האדם הל אותה ההתחייבות של קיום תורה ומצוות אחרי הקלקול כפי שהי לפני זה. ומהר"ן זצ"ל אמר אפילו כשהי עושה עברה ח"ו הי מתנהג כמו תמיד והי עוסק בעבודה רק אח"כ הי עושה תשובה על מה שפגם. כי הבע"ד אינו מתכוון ב"כ לעברה של האדם כי אם לעצבות ומ"ש שלאחרי החטא כדי שיוכל לקבל ע"יו את השליטה המלאה על האדם. וההתגרות של הבע"ד בדורות האחרונים היא יותר גדולה מאי פעם כמו שרואים בחוש. מוכח שהבעש"ט הקי הי לו פ"א עליות נשמה וכשחזר סיפר להכריזא שמלאך אהר אמר לו „רע כי קרוב לימות המשיח ירדו לעולם התחתון נשמות של דור הפלגה ודור המבול וכו'. ועל המראה הזה אמר החזן ז"ל מלובלין „ הנה הבעש"ט הקי ראה את החיון בעולם ואנן רואים זאת בגלוי בחוש הראות איך שעתה מתחילים לרדת נשמות הללו לזה העולם“.

כדי כפי גודל התגלות האור של הנאולה העתידה כן גודל תוקף השבת ההסתרה שלפני הנאולה ואימא בספרים שהנאולה תהי ע"י התרון משיחין בבחי' ועלו מושיעים בהר ציון דהיינו תרין מושיעים משיח בן דוד ומשיח בן יוסף שיתקנו את העולם במלכות שדיי. משיח ב"ר יגלה האמונה הקי בעולם דהיינו שעל אף כח הבחירה והטבע התנהג הכל לפי השגחתו ית' וההתגלות הזאת היא כנגד השבת דור ההפלגה כלומר מינות וכפירה. ומשיח ב"י יטהר את העולם ויגלה נועם הקדושה העליונה בעולם וההתגלות הזאת היא כנגד קלקול דור המבול דהיינו תאוות ושחיתות ולכן לפני הופעתם של התרון משיחין מתגבר החושך ממש בבחי' הטיפף מהאור המקוזה של הנאולה לפי הכלל הידוע של זה לעומת זה עשה אלקים. ומהרנ"ת זצ"ל בותב בליקושי הלכות שבעקבתא דמשיחא הסי"א מתאבקת במס"נ בבחי' אין גיבור כמתייאש טרם בא סופם בבחי' ואתא הקב"ה דשחט למלאך המות ובבחי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ומשום כך גם אנו צריכים להשתמש בתכסוסי השונא בבחי' ומאויבי תכסוסי ולעמוד בקשרי מלחמה נגד הרע כמ"נ במארו"ל הרוצה שיהי ימית את עצמו וע"ו נכלל בבחי' החיים.

כה) מוכח בשם הבעש"ט הקי על המאמר במסכת אבות „רע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים“. שפעם היתה תקופה של נבואה בישראל בבחי' עין רואה ואח"כ באה התקופה של רוח הקודש ובה קול בבחי' ואזן שומעת וכעת נשאר לנו רק הבחינה של וכל מעשיך בספר נכתבים דהיינו כל החיות והשראת דקדושה הן מלימוד ועיון בספרים הקדושים, ואימא בספרים שלפני ביאת הגואל ההתפשטות וההשתוללות של הבע"ד הן ללא תקדים ועד כדי כך כאשר האיש הישראלי עושה איזה מצוה בא הבע"ד והוטף איתה מידו אולם הקב"ה מקדים הרפואה למכה ועל אף שהבע"ד גוזל מהאדם מצוות בכל זאת ישארו לו עוד מצוות אחרות מאחר שמשתדל לקיים הרבה מצוות במארו"ל על הפסוק כי בתחבולות תעשה לך מלחמה (משלי כ"ד) ר' נתן זרי' אחא בשם ר' סימון אמר אם עשית חבילות של עבודת עשה כנגדן חבילות של מצוות גם מוכח כפי גודל ההתגברות של הבע"ד בסוף הדורות כל עובדה דקדושה אפילו קטנה ערבה שוקלת כנגד עבודה גדולה של צדיקים שבדורות הראשונים. ויהר עם גודל תוקף ההסתרה גבר גם גודל כוח הבחירה והאדם נמצא בזה העולם כמאבק מתמיד בין כוחות הטוב ובין כוחות הרע כאשר כל צד מנסה לשכנע אותו. „ויוצר הי' אלקים את האדם“ אומר על זה הזוהר הקי שתי יצירות יצירה לטוב ויצירת לביש ויצירה לשמר ויצירה לעונש. והאדם הוא הנברא היחיד העומד תחת הלחץ התמידי

של הבחירה. ומכאן בליקוטי הלכות, "שה כלל גדול שכל העולם לא נברא כ"א בשביל הבחירה... וע"כ הבחירה יש לה כח גדול מאד מאד כידוע. ועיקר כח הבחירה היא ע"י שהש"י העלים והסתיר רצונו בהסתרות והעלמות גדולות ותלה הכל ברצונו האדם ככחי והארץ נתן לבני אדם" וכדי להעלות על הדעת ביתר פהירות את גדול תוקף כוח הבחירה נסדר כאן כמה ענינים הסובבים כולם על נושא הבחירה. מכאן בקונטרס, "מאמר העקרוב" לרמח"ל ז"ל כאשר הנבואה באה על האדם. ה"י נמצא כמנוח של התפשטות הגשמיות ונאחזו בו רעה ופחדים גדולים וכל איברי גופו הודעו והתבטלו והגשותיו הפכעו ונשאר כאיש ישן ואז מתוך תרדמתו הזאת נתראו לעיניו מראות שיתראו אח"כ וידע מה שיהיה רצונו העליון וכל זאת נתברר לנוכח בנבואות נבואות נבואות. ומכאן בספרים כאשר הנביא חזר אל הנביאות הארציות ונכנס שוב לתחום ההשפעה של כוח הבחירה ה"י מוכרח להתאמץ ולהאמין כמה שראה מקודם בפירור נמור והשליחות שהמילוי עליו מלמעלה עמדה לו לנסיון ונפיו שה"י עובר על דבריו עצמו ה"י חייב מיתה. ועל הפסוק (בראשית וירא) וילך ה' כאשר בלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו פרושו אחר התגלות האלקות ואברהם שב למקומו והיינו למקומו הגשמי של העולם הבחירה וה"י צריך להתחזק באמונה הק' כמו מקודם ומכאן בשם החזו"ן זצ"ל מלובלין שאמר, "אפילו כשהש"י ה"י אומר לי שאני איש כשר וירא שמים הייתי מאמין זאת רק באותו הרגע שהש"י ה"י אומר לי זאת אבל תיכף אח"כ הייתי מפסק אם אמנם כך הוא הדבר". איתא בספרים שיש עולם עליון ששם מתקשים לדבין שנמצא כברואה גם עולם הבחירה ולפי גדול ההתגלות האלקות למעלה הם מתאמצים כדי להאמין שיש גם מקום כברואה ששם הש"י מוסתר וקיימת בחירה לנבראים לעבור על רצונו ית' וזה אצלם דבר בלא מאד.

אין שמחה אלא בכשר כדו"ל כלומר אין שמחה לפני הש"י כמו השמחה הזאת כאשר הבשר זרם הכעל בחירה עובר את הש"י למרות כל המניעות ויסורים דהאי עלמא, כי הרבה מלאכים ושרפים יש להקב"ה שעובדים אותו בהתלהבות גדולה וכלי הפסק אבל עיקר התענוג מקבל הש"י דיוקא מהאדם הילוד אשה הקרוין מחומר מנושם ונמצא בעלמא דפרודה שהוא המסך המבדיל בפני ההשגת אלקותו ית' וככל זאת הוא מתחזק בכל כוחו להאמין שגם כמנוח כוח אפשר להשלים הנשמה על הגוף ולהיות בעין דוגמה של מעלה. והמלאכים גם הם משתמשים באמונה בעבודתם את הש"י כ"ש (תהלים ק"ג) ברבו ה' מלאכיו גבורי כח עשה דברו לשמוע בקול דברו ר"ל שמקדימים העש"י לפני השכל.

כו) כאן בעולם הבחירה אפשר לראות תופעות סותרות בהתנהגותו של האדם מכונא בשם העש"י הק'. יש אדם שמתאחר להתפלל תפלת מנוח בגלל כמה לירות שהוא רוצה להרויח בסוף היום אולם כאשר מבקשים ממנו שימסור את שבר התפלה תמורת כסף אז אפילו עבור כל הון העלמא אינו מסכים לעשות זאת. והמסקנה הנדרשת מענין הבחירה שהמכסה והגלוי נמצאים בנאותא אחת מתוך התעלמות הדדית. ביחס לעובדה הזאת אמר פעם הרד"ג האלקי מוה"ר אברהם זצ"ל ב"ר נחמן זצ"ל מומלמטשין אין ודאות כמו יום המיתה וגם אין העלמה כמו יום המיתה וכדאי להעתיק כאן סיפור אודות גדול כוח הבחירה פני שנשמע מאחד של זקני אש"ש. בית הכנסת של חסידו ברסלב בוורשא ברת פולין ה"י נמצא בקומת קרקע בתוך בית מגורים גדול. בין הריווחים של הבית היו גם יהודים. ויהי היום ויהודי אחד שה"י גר באותו הבנין כנס לבית הכנסת וסיפר שאביו הלך כבר איזה זמן וכעת הוא במשכר רעיני ביותו והוא חושש שכל רגע עלול להסתלק מן העולם ולכן הוא בא לבקש ממנה אנשים דחסי ברסלב לעלות לדירתו

כדי להשלים את המניין, וכאשר נכנסו האנשים לדירה ראו איש זקן ששוכב במטה ומראה סימני גסיסה. והאיש הזה כל ימיו חי/ עוסק בקניית ומכירת מטבעות זהב וכאשר נפסקה הגביסה לזמן קצר עשה האיש תנועות עם היד כמו מי שרוצה לספור כסף והאנשים שעמדו עיני משתו המה ראו בן תלמודו שאפילו פמוד לפשירתו היו מחשבותיו של הזקן ערוך שקועות בעיניו פרינסה ועסקים. ומך דרכו של הכע"ד לא די שהוא מכביר על האדם יומם ולילה ומסית אותו להיות מורד במלוכות דקדושה אף כרגעים האחרונים של האדם בזה העולם אינו מוכן להרפות ממנו. וכפי שהאדם מתנהג בזה העולם כך הוא מתנהג בעולם האמת כמ"ש בזהר, "כפום מה דאיתדבק בך נש כהאי עלמא ואתמשיך אבתרי הכו איתרביק בההוא עלמא".

(כו) אין דבר פלא בעולם כמו הבחירה עצמה, כי אי אפשר להבין איך שענינים גשמיים הקשורים לזמן ונכול יכולים להסתיר ענינים רוחניים שהם למעלה מהזמן ומקום ומובא בשם הר"י זקוק מלובלין ז"ל שהאדם צריך לדעת כל מה שמתגבר עליו כוחות הרע והטומאה כמו בן מקביל לזה נמצאים בו גם כוחות נפשיים קדושים לעומת הרע בבחי' דע מה למעלה ממך דחינו מההתגברות הרע שבך תוכל לדעת גדול כוח נשמתך שהוא חלק אלקי ממועל. בבחי' מי שגדול מחברו יצרו גדול ממנו. ולדוגמה נתפוס את הענין של אחו המלך שהז"ל אמרו עליו שאחו בתי פנסות ובתי מדרשות היינו שסגר בתי פנסות ובתי מדרשות והי' רשע להכעיס וגרם שתפתלק השכינה מישראל כי ביטל לימוד תינוקות של בית רבן באומרו כשאין גדיים אין תישים ואמנם היתה בו גם כוחות דקדושה ההיפך ממש מהרע שלו והראוי שמאתו נולד הזקיהו שהרביץ תורה לכל העולם ולא הי' מנהיג שלחנות מלאכים אלא אבל לישראל ירק ועסק בתורה ונעץ חרב בבית המדרש ואמר מי שאינו עוסק בתורה יודקו בחרב הזאת והרביץ כ"ס הרבה תורה עד שיכניחו בדיקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו תינוק ותינוקת שלא היו בקיאים בטומאה וטהרה ורצה הקב"ה לעשות שחוקיהו והי' למשיח וכל תוקף הקדושה הזו היתה בתוך אביו אחו עצמו אלא שזה לא התגבר על כהירתו והלך בכיוון אחר ההיפך של הקדושה. וזו ידיעה חשובה עבור האדם שלפי ההתגברות הרע שבו כן ממש הוא יכול להמליך את הקב"ה ע"י הטוב שהוא מנת חלקו.

(כה) כדי לצאת ממבוכת הבחירה צריך האדם להשתמש באמונת הקי' כי אין חכמה בחכמת האמונה הקי' אשר ככל חכמה לא תשיגנה ועי"כ היא מכונה בשם עולמותא שפירתא דלית לה עינין. כמבואר בליקו"מ ח"א סי' ס"ב. ואין דבר שיכול להטעות ולהכשיל את האדם כמו השכל האנושי יש בני אדם שברוך כלל הם מתנהגים לפי כללי השכל הישר. אולם כאשר יש להם איות נגיעה וענין ברבר הם לא מחספים ואינם הוסכים שום מאמץ כדי להשיג את המבוקש גם כאשר הענין נוגד את היושר והצדק וככה יש כל מיני גוונים בהתנהגותו הסותרת של האדם הרוצה להכחיש את ההגיון כפי שיבא לידי בטוי בתיאור הבא יש מנהג משנים קדמוניות להספיד את המת ומחפשים אחרי כל דבר טוב שעשה בחייו כדי לשבח אותו, כאשר המורכב על אדם שהי' ירא שמים ושומר תורה ומצוות אין צורך לחפש במיוחד כדי למצוא דברי שבח עליו ולתאר את האיש שהלך לעולמו באור חובב. אבל כאופן אחר נראה הענין כאשר הנפטר חי' שייך לחוג של הרחוקים מן הקדושה. אז משתדלים חבריו להרגיש ולהכיל את כשרונותיו המצטיינים ופעולותיו המרובות של המת. ועל סמך המסקנות המתבקשות מן המציאות הי' לצפות שהמספידים ישמיעו גם כמה מלים אודות הכלויים הקבועים של הנפטר במקומות השעשועים ותענוגים דהאי עלמא היות וגם הם היו חלק בלתי נפרד משאר עניני החיים של המת. אולם ניתן לראות בדיוק ההיפך. מה

שהי' כל כך קרוב ללבו של המת דוקא זאת מנסים להסתיר כאילו שמתביישים להזכירו מה שאינו מתביישם כלל עם ההתנהגות הגלויה של אותה הסביבה. והניגודים הללו אפשר להסביר רק לאור העובדה הפשוטה שלא ניתן בשום אופן להכחיש את החוש בזמן שעומדים ע"י מפתו של הנפטר ונאלצים להרכיז את הראש בעת שמתבוננים על המתרחש. וברגעים כאלו אפילו הרחוקים ביותר מן הקדושה נחשף לעיניהם לפתע כל האמת במלא גודל נוראת עוצמתו ובמעמד הריגיני הזה אי אפשר להתחמק מהמסקנה היחידה הנשארת עוד דהיינו שלכל התאוות ותענוגי עולם הזה אין להם יותר משמעות מלעמודי אור של זריחת השמש הנכנסים לבית ושואין כדם שום אחיזה במוציאות כמושל רביו"ל בספר „שיחות הר"ן" סי' ו'. אולם למרות כל זאת אנו רואים שמהכל האדם מוכן להתיאש חוץ מהענינים השייכים לזה העולם ועל אף כל האכזבות וההפסדים שנוחל האדם בעסקים הנשמיים הוא ממשיך לרדוף אחריהם באותה ההתלהבות וחשק כאילו שהי' מתחיל בהם בפעם הראשונה. והאמת הוא שעל כל דבר יכול האדם להתחרט בסוף ימיו חוץ מהפרקי תהלים ומשניות ושאר עבודות דקדושה שזכה לחטוף בהאי עלמא ועל זה הוא לא יתחרט מעולם ורק זה לבד ישאר לאדם לקרן קימת לעולם הבא.

בט) המסקנה המעשית המתבקשת מכל הנאמר לעיל שאי אפשר לסמוך על השכל המשוחר מעניני עולם הזה כי אם על האמונה הק' בלבד. ועיקר האמונה להאמין שהכל ברא הש"י יש מאין המוחלט ומנהיג את כל העולמות כרצונו והשגחתו ית' מגעת לכל חלקי הבריאה ובפרטי פרטיות כמ"ש (תהלים ק"ג) ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה. וכל ספורי התורה הק' מחזקים אותנו באמונה בשגחתו הבלעדית של הש"י על כל מה שברא, ולהרגיש זאת נחזור שוב לענין של יוסף הצדיק ואחיו. יוסף ה' ילד שעשועים של יעקב אע"ה שהנהיג בו ענוגים ועדוניה ולימד אותו תורה כמובא. והקשר הנפשי ביניהם אי אפשר לתאר בצורה ברורה יותר ממה שאיתא בזוהר הק' פרשת וישלח דהיינו יעקב ויוסף כהרא השיבו. ויהי היום והגורל התאכזב ביוסף והוא מצא את עצמו לפתע רחוק מאביו מוקף ע"י אהים עויינים שרצו להרגו ובסוף מכרוהו ועל הפסוק „וגמליהם נשאים נכאת וכו' פרש"י למה פרסם הכתוב את משאם להודיע מתן שכרן של צדיקים שאין דרכן של ערביים לשאת אלא נפט ועטרן שריחן רע ולזה נזדמנו בשמים שלא יוזק מריח רע"י. ולא קשה להבין באיזה מצב אומלל יוסף ה' נמצא כשהוכילוהו הערבים ליעד בלתי ידוע כשהוא שרוי בצער נפשי עמוק ושקוע במחשבות מכאיבות ומאליו מתעוררת השאלה איזה גורם חשוב ה' יכול להיות כאן הריח הטוב בכדי להקל על מצב רוחו של יוסף כי בין כה וכה לא ה' בשום אופן מסוגל לשים לב למה שהי' מתרחש בסביבתו כאשר כל החושים שלו היו מרוכזים על נושא אחד בלבד דהיינו מה יעלה בגורלו ובגורלו המר של אביו כשאינו יחזור הביתה. אולם מאחורי הפליאה הזו מסתתרת לימוד ומוכר השכל נפלא דהיינו שבכל מצב אפילו הגרוע ביותר שם נקלט האדם מילה אותו השגחתו ית' כי דוקא בענין של הריח טוב הנ"ל טמון בו ההזכחה הברורה שכל צער ויסורים שמוכרחים לסבול נקבע להם זמן וגבול עד מתי ועד היכן הם יכולים למלאות את שליחותם כמ"ש בספר המדות „אות המתקת הדין סי' א"י וז"ל בשעה שמגרין על האדם את היסורין משביעין עליהם שלא ילכו אלא ביום פלוני ולא יצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית וע"י סם פלוני וכו'// ומשום כך כל צער אפילו הקטן ביותר אין בכוחו להתוסף למה שגור השגחתו של הקב"ה כמו שניתן לראות בעליל כסיפור הזה של יוסף הצדיק, המכירה עם כל התלאות שבה היתה מוכרחה ליפול בתלקו של יוסף על פי גזרת המלך אולם הענין של הריח הרע על אף שלא

הי' בו בכדי להוסיף בעצמו של יוסף אולם היות ולא הי' לו שום קשר עם עצם המאורץ לכן לא הי' יכול להוסיף במסגרת הזו בגורם משפיע כלשהו. ומן הראוי שהאדם ידע ויאמין שההשגחה העליונה פורשת את כנסותיה המגנינות על הבריאה כולה ואין שום מקרה כלל כי הכל מתנהג אך ורק לפי רצון הש"י. ולקביעה הזו יש סיפור מתאים שנשמע מאחד של אנ"ש החסידו ברסלב על פסח נסיון עצמו. בעת שהותו בחו"ל כך סיפר הי' מזומן לברית הוא וחבריו. וחסידות הי' במקום מרוחק והיו צריכים לנסוע ברכבת. באמצע הדרך הבחינו לפתע שהם נמצאים במיוון אחר מהמטרה ועליהם לחזור שוב כדי להגיע למחוז הנצט. וכאשר עזבו בלית ברירה את הרכבת הי' האיש שסיפר זאת מבובלל ומאוכזב ולעומת זה חבירו לא הי' ניכר בו שום שינוי במצבו הנפשי. להיפך הוא נהנה מאד מהנוף המרהיב שנתגלה לעיניו ושמח שנודמן לו לראות חלק חדש מהבריאה. שאל אותו חבירו האם לא חרה לו העיכוב הבלתי צפוי הזה עם כל האי נעימות הכרוכה בו כאילו כאן הי' היעד האמתי שלהם. ענה ואמר לו האיש שהי' תלמיד חכם גדול ומפורסם כתוב (בראשית כ"א וירא) אבל הגר ותלך ותתע במדבר באר שבע ופרש"י חזרה לגלולי בית אביה לכאורה תמוה הרי הפסוק הנ"ל ברור. למדי ולמה ראה רש"י צורך להפש מדרש שאינו מתיישב כלל עם הפרוש הפשוט אלא רש"י רוצה לרמוז כאן ענין חשוב דהיינו שלעולם אין שום טעות כל זמן שהאדם הולך בדרך התורה ורק כאשר עוכר על רצון הבורא כגון במעשה של הגר שחזרה לגלולי בית אביה רק זה נקרא טעות לפי דעת התורה ולכן כשהאדם נוסע לדבר מצוה וטועה בדרך סימן הוא שמן השמים רצו שיבוא לכאן ואין לו על מה להתרעם. ומהדרש הזה שאב האיש הכוח הנפשי כדי להשלים עם המצב שהי' נתון בו גם בלי הסכמתו המפורשת.

ג) תכנות הטבע מסתירות את השגחתו יתי' ורוצות להטעות את האדם כאילו הטבע העיקר הי'ו. ומובא בשם הרמב"ן שנשים תדירים מכינים בשם טבע ומוזה משמע שגם הטבע בעצמה הוא בבחי' נס רק בני אדם רגילים לקראו נס מה שמתרחש מחוץ לדרך הטבע ולעיתים רחוקות. משום כך קבעו חז"ל שמונה ימי תנוכה דייקא למרות שכיום הראשון הי' מספיק שמן לצורך הדלקה כדי להורות לנו שעצם מציאת השמן הי' גם בבחי' נס על אף שהי' מלוכש בדרך הטבע וכנס תנוכה כלולים יחד השתי בחינות נסים הנ"ל שבא ללמד שאין שום הבדל בין נס בדרך הטבע לנס חוץ מדרך הטבע כי הכל בהשגחת הש"י בלבד ואינא בלקוטי הלכות שזה עיקר הקדושה כשיודעין שאין שום טבע בעולם כלל והטבע בעצמה מאת אלקים היים ומלך עולם. כי הטבע גיבוי אלקים והכל ממנו יתי' לפי

לא) כדי להגיע אל האמונה שלמה בהשגחתו יתי' צריכים להשתמש עם העצה של תפלה בבחי' (תהלים פ"ט) אנדיע אמונתך כפי. ומכל מקום שבעולם יכול האדם להתקשר אל הש"י ע"י הדיבור כי הדיבור הוא בחי' אם הבנים היינו כמו שהאם הולכת תמיד עם בנה אפילו למקומות המטונפים ואינה שוכחת אותו כ"כ הדיבור הולך עם האדם תמיד אפילו במקומות המטונפים ומזכיר אותו תמיד את הש"י בבחי' מדי דברי בו וזכור אזכרנו עוד כמבואר באריכות בליקו"ט ח"א סי' ע"ה, וזה מה שאמר דו"ק"ו ע"ה בתהלים ס"א „מקצה הארץ אליך אקרא בעטוף לפי וכו'" דהיינו אפילו כאשר האדם נמצא בתכלית הריחוק מהקדושה בבחי' מקצה הארץ גם אז צריך האדם לקרוא אל הש"י כי קרוב הי' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ודומע"ה אמר כל המזמורי תהלים בשם כל ישראל דהיינו עבור כל אחד מישראל אפילו הריחוק ביותר מהמחנה הקדושה והוא המורה דרך לכל הנדחים הנמצאים בבחי' מקצה הארץ ולהחזיר אותם אל הקדושה ע"י מוח התפלה

ובקשה כי כל המזמורי תהלים נאמרו ברוח הקודש גבוהה כזו עד שנכללים בהם כל נשמות ישראל עם כל מה שיעבור עליהן עד סוף כל הדורות. ובמזמור ק"ב כתוב פנה אל תפלת הערער ולא כזה את תפלתם ובטמיונות נאמר תכתב זאת לדור אחרון ועם נבוא יחלל קה. ומפרשים את הכסוקים הללו באופן כזה גם כאשר התפלה של האיש הישראלי הוא בבחי ערער דהיינו משיש לערער עליה בגלל איכותה הגרועה אפילו אז הקב"ה פונה אל תפלת האדם ומקבל אותה ובה הכתוב השני לחוקנו שגם ברור האחרון בתוקף אפלת ההסתרה אפשר לחדש את עצמו כל פעם ע"י כוח התפלה ולפעול ישועות כמ"ש בלקוטי קמא סי' ט"ו, "כי כל הנסים והגדולות שעשה אלישע כולם היו ע"י תפלה כמארז"ל (מגילה כ"ז) על פסוק ספרה נא לי את כל הגדולות אשר עשה אלישע ואלישע כי עביר בתפלה הוא רעביר". ומבואר בספר לקוטי הלכות שהדבור יש לו כוח גדול מאד כמו שאנו רואים כמה שתקנו לנו חז"ל שמי שחלם חלום לא טוב ויבינו באפי תלתא דליברי לי חלמא טבא חזית כ"ס וזכה רואים נפלאות תקיפות הדיבור שאע"פ שבאמת חלם לו חלום רע אע"פ ע"י שהמטיבים אומרים לו כפיהם חלמא טבא חזית כמה פעמים כזה יש להם מה שיהי החלום באמת טוב ולהפכו מרע לטוב כי עיקר הנצחון במלחמה הוא ע"י הדיבור שהוא עיקר הכלי זיון של ישראל כי אין בוחנו אלא בפה כ"ש בתהלים כ"ב ואנכי תולעת ולא איש ופרש"י כל ישראל ממונה כאיש אחד כמובא לעיל והמדרש אומר על הפסוק ואנכי תולעת ולא איש, "מה תולעת זו אינה מכה את הארזים אלא בפיה והיא רכה ומכה את הקשה כך ישראל אין להם אלא פיהם ותפלתם ומכין את העכו"ם שנמשלו כארזים וכו'". ובדורות האחרונים בעוסקות משיחא כאשר יתחילו כבר להגלות סימני הגאולה האחרונה אז דיוקא מתגבר הסי"א בכל תוקף ועוז על המחנה דקדושה בבחי' אין גיבור כמתיאש לכן גם אנו צריכים להתגבר בכל בוחנו ולהלחם נגד כוחות הטומאה שרוצים לכבוש את המבצר האחרון של הקדושה ורק ע"י כוח התפלה אפשר לגרשם מגבולי הקדושה ולהבניעם, ומובא בשם החזו"ת ז"ל מלובלין על הפסוק (בראשית ל"ב וישלח), "ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכחו והי' המחנה הנשאר לפליטה": דהיינו אצל האדם יש שתי בחינות רק הדיבור והמחשבה ועם כל אחד מהם האדם משרה אורו יחי' עליו. והוא אם יבא עשו אל המחנה האחת והכחו היינו עם יבא הסי"א ומרעיל את בוחנו של האדם בכפירות ותאוות אין בכך כדי ליפול ליאוש הרי והי' המחנה הנשאר לפליטה כי יוכל עוד להשתמש עם הדיבור ולעסוק בתפלה ועי"ז יזכה אח"כ גם לפבוש שוב את המחנה הקדוש של המות. כמובא בליקוטי הלכות שכל זמן שאין האדם זוכה לתפלה בשלימות אז עדיין אין לו מקום להי' ועדיין הוא נע ונד ומטולטל. ואפילו אם עוסק בתורה עדיין אינו בטוח שישאיר על עמדו, כי מי יודע מה יעבור עליו כמו שאנו רואים כמה זכמה אנשים שעסקו בתורה בהתמדה גדולה כו"כ שנים ואח"כ נתרחקו מהתורה ונפלו למה שנפלו הי"ו. ע"כ עיקר המקום והמעמד דקדושה הוא תפלה. כי ע"י תפלה זוכין להשאיר קיום על עמדו תמיד אפילו אם יהי' ארץ שיהי' ויבולין להתקרב להשי' תמיד אפילו אם הוא כמו שהוא, כי אע"פ שהוא רחוק מכל הקדושות ומכל התורה ואינו יכול להחיות איש בשום אופן אע"פ אם יתלה עיניו למרום ויתפלל להשי"ת ממקום שהוא נמוא עם עדיין יש לו תקוה בבחי' מה שאמר דהמע"ה, "מבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו' וסיום אח"כ ואני תפלתי לך ה' עת רצון. כי ע"י תפלה ותחנונים להשי' יבולין לחזק איש תמיד כי תפלה היא בחי' מעמד ומקום אפילו ביון מצולה הי' שאין עם שום מעמד וזה בחי' משאמרז"ל אין עמידה אלא תפלה. כי תפלה היא עיקר המעמד של כל אחד וע"כ מי שרוצה להיות איש ישראלי באמת צריך לאחזו בשניהם בתורה ותפלה כי שניהם כאחד טובים אשר אם יפול ח"ו אחד יקום אותו

הכירו כנ"ל, גם אמר מהרניית ז"ל כל זמן שמשויה עדיין לא בא צריך האדם תמיד לעסוק בתפלה וצעקה להש"י. מובא בשם המגיד הק' מקוונין ז"ל על הפסוק (מגילת רות ג') שכבי עד הבקר היינו הש"י אומר לבנות ישראל עד הגאולה שהוא בחי' בקר עליכם לעסוק בתפלות ובקשות ושאר עבודות דק' וזהו שכבי אותיות יש כ"ב דהיינו כ"ב אתון דאורייתא שהאדם צריך להשתמש בהן עבור תורה ותפלה.

ה"טור" בצוואה שלו לבניו כתב, "שעיקר קטיפת הפירות היא בעת התפלה". והעיקר להאמין שהתפלה מועילה תמיד. כי מצד הטבע האדם משתכנע רק כמה שעינו רואות.

לב) היות והתפלה יכולה לשנות את הטבע לכן עיקר ההתגברות של כח הבחירה על עבודת התפלה. ותפלה היא אחד מהדברים שצריכים חיזוק כ"ש (תהלים כ"ז) "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'" ופרש"י על וקוה אל ה' "ואם לא נתקבל תפלתך חזור וקוה". ועל הפסוק כרום זולות לבני אדם ודרו"ל (ברכות ו') אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מולזזין בהם ומאי ניהו תפלה, והרבי ברוך זצ"ל ממעזיבין מפרש את הפסוק הנ"ל באופן כזה דהיינו כאשר האדם מרכיב בתפלות ובקשות ואינו רואה לעת עתה שום תוצאה חיובית מהפצרותו ומחמת זה הוא מתחיל לזלזל ולפקפק בתועלת תפלתו וכל זה בגלל העדר ידיעתו שתפלתו נתקבלה כבר במרומים ועושים שם מתפלותיו תיקונים גדולים ונפלאים ודייקא עי"ז מתעכב ומתאחר ישועתו הפרטית של האדם ולכן נדמה לו שתפלותיו הן לריק ח"י אבל הסיף הוא הנכון כנ"ל והעיקר שצריכון להתחזק מאד ולהאמין באמונה שלמה שיכול לפעול בתפלתו ושיתנו כינו לבין קונו כל מה שנחוי' לו. ה"חתם סופר" האריך פעם בתפלתו ואחרי שנמר את תפלתו ניגש אליו אחד מאנשיו והעיו לומר לו, "רבינו האריך היום בתפלתו יותר מרגיל וכינתים הספקתי ללמוד שני דפים גמרא עם תוספות". השיב לו ה"חתם סופר", "חז"ל אומרים במסכת ברכות המאריך בתפלתו מאריכין לו ימיו ושנותיו עי"ז שאני מאריך בתפלתי אחי' יתר ואופל איפוא להשלים בנקל את השני דפים גמרא עם תוספות".

לג) הש"י שומע תפלות כל פה גם כשהתפלה היא מנוגמת ובלוי כונה. ומובא בשם ה"בעל תניא" ז"ל כשינוע כמעט סוף זמן של תפלת מנחה ויהודי הנמצא באמצע המסחרים ומשתחרר מהם ככוח כדי למהר אל ביהכ"נ ולהשיג עוד את המנין האחרון של תפלת מנחה והוא מתפלל במחירות ובחצי ראש כשמחשבותיו עדיין משוטטות במשא ומתן שהי' מוכרח לעזוב בגלל התפלה ומוכן מאליו שאין כאן מקום לדבר על התלהבות וכונה גדולה של התפלה ובכל זאת כאשר התפלה עולה למעלה מופחדים ורועדים ממנה מלאכים שרפים. ופתיב הש"י מתאזה לתפלתו של צדיקים ואפשר להביא דוגמה מענין של יצחק ורפקת. כי לרפקת לא הי' לה מטרון היינו רחם והיא היתה עקרה גמורה ואם התפלות שלהם היו מתקבלים ונענים תיכף ומיד בודאי הי' מופת גדול אולם מאיפה הי' הש"י כביכול לוקח תפלות נפלאות כאלו במשך עשרים שנה שהם התפללו בציפות ועי"ז המליכו את הש"י שהוא כל יכול אפילו לשנות את הטבע. ועי' תפלתם עלו נחת רוח גדול לפניו ית' מרוב הבטחו והאמונה שלהם ועי"ז רכש הש"י עבודתו כאלו שמהן תוקנו כמה וכמה עולמות ומתפלתם הש"י יביא גם הגאולה לבני בניהם עי' רבנו התפלות של כלל ישראל, וארז"ל הגאולה הראשונה היתה אחריה הפסק אבל הגאולה האחרונה לא יהי' אחריה הפסק כי הגאולה הראשונה היא בחי' תורה כי אז זכו ישראל לקבל את התורה והגאולה

האחרונה היא בחי' תפלה שזה עיקר בחי' דוד משיח. לכן בדורות האחרונים עיקר העבודה של האיש הישראלי הוא תפלה. והעיקר שהכל תלוי בו הוא להיות מקושר לנדיק האמת שהוא בחי' "ואני תפלה" שעצתו הכללית היא תפלה ושיחה בינו לבין קונו כמבואר כל זאת בפנים.

08/01/2020nna

חברי היקר. כל מה שכתבתי לך הוא רק מעין הלון ראיה המראה את הדוגמאות ותו לא.

ידידך הרו"ש באה"ר והמאתל לך

כל טוב בנו"ר.

ששילתא דרבי

אוצר החכמה

מתלהב מאוד ומשתוקק ומתגעגע לעבודת השי"ת. וקודם החיפה אחר שכיסה פני הכלה קרא לר' שמעון ב"ר בער (תלמידו החשוב לעתיד) והלכו שניהם ויצאו לשדה, ודבר אל ר"ש דברי התעוררות הרבה שאין שום תכלית כי אם לפרוש מתאוות העוה"ז ובפרט אנכי שהיום יום חופתי ומוחלים לו כל העוונות בוודאי אני צריך לפשפש במעשי, ובדברי השתוקקות כאלו דיברו עד החופה, ומאז והלאה נתקשר אתו ר"ש ונעשה איש כשר מופלג במעלה עד שהעיד עליו רביז"ל שכבר שבר כל מזות רעות לגמרי ואמר ששמו "שמעון" הוא צירוף "עון מש" וזה ממש כל ענינו ובחינתו של ר"ש.

אחרי חתונתו היה סמוך על שולחן הותנו בכפר אוסאטין, ומאז הי' עוסק בעבודת ה' ביגיעה גדולה ובמסירת נפש ובתעניתים וסיגופים הרבה בלי שיעור ויגע וטרח במלחמות גדולות להכניע ולשבר כל המדות והתאוות רעות והי' מתענה ח"י פעמים משבת לשבת בשנה אחת, ואעפ"י שהי' ילד שעשועים ומגודל בתפנוקים לא הי' חס על עצמו כלל, ולא הי' יודע מזה שום אדם אפילו אביו ואמו וקרוביו

(תמצית מגליון הקודם)

בן שש הי' רביז"ל כשבא על דעתו לפרוש מהעולם וליכנס בעבודת ה' ובחתימת הלימוד ובשבירת התאוות והמדות רעות והכל הי' בימי קטנותו וילדותו עד שהגיע לבר מצוה.

(שנת תקמ"ה) אח"כ נתגדל יותר וכשנעשה בר מצוה קרא אותו דודו הרב הקדוש מוה"ר אפרים זצ"ל אב"ד דק"ק סיזילקוב (בעל המחבר "דגל מחנה אפרים") ואמר לו הפסוק אני היום ילדתך (כי זה נאמר על היום שהאדם נעשה בר מצוה כמובא בספרים) ואמר לו קצת דברי מוסר והי' יקר בעיניו מאד מאד כמוצא שלל רב, ואח"כ נכנס לחופה עם זוג' הרבנית מרת סאסיא, בת הרבני הנגיד המפורסם בתורה ויראה מוה"ר אפרים ז"ל שהי' איש נכבד מאד ומיוחס ומפורסם בשם טוב בין כל הצדיקים המפורסמים שכולם נתאכסנו אצלו כי הי' איש חשוב מאד, גם אשתו היתה אשה כשירה מאד.

והנישואין הי' במעדועדעווקע, וביום חתונתו תיכף אחר יציאתו מהחופה היה

רק אשתו ידעה מזה והשביעה שלא תגלה לשום אדם, ובתוך כך שהי' מתענה ומתייגע מאד בעבוה"ש ובהתבודדות בלי שיעור ונסיונות אין מספר, התחילו אנשים ממקומות הסמוכים להתקרב אליו ונסעו לפרקים אליו והי' מלהיב לבם ומעוררם מאד להמשיך לבם להשי"ת בהשתוקקות נמרץ ונעשו אנשים כשרים מאד. בעת עוסקו בעבוה"ש ביגיעה גדולה הי' חפץ מאד שהשי"ת יראה לו מופת למען תתחזק אמונתו יותר והי' מעתיר ומפציר ומרבה בתפילות להשי"ת על זה ונעשו לו אז ג' מופתים.

א) במקום שהי' רגיל לילך בחוץ לעסוק בהתבודדות ודביקות עמד לנגדו באותו הדרך צלם גדול שלהם היינו שתי וערב והי' לו יסורים מזה כי זה בלבד והפריע לו מאד בעת הילוכו בדביקות והתבודדות, והתפלל להשי"ת שיעשה לו מופת ויהא נעקר הצלם ויטור אומר ויקם ופתאום נעקר הצלם ונפל לארץ.

ב) כשהי' הולך לפני הנהר רצה שיבואו לו דגים לידו בלי מצודה ונתקיים כך.

ג) הי' חפץ לראות מת והפציר להשי"ת ע"ז ופתאום בא אליו מת אחד והוא הי' שוכב בחדרו המיוחד בבית חותנו ונפחד אז מאד מאד והתחיל לצעוק בצעקה משונה מאד ובאו במרוצה אנשי הבית ולא יכלו ליכנס לחדרו כי הי' סגור מבפנים, והוכרחו לעשות תחבולות עד שנכנסו ובאו אליו ואז נח מפחדו, ואמר שאותו המת הי' רשע ובשביל זה נפחד כ"כ, ואח"כ ראה כמה וכמה מתים ולא נפחד עוד, מכ"ש בסוף ימיני שאז נעשה בעל השדה ובאו אליו לאלפים ולרבבות בשביל תיקון כי בזה הי' עוסק ביותר לתקן נשמת המתים ונשמות ערטילאין כידוע.

והי' חזק מאד במדת הבטחון בימי נעוריו, ופ"א לא הי' לו מה לאכול בערב והלך בשדה כדרכו ומצא "פאטשיילע אחת עם גרויפין" [מטפחת עם גריסים] והביא לביתו לבשל, וזה הי' יקר בעיניו כמוצא שלל רב על שהי' לו בטחון והשי"ת הזמין לו פרנסה בשדה.

פעם בהגיע לחותנו ר' אפרים יום היארצייט של אביו לקח את רבינו ז"ל ונסע אתו מאוסטין לכפר אלכסנדרייווקע הסמוך לשם וכשבאו לבהמד"ר והאברכים משם ראו בפעם הראשון את רביז"ל והוטב בעיניהם מאד ליכנס עמו בדברים ולתהות על קנקנו, אבל לא ידעו מהיכן להתחיל, ואחר התפילה חילק להם ר' אפרים יי"ש כנהוג ביום היארצייט, ובקשו האברכים מר' אפרים שיצוה לחתנו רביז"ל שילמוד פרק משניות וכן עשה, והפך רביז"ל פניו אל כותל המזרח ולקח משניות והניח על הסטענדער [שלחן קטן] ולמד והתמהמה בלימודו, והאברכים המתינו שיסיים לימודו למען ישתו היי"ש לחיים עם רביז"ל ויוכלו ליכנס עמו בדברים, ובראותם שמתמהמה בלימודו בקשו את חותנו שיאמר לו לסיים הלימוד ונטה רביז"ל את ידו על פני חותנו ויתעלף והתחילו להקיצו, וכשחקיץ שאלו אותו מה הי' לו, והשיב להם כשנטה רביז"ל את ידו על פניו ראה את אבא המנוח עומד לנגדו ואמר לו "לחתן כזה אומרים שילמוד משניות ז" ונתפחד ונתעלף, המה ראו כן תמהו מאד, ומאז והלאה נתפרסם שם רביז"ל שהוא מצדיקי הדור והתחילו לנסוע אליו כמה אנשים ונתקברו על ידו להשי"ת.

בימי נעוריו גמר ללמוד כל הד' חלקי שו"ע שלש פעמים, פעם א' כפשוטו, ופעם ב' גמר ללמוד ביוזעו כל דין ודין מהשו"ע השורש שלו בגמפ"ת, ופעם ג' גמר ולמד אותם וזכה לידע בכל דין ודין סוד הכוונה של הדין מפני מה הדין כך עפ"י סוד, וכ"ז הי' בימי נעוריו כי אח"כ חזר וגמר אותם עוד כמה פעמים.

(שנת תק"נ) עד היותו בן ח"י שנה הי' סמוך על שולחן חותנו בכפר אוסאטין, ואז נפטרה חמותו הכשרה, ונסע אח"כ עם חותנו לעיר מאהליב בעיני שידוך עבור חותנו, וע"י רביז"ל נגמר השידוך ואף שהי' צעיר לימים אז מ"מ נשאו לו פנים מחמת שהי' נכד הבעש"ט צוק"ל, וגם ראו והבינו בו בעצמו שהוא כלי יקר מנז ומפנינים,

והנשכילים הבינו גם אז שכאשר יגדל יהי' חידוש בעולם, ואז נתאספן רביז"ל בבית איש עשיר נכבד אחד מהמקורבים לדודו הקדוש מוהר"ר ר' ברוך זצ"ל, וקיבלו בכבוד גדול ועשה סעודה עבורו והיו שם עוד אנשים חשובים מהמקורבים להרב הנ"ל, ונתנו לו יין לשתות, והוא הי' סגור בלשונו ולא הי' רגיל לומר תורה ברבים, אך אז בשעת משתה היין נתלהב לבו ופתח פיו וגילה לפניהם דברים נפלאים ונוראים, והאנשים אשר היו שם ראו את המראה הזאת, המה ראו כן תמהו ונבהלו מאד, ואז הי' הנשואין של חותנו, ושבו לביתם.

החטא/החטא

ובאותו הזמן בא למאהליב הרב הצדיק המפורסם מוהר"ר דוב מזאסלאב זצ"ל הנקרא בפני כל ר' בער ב"ר בינים, וסיפרו לפניו כל הנ"ל כל מה ששמעו מפיו אז, ונבהל ונשתומם מאד ואמר שיהי' חידוש גדול בעולם, גם הרב המגיד הקדוש מהר"ן מטשערנאביל זצ"ל ראה אותו בימי נעוריו בק"ק מעדוועדעווקע ונתבהל מעוצם היראה שהי' על פניו אז, ואמר שמה שנאמר "למען תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" זה רואים בחוש אצלו.

חמאסף המו"ל

החטא/החטא

ל ז כ ר ו ן נ צ ח

תהי' נשמת הר' נפתלי בן שלום ז"ל

ונשמת מרת רבקה בת אלימלך ע"ה

ונשמת מרת דבורה ח" ע"ה

בעבור שבנם ואחיה ר' יצחק אייזיק זילברמן הי"ו נדב לעילוי נשמתם

ת.נ.צ.פ.ה.

אלה לחיי נצח

לזכרון נצה תהי' נשמת האשה מרת חי' פטשה לאה בת ה"ר יחזקאל שרגא ז"ל נפ' כ' אדר תשל"א, בעבור שסייעו לעילוי נשמתו.

ת.נ.צ.ב.ה.

לזכרון נצה תהי' נשמת אמו"ר ה"ר נתן ב"רנפתלי קרלכר ז"ל נלב"ע כ"ג תמוז תשל"א. בעבור שבניו נדבו וסייעו לעילוי נשמתו.

ת.נ.צ.ב.ה.

לזכרון נצה תהי' נשמת האשה מרת חי' פטשה לאה בת ה"ר יחזקאל שרגא ז"ל נפ' כ' אדר תשל"א, בעבור שסייעו לעילוי נשמתו.

ת.נ.צ.ב.ה.

לזכרון נצה תהי' נשמת מרת בת שבע בת ה"ר יחיאל ש"ב ז"ל בעבור שבעלה ר' צדוק גרינבאלד הי"ו נדב לעילוי נשמתה.

ת.נ.צ.ב.ה.

ואלה יעמדו על הכרכה ויזכרו לטובה בעבור שנרבו וסייעו להרפסת הירחון

www.ynet.co.il

שמעון אלעזר בן בילה גיטל
נחמן ישראל בן בילה גיטל
יצחק אייזיק בן רבקה
שמואל משה בן מרים
בצלאל בן צפורה
יחיאל בן אקתר ריבה

«קרן הרפסת והפצה»
לספרי מוהר"ן מברסלב
ותלמידיו זצ"ל
ת. ד. 1503 בני ברק

אברהם ישעיהו בן בונא מרים
אליעזר ליפא בן ח'י פטשה לאה
ישראל יצחק בן איטה
מנחם זנד בן נחמן יהונתן
שמואל בן רחל
אברהם שמעון בן ח'י פטשה לאה

«קרן ר' נהן ז"ל»
סיוע להכנת כלה
ולמחוסרי אמצעים
ת. ד. 624 בני ברק